

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Diplomová práce

2014

Bc. Vladimír Kuklík

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

FAKULTA SOCIÁLNÍCH VĚD

Institut komunikačních studií a žurnalistiky

Katedra mediálních studií

Bc. Vladimír Kuklík

**Proměny obsahu týdeníku Reflex pod
vedením jednotlivých šéfredaktorů**

Diplomová práce

Praha 2014

Autor práce: **Bc. Vladimír Kuklík**

Vedoucí práce: **PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.**

Rok obhajoby: 2014

Bibliografický záznam

KUKLÍK, Vladimír. *Proměny obsahu týdeníku Reflex pod vedením jednotlivých šéfredaktorů*. Praha, 2014. 108 s. Diplomová práce (Mgr.) Univerzita Karlova, Fakulta sociálních věd, Institut komunikačních studií a žurnalistiky, Katedra mediálních studií. Vedoucí diplomové práce PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

Abstrakt

Diplomová práce s názvem *Proměny obsahu týdeníku Reflex pod vedením jednotlivých šéfredaktorů* pojednává o změnách, kterými prošel český časopis od svého vzniku v roce 1990 do roku 2013. Během těchto dvaceti tří let se v jeho vedení vystříдалo šest šéfredaktorů a tato práce vznikla kvůli předpokladu, že každý z nich zanechal v obsahu Reflexu svou stopu a ovlivnil jeho obsah. V teoretické části se práce zabývá dosavadní historií týdeníku, střídáním šéfredaktorů, změnami vydavatelů, vzhledu, složení redakce i rubrik, ale i vývoji prodaného nákladu Reflexu a jeho konkurenci. Následující kapitola je zaměřena na teoretický kontext, jenž se vztahuje k analytické části. Jsou v ní definovány pojmy neutralita, negativita a tematická agenda a řeší ze zde dopad komercializace tisku na vizualizaci. Základem další části je kvantitativní obsahová analýza, jež zkoumá obsah Reflexu ve dvanácti určených obdobích; u každého šéfredaktora vždy první a poslední tři měsíce. Výsledky analýzy předkládají informace o tom, kdy byl obsah Reflexu nejméně a nejvíce neutrální, nebo negativní, pod vedením kterého šéfredaktora obsahoval nejméně a nejvíce zpravodajství a textu, jak se měnila tematika hlavních rozhovorů, kteří z dlouhodobých redaktorů psali spíše neutrálně, nebo spíše negativně a jak se měnil počet jejich textů pod jednotlivými šéfredaktory.

Abstract

The diploma thesis *Content changes of Reflex weekly according to the influence of its editors in chief* focuses on the changes which this Czech magazine has gone through from its founding in 1990 to 2013 - during these twenty three years the position of editor in chief changed six times, passing from one person to another. The development of this thesis was based on the supposition that each of the personalities has left their mark on the magazine and has influenced its content according to their experience and preferences. In the theoretical part, the thesis deals with history of the magazine, with changes of editors in chief, the publishers, visual aspects, with the composition of

editorial team or magazine sections and also with magazine's direct competitors and the number of editions sold. The following chapter focuses on the theoretical context of the research and refers to the analytical part. Terms as neutrality, negativity and agenda settings are being defined here and the impact of commercialization on visual aspect of the print media is being discussed in this chapter as well. The next part is based on the quantitative content analysis and it examines magazine content in specific periods; both the first and last three months of each editor in chief's era. The analysis outcomes present interesting issues: period when the content of Reflex weekly was the least or the most neutral/negative, notion suggesting under leadership of which editor in chief the magazine contained the least and the most news, how the themes of the main interviews were changing, which of the long-standing editors was writing neutrally or rather negatively and how the quantity of their articles were developing.

Klíčová slova

Týdeník Reflex, šéfredaktoři, obsahová analýza, neutralita, negativita, vizualizace, tematická agenda.

Keywords

Reflex weekly, editors in chief, content analysis, neutrality, negativity, visualization, thematic agenda.

Rozsah práce: 142 500 znaků s mezerami bez abstraktu, příloh a poznámek pod čarou.

Prohlášení

1. Prohlašuji, že jsem předkládanou práci zpracoval samostatně a použil jen uvedené prameny a literaturu.
2. Prohlašuji, že práce nebyla využita k získání jiného titulu.
3. Souhlasím s tím, aby práce byla zpřístupněna pro studijní a výzkumné účely.

V Praze dne 5. ledna 2014

Vladimír Kuklík

Poděkování

Na tomto místě bych rád poděkoval především paní doktorce Alici Němcové Tejkalové, která mi věnovala mnoho svého času, hodnotných poznámek a rad. Za to, že přijala vedení této práce, jsem jí nesmírně vděčný. Děkuji také svým blízkým za trpělivost.

Institut komunikačních studií a žurnalistiky FSV UK
Teze MAGISTERSKÉ diplomové práce

TUTO ČÁST VYPLŇUJE STUDENT/KA:

Příjmení a jméno diplomantky/diplomanta:

Kuklík Vladimír

Razítko podatelny:

Imatrikulační ročník diplomantky/diplomanta:

2011/2012

E-mail diplomantky/diplomanta:

kuklikv@seznam.cz

Studijní obor/forma studia:

Mediální studia/prezenční

Předpokládaný název práce v češtině:

Proměny obsahu týdeníku Reflex pod vedením jednotlivých šéfredaktorů

Předpokládaný název práce v angličtině:

Changes of content of weekly Reflex under the influence of its editors-in-chief

Předpokládaný termín dokončení (semestr, akademický rok – vzor: ZS 2012/2013)

(diplomovou práci je možné odevzdat nejdříve po dvou semestrech od schválení tezí)

ZS 2013/2014

Charakteristika tématu a jeho dosavadní zpracování (max. 1800 znaků):

Počátky týdeníku Reflex se datují k dubnu roku 1990 a tento časopis vychází nepřetržitě dodnes. V kategorii společenských časopisů se v České republice řadí mezi nejvýznamnější a nejčtenější, za léta své existence ovšem prošel mnoha změnami, na něž měli nepochybně vliv i jednotliví šéfredaktoři tohoto týdeníku.

Stěžejním tématem této práce tedy bude co nejpřesněji popsat, jak se změnil obsah Reflexu v šesti obdobích, kdy měl časopis různé šéfredaktory. Jaká témata akcentoval a kteří autoři v něm v daných obdobích dostávali prostor. V práci budou uvedeny teoretické poznatky o faktorech ovlivňujících zpravodajský a publicistický obsah médií a konceptu nastolování témat.

Reflex je v rámci diplomových prací relativně oblíbeným periodikem, avšak z pohledu podobného této práci byl doposud zkoumán jen z malé části v bakalářské práci Edity Ciklerové s názvem "Publicistika v časopise Reflex. Komparace dvou přístupů šéfredaktorů. - Bílka a Šafra-", jež v době vytváření těchto tezí ještě nebyla obhájena. Petra Kyjonková napsala bakalářskou práci "Proměna vizuální podoby týdeníku Reflex v letech 1991 - 2006", Tereza Konečná napsala bakalářskou práci "Internetová podoba časopisu Reflex: posun v pojetí žurnalistické práce?". Na začátku devadesátých let dvacátého století pak Daniel Hrubý psal o rubrice Reflexe a Michaela Kuchařová o vzniku a rozvoji Reflexu.

Předpokládaný cíl práce, případně formulace problému, výzkumné otázky nebo hypotézy (max. 1800 znaků):

Cílem této práce bude dobrat se zjištění, jak se změnil obsah týdeníku Reflex v šesti různých obdobích. Tedy v letech 1990 až 1993 pod vedením Petra Hájka, v části roku 1993 pod Radkem Bajgarem, 1993 až 1995 pod Zdeňkem Čechem, 1995 až 2008 pod vedením Petra Bílka, 2008 až 2011 pod Pavlem Šafrem a od roku 2011 během působení Ivana Hamšíka.

Analýza bude primárně zaměřena na zpravodajskou a publicistickou část týdeníku. Otázkou bude, kolik tato část pod zmíněnými šéfredaktory dostala prostoru a zároveň jaká témata byla v této části obsažena, co bylo hlavními tématy zkoumaných čísel a rozhovorů v nich obsažených. Kromě toho se práce zaměří na osoby redaktorů, tedy kteří dostávali pod jednotlivými šéfredaktory nejvíce prostoru a jak se měnilo složení redakce.

Předpokládaná struktura práce (rozdělení do jednotlivých kapitol a podkapitol se stručnou charakteristikou jejich obsahu):

Úvod

- nastínění tématu, cíle a obsah práce

1. Faktory ovlivňující zpravodajský a publicistický obsah

- jak na výběr obsahu periodik redakcemi nahlíží teorie mediálních studií

2. Koncept nastolování témat

- popis konceptu agenda settingu

3. Týdeník Reflex

3.1 Společenský časopis

- co je společenský časopis, příklady tohoto formátu ve světě a konkurence Reflexu v České republice

3.2 Vydavatelé

- popis dvou společností, které vydávaly, či vydávají Reflex

3.2.1 Grafoprint

3.2.2 Ringier

3.3 Šéfredaktoři

- popis všech dosavadních šéfredaktorů tohoto týdeníku a mimo jiné období jejich působení v této pozici

3.3.1 Petr Hájek

3.3.2 Radek Bajgar

3.3.3 Zdeněk Čech

3.3.4 Petr Bílek

3.3.5 Pavel Šafr

3.3.6 Ivan Hamšík

3.4 Vývoj nákladů a čtenosti

4. Metodologická východiska

- popis zvoleného analytického nástroje kvantitativní obsahové analýzy, stanovení výzkumné otázky a hypotézy

5. Kvantitativní obsahová analýza

- Praktická část diplomové práce zaměřená na kvantitativní obsahovou analýzu vybraných ročníků týdeníku Reflex z let 1990 až 2013. Pokud to bude možné, z období, kdy Reflex vedli jednotliví šéfredaktoři, budou vybrány celé první a poslední ročníky jejich působení.

6. Výsledky analýzy

Závěr

- shrnutí dosažených poznatků

Přílohy

Vymezení podkladového materiálu (např. titul periodika a analyzované období):

- vybrané ročníky týdeníku Reflex z let 1990 až 2013

- ročenky Unie vydavatelů

Metody (techniky) zpracování materiálu:

Předmětem praktické části práce bude kvantitativní výzkum založený na obsahové analýze vybraných ročníků týdeníku Reflex (tam, kde to bude možné, se bude jednat o první a poslední rok ve funkci šéfredaktora, v případě Radka Bajgara o celé období jeho vedení).

Základní literatura (nejméně 5 nejdůležitějších titulů k tématu a metodě jeho zpracování; u všech titulů je nutné uvést stručnou anotaci na 2-5 řádků):

JENSEN, Klaus Bruhn. *A handbook of media and communication research: qualitative and quantitative methodologies*. Editor Klaus Jensen. London: Routledge, 2002, 332 s. ISBN 04-152-2588-4.

Kniha nabízející jednotlivé přístupy ke kvantitativní a kvalitativní analýze mediálního obsahu, jež popisuje přesné analytické postupy. Obsahuje kapitoly zaměřené na dějiny, systematiku a pragmatiku výzkumů.

MCCOMBS, Maxwell E. *Agenda setting*. Praha: Portál, 2009, 251 s. ISBN 978-807-3675-912.

Kniha nabízející komplexní pohled na teorii a výzkumy řazené do kategorie zkoumání procesu

nastolování agendy, nebo-li agenda setting. Zkoumá moc médií a jejich účinky na publikum. Popisuje, jaká témata ve své agendě vybírají jako ústřední a jaké mínění si o nich vytváří veřejnost.

MCKAY, Jenny. *The magazines handbook*. New York: Routledge, 2000, 277 p. ISBN 04-151-7035-4. *Kniha nastiňuje, jak se dělají časopisy. Popisuje jejich vznik a práci zaměstnanců (nejen redaktorů, ale i vydavatelů a dalších) podílejících se na produkci. Uvádí příklady jak ze společenských časopisů, tak z dalších typů těchto periodik. Zaměřuje se na psanou i obrazovou žurnalistiku.*

MORRISH, John. *Magazine editing: how to develop and manage a successful publication*. London: Routledge, 2003, vii, 266 s. ISBN 04-153-0381-8.

Kniha, jež se zaměřuje na práci redaktora v časopisu obsahující osobní zkušenosti novináře ve Spojených státech amerických. Popisuje například jednání šéfredaktora s vydavatelem, vytváření strategie časopisu, práci na tvorbě titulní strany či vytváření on-line verze časopisu.

PEVNÝ, Jiří. *Kvantitativní výzkum médií: výzvy a omezení*. Praha, 2012. Diplomová práce. FSV UK. *Práce zaměřená na popis kvantitativních přístupů výzkumu mediálního publika. Seznamuje s historickým a teoretickým pozadím přístupů k mediálnímu publiku a obecnou metodologií kvantitativního výzkumu. Jsou představeny fáze výzkumného projektu, typy výběru, proměnné a nejpoužívanější techniky sběru dat a popsány nejpoužívanější techniky.*

SCHULZ, Winfried a kol. *Analýza obsahu mediálních sdělení: základní metody a aplikace*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2004, 149 s. ISBN 80-246-0827-8.

Kniha uvádí čtenáře do problematiky vztahu médií a veřejné sféry, ale především popisuje způsoby kvantitativního výzkumu obsahu mediálních sdělení a vyhodnocování zpravodajství. Byla napsána za spolupráce univerzity v Erlangenu-Norimberku a pražské FSV UK.

WIMMER, Roger D., Joseph R. DOMINICK. *Mass media research: an introduction*. Boston, Mass: Cengage- Wadsworth, 2009. ISBN 143908274X.

Kniha zaměřená především na popis a postupy kvantitativního výzkumu mediálního obsahu. Obsahuje také konkrétní příklady, a proto je vhodným zdrojem pro diplomové práce zaměřené na empirické výzkumy obsahu.

Diplomové a disertační práce k tématu (seznam bakalářských, magisterských a doktorských prací, které byly k tématu obhájeny na UK, případně dalších oborově blízkých fakultách či vysokých školách za posledních pět let)

KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: posun v pojetí žurnalistické práce?* Praha, 2013. Bakalářská práce. FSV UK.

BEDNÁŘOVÁ, Martina. *Mediální obraz Afriky v týdeníku Reflex, Respekt a Týden od roku 2003 do roku 2009*. Praha, 2011. Bakalářská práce. FSV UK.

JAKEŠOVÁ, Tereza. *Využití fotomontáže v českých médiích - fotografie na titulních stranách časopisu Týden a Reflex*. Praha, 2011. Bakalářská práce. FSV UK.

KOVÁŘOVÁ, Pavla. *Komparativní analýza titulních stran časopisů Respekt a Reflex v období roku 2009-2010*. Praha, 2011. Bakalářská práce. FSV UK.

KRYSTÝNOVÁ, Pavla. *Vizuální reprezentace Afriky v časopise Týden a Reflex*. Praha, 2011. Bakalářská práce. FSV UK.

NOVÁKOVÁ, Marie. *Obraz české rodiny v časopisech Reflex a Respekt v letech 1993 a 2008*. Praha, 2010. Diplomová práce. FSV UK.

KYJONKOVÁ, Petra. *Proměna vizuální podoby týdeníku Reflex v letech 1991-2006*. Praha, 2008. Bakalářská práce. FSV UK.

Datum / Podpis studenta/ky

31.1.2013

.....

TUTO ČÁST VYPLŇUJE PEDAGOG/PEDAGOŽKA:

Doporučení k tématu, struktuře a technice zpracování materiálu:

Případné doporučení dalších titulů literatury předepsané ke zpracování tématu:

Potvrzuji, že výše uvedené teze jsem s jejich autorem/kou konzultoval(a) a že téma odpovídá mému oborovému zaměření a oblasti odborné práce, kterou na FSV UK vykonávám.

Souhlasím s tím, že budu vedoucí(m) této práce.

PhDr. Alice Němcová Tejkalová, Ph.D.

Příjmení a jméno pedagožky/pedagoga

Datum / Podpis pedagožky/pedagoga

Obsah

ÚVOD	3
1. TÝDENÍK REFLEX	5
1.1 ŠÉFREDAKTOŘI.....	5
1.1.1 Petr Hájek.....	5
1.1.2 Radek Bajgar.....	11
1.1.3 Zdeněk Čech.....	13
1.1.4 Petr Bílek.....	14
1.1.5 Pavel Šafr.....	19
1.1.6 Ivan Hamšík.....	22
1.2 VYDAVATELÉ.....	23
1.2.1 Grafoprint.....	23
1.2.2 Reflex.....	24
1.2.3 Mediaholding a RX.....	24
1.2.4 Ringier a Ringier Axel Springer.....	26
1.3 REDAKCE.....	27
1.4 KONKURENCE.....	31
1.5 PRODANÝ NÁKLAD.....	31
2. TEORETICKÝ KONTEXT	33
2.1 NEUTRALITA A NEGATIVITA.....	33
2.2 DOPAD KOMERCIALIZACE TISKU NA VIZUALIZACI.....	36
2.3 TEMATICKÁ AGENDA.....	38
3. METODOLOGIE	39
3.1 POLOSTRUKTUROVANÉ HLOUBKOVÉ ROZHOVORY.....	39
3.2 TEORIE KVANTITATIVNÍ OBSAHOVÉ ANALÝZY.....	40
3.3 OPERACIONALIZACE.....	41
3.4 KÓDOVACÍ KNIHA.....	42
3.5 PŘÍKLADY ČTYŘ TYPŮ TEXTŮ.....	44
3.5.1 Pozitivní.....	44
3.5.2 Neutrální.....	46
3.5.3 Negativní.....	48
3.5.4 Ironické.....	50

3.6 STANOVENÍ HYPOTÉZ	52
3.7 PLÁNOVÁNÍ A ORGANIZACE	53
3.8 PŘÍPRAVNÁ A OVĚŘOVACÍ FÁZE	53
3.9 SBĚR DAT	54
4. VÝSLEDKY OBSAHOVÉ ANALÝZY	54
4.1 INDEX NEUTRALITY	54
4.2 PODÍLY POZITIVNÍCH, NEUTRÁLNÍCH, NEGATIVNÍCH A IRONICKÝCH TEXTŮ	55
4.2.1 <i>Shrnutí</i>	58
4.3 POMĚR ZPRAVODAJSTVÍ A PUBLICISTIKY	63
4.3.1 <i>Podle počtu zpravodajských textů</i>	63
4.3.2 <i>Podle počtu kvadrantů, jež zaplnily zpravodajské texty</i>	64
4.4 POMĚR TEXTU A STRAN	66
4.5 TEMATIKA HLAVNÍCH ROZHOVORŮ	68
4.6 VÝVOJ DLOUHODOBÝCH REDAKTORŮ	72
4.6.1 <i>Četnost textů</i>	72
4.6.2 <i>Pozitivita, neutralita, negativita a ironičnost textů</i>	75
ZÁVĚR.....	83
SUMMARY	85
SEZNAM GRAFŮ A TABULEK.....	87
POUŽITÁ LITERATURA A PRAMENY	89
SEZNAM PŘÍLOH.....	93
PŘÍLOHY	94

Úvod

Časopis Reflex nepatří mezi nejčtenější časopisy v České republice, nemá ani mnoho desítek let dlouhou tradici. Je však periodikem, které si za dvacet tři let své existence vybudovalo určitou prestiž a má věrné čtenáře, kteří kupují každý výtisk od jeho vzniku v roce 1990. Autor této diplomové práce mezi ně i vzhledem ke svému věku nepatří, ale je dlouhodobým čtenářem tohoto týdeníku, což bylo jeho primární motivací k tomu, aby Reflex podrobil časově rozsáhlé analýze.

Týdeníku Reflex se v minulosti nejen na Univerzitě Karlově věnovalo více závěrečných prací, které se však ve většině případů zabývaly jeho jednotlivými aspekty nebo jej podrobily komparaci s jiným časopisem. Žádná z těchto prací ovšem nezkoumala Reflex v obdobích všech šesti šéfredaktorů, což je záměrem následujícího textu. Jeho hlavním cílem je pomocí kvantitativní obsahové analýzy zjistit, jakými obsahovými změnami Reflex do roku 2013 prošel, tedy jak ho jednotliví šéfredaktoři ovlivnili. Stěžejním prvkem analýzy je vyhodnocení pozitivivity, neutrality, negativity a ironičnosti zkoumaných textů, díky čemuž se lze dobrat závěru, pod vedením kterého šéfredaktora byl obsah Reflexu nejvíce a nejméně neutrální či negativní. Mimo to bude analyzováno, v jakém období obsahoval časopis největší a nejmenší množství zpravodajských textů, kdy nabízel čtenářům nejvíce textu, jak se měnila tematika hlavních rozhovorů a jaký byl vývoj dlouhodobých redaktorů; pod kterým šéfredaktorem napsali nejvíce nebo nejméně zpráv či článků, jaký byl jejich podíl pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů, kdo psal nejvíce neutrálně a kdo nejvíce negativně. To vše je předmětem hypotéz. Analýza vychází z uzavřených období šéfredaktorování, a proto se nevěnovala druhému působení Pavla Šafra ve vedení Reflexu, jež na začátku roku 2014 trvá. Vzhledem k obsahovým i personálním změnám by toto období mohlo nabídnout pozoruhodná data, ale ta už musí být případně vyhodnocena v jiné práci.

Text je rozdělen na čtyři části. První se zabývá deskripcí Reflexu; definuje, jakým druhem periodika časopis je, popisuje vznik a vývoj týdeníku i šestici jeho šéfredaktorů, uvádí změny vydavatelů, proměny složení redakce, konkurenci Reflexu na českém území a vývoj prodaného nákladu. Druhá část se věnuje teoretickému kontextu, který je spjatý s analytickou částí práce. Jsou zde vysvětleny pojmy neutrality,

negativity, tematické agendy a dopad komercializace tisku na jeho vizuální podobu. Třetí kapitola vysvětluje metodu kvantitativní obsahové analýzy, postupy, které je při ní nutné udělat, a obsahuje rovněž příklady pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů. Čtvrtá část obsahuje souhrn výsledků provedené analýzy, jež jsou závěrem porovnány s vlastními hypotézami.

Oproti schváleným tezím se práce liší teoretickou částí, v níž byly kapitoly o faktorech ovlivňujících zpravodajský a publicistický obsah a konceptu nastolování témat nahrazeny kapitolami o neutralitě a negativitě, dopadu komercializace tisku na vizualizaci a tematické agendě, které jsou vzhledem k analytické části mnohem relevantnější, protože přímo souvisí s problematikou či pojmy, jež čtvrtá kapitola obsahuje. V tezích je rovněž uvedeno, že kvantitativní obsahová analýza bude vycházet vždy z prvního a posledního roku každého šéfredaktora, po konzultaci s vedoucí práce se však tento úsek vzhledem k rozsahu analyzovaného materiálu změnil na první a poslední čtvrtletí.

1. Týdeník Reflex

Reflex vychází pravidelně od 3. dubna 1990. Na internetových stránkách vydavatelství Ringier Axel Springer je popsán jako „*prestižní společenský týdeník, který jde vždy k jádru věci a neuhýbá před konfrontací. Inteligentnímu čtenáři předkládá originální a neotřelý pohled na aktuální společenská, kulturní i politická témata; představuje české i světové osobnosti v prestižních interview a nabízí nové úhly pohledu na svět i životní styl. Reflex je již dvě desítky let časopisem výrazných a originálních autorů, fotografů i přispěvatelů*“.¹ V publikaci European media governance: national and regional dimensions je uvedeno, že Reflex je „*na hranici mezi periodikem o aktuálních událostech a exkluzivním společenským časopisem na křídovém papíře*“ (Terzis, 2007: 342). Milan Šmíd (2004: 13) charakterizuje tento týdeník jako „*formát, který kombinuje seriózní informace o událostech doby se skandály a společenskými klepy*“.

Jak týdeník vznikal a měnil se, kteří vydavatelé ho vydávali, kteří šéfredaktoři ho vedli a jakým způsobem ho měnili, jak se měnilo složení redaktorů, jak se měnily jeho prodejní náklady a které časopisy mu konkurovaly či konkurují, je popsáno v následujících podkapitolách.

1.1 Šéfredaktoři

Reflex vedlo celkem šest šéfredaktorů: Petr Hájek, Radek Bajgar, Zdeněk Čech, Petr Bílek, Pavel Šafr a Ivan Hamšík. Pouze Šafr byl šéfredaktorem Reflexu dvakrát. Po nejkratší dobu ho vedl Radek Bajgar, naopak nejdéle Petr Bílek.

1.1.1 Petr Hájek

Úvodní číslo Reflexu sice vyšlo v dubnu 1990, první kroky vedoucí k jeho vzniku se však udály v revolučním roce 1989. 19. listopadu, tedy dva dny po násilně potlačených protestech na Národní třídě, zorganizoval Hájek shromáždění novinářů,

¹ Ringier Axel Springer. *Reflex* [online]. [cit. 2013-11-26]. Dostupné z: <<http://www.ringieraxelspringer.cz/company/oceneni#>>.

kteřé odsoudilo policejní akci a požadovalo zásadní změny ve státě.² Zároveň založil Nezávislé sdružení novinářů a navrhl přeměnu společenského týdeníku Květy, jehož byl v té době redaktorem, na moderní časopis. Řadu svých kolegů tím však vylekal a při hlasování redakce o novém šéfredaktorovi prohrál o jeden hlas.³

Rozhodl se proto odejít a založit vlastní časopis, a to společně s kolegy z Květů Jiřím Fleyberkem a fotografem Andrejem Šťastným. Založení nového periodika však v této době ještě nebylo nijak snadné, bylo k tomu potřeba stále mnoho povolení. Hájek se chtěl domluvit s tiskárnou Grafoprint, aby jeho časopis tiskla a zároveň vydávala. Ředitel Grafoprintu Jiří Zedník se však obával, že na novém časopisu prodělá a že se u něj přestanou tisknout Květy. Hájkovi pomohl disident Petr Uhl, jenž Zedníkovi řekl, že na vydávání tohoto časopisu záleží Občanskému fóru.⁴ Uhl Zedníka přesvědčil a vznikla dohoda mezi Grafoprintem a trojicí Hájek, Fleyberk, Šťastný, k nimž se následně přidal ještě ekonom Rudolf Stáhlich. Tato dohoda zněla, že Grafoprint bude vydávat časopis tak dlouho, dokud nebudou pokryty veškeré vstupní investice tiskárny. Poté bude časopis převeden na jeho zakladatele.⁵

Posléze museli zakladatelé sehnat redaktory. Těmi neměli být zavedení novináři z komunistických periodik, nýbrž originální osobnosti. Jeden z prvních redaktorů Reflexu Josef Klíma, jenž byl v té době dlouholetým přítelem Petra Hájka, popsal skládání redakce po letech takto: *„Tím, co nás přimělo zapojit se do tvorby časopisu, nebyl Hájek. My jsme se celá léta znali a věděli jsme o sobě. Měli jsme podobné osudy, podobné zájmy a podobně nastavené limity. Měli jsme stejné vzory, stejné idoly a stejné cítění. Neřešili jsme, jestli je někdo doprava nebo doleva. Měli jsme jasno, ani jsme o tom nemuseli mluvit. Věděli jsme, že se nesmíme nechat zahnat do strany nebo nedej*

² PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex. Reflex: společenský týdeník*. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 58.

³ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Petr Hájek. Reflex: společenský týdeník*. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2011, č. 34, s. 72.

⁴ Občanské fórum je bývalé politické hnutí, které bylo ustanoveno 19. listopadu 1989 v Praze jako široká platforma občanských aktivit, odmítajících totalitní komunistický režim a usilujících o obnovu politického pluralismu, demokracie a právního státu. Jeho vrcholným orgánem byl republikový sněm OF. Na úrovni federace tvořilo OF koalici s VPN, v ČR pak s ČSL a KDS. Na podzim 1990 zaujalo pozici pravého středu, současně se uvnitř hnutí vyhranilo pravicové (pozdější ODS) a levicové křídlo (pozdější OH). Zdroj: Hnutí Občanské fórum. *Totalita.cz* [online]. [cit. 2013-11-27]. Dostupné z: <<http://www.totalita.cz/vysvetlivky/of.php>>.

⁵ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex. Reflex: společenský týdeník*. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 58.

bože začít spolupracovat se Státní bezpečností. Pokoutně jsme se dostávali na promítání FAMU a všichni jsme se znali z různých polooficiálních struktur. Byli mezi námi lidé, kteří přesahovali novinářský svět. Muzikanti, hudební kritici a celá takhle komunita lidí po revoluci hledala nějakou platformu, kde by se mohla uplatnit se svými názory a články. Prostě se vším všudy. A Reflex byl pro tohle naprosto stvořen. My jsme měli výhodu, že jsme už byli dost generačně staří. Měli jsme novinářské a autorské zkušenosti, řada z nás v té době už vydala knížky. A přitom jsme byli dost mladí na to, abychom měli dost sil a pouštěli se s plnou vervou a nasazením do nebezpečných věcí.“⁶

Na zrod Reflexu vzpomínal už v roce 1995, při výročí pěti let vzniku, také Milan Tesař: „Bylo to v čase, kdy Právo bylo stejně velké jako Rudé, kdy Svobodné slovo těžilo z listopadových dní stále ještě takřka půlmilionový náklad a kdy Praha registrovala zhruba stejně tolik podnikatelů jako skinheadů. V jednom z prvních dnů v devadesátém roce se v salónku pražského Klubu novinářů sešla tajuplná společnost lidí od pera. Někteří přišli z existenční nutnosti, někteří z poťouchlosti, někteří ze zvědavosti. Prostě chtěli vidět Petra Hájka, velkého vizionáře. Na nezávaznou schůzku o kávičce to vypadalo do chvíle, kdy snivec vstal, prohrábl si teatrálně dlouhé vlasy a vyřkl magické zaklínadlo: Ten časopis bude o tom, co se tady vlastně stalo!“⁷ Prvními stálými redaktory byli kromě Klímy a Tesaře například Vladimír Bystrov, Jana Kasalová, Jaroslava Kopecká, Michaela Kuchařová, Pavel Kovář, Tomáš Motl, Bohumil Pečinka, Marcela Pecháčková, Jan Reinisch, Jaroslav Šajtar, Jaromír Štětina, Zdeněk Tichý, Eva Valentová nebo Petr Volf.

Stále však chyběl název časopisu. S návrhy měli chodit všichni redaktoři, Hájkovo zadání znělo, aby byl název dvouslabičný a obsahoval písmeno „R“. Favority byla nakonec slova Společnost, Brána a Mosty, ale Hájkovi nepřipadalo být ani jedno z nich dost dobré. Dva dny před tím, než měl být název registrován, uviděl Hájek v knize o psychologii mezititulek „Reflexe reality“ a o názvu bylo jasno.⁸

⁶ KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: Posun v pojetí žurnalistické práce?* Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 70.

⁷ TESAŘ, Milan. *Architekt holubích domů*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier. Roč. 1995, č. 14, s. 46–47.

⁸ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 59.

Grafickou podobu a logo, jež přetrvalo na obálce Reflexu dodnes, dala časopisu další významná osobnost: Aleš Najbrt. Právě Najbrt se velkou měrou podílel na tom, že se Reflex tolik odlišoval od ostatních časopisů. Počtem stran a barevností se totiž lišit nemohl, protože Grafoprint byl schopný poskládat dohromady maximálně 64 stran s pravidelným střídáním černobílých a barevných stránek, jako tomu bylo například i v Květech. Najbrtovo typografické rozvržení ovšem nemělo obdoby.⁹

O inzerci a samostatnou distribuci se staral Rudolf Stáhlich. Díky těmto aspektům a velkému zápalu Petra Hájka tak mohlo na začátku dubna vyjít první číslo v nákladu dvě stě tisíc výtisků, jež stálo 8 korun a na obálce mělo fotografii Sama Haskinse, na níž nahá žena se svým zrcadlovým odrazem znázorňovala jablko poznání. Zpočátku vycházel Reflex v pondělí. Vůbec prvním článkem v něm byla reportáž Josefa Klímy s titulkem Baret story. *„Dal jsem prvnímu číslu tón. Byla to rozsáhlá reportáž o červených baretech, kteří mlátili studenty na Národní třídě. V té době vůbec nikdo nevěděl, co je to za lidi. Jestli jsou to zvířata, které drží v klecích nebo žijí mezi normálními lidmi a mají rodiny. A hlavně, jak se jejich svědomí vyrovná s tím, že mlátí studenty,“*¹⁰ uvedl Klíma o třináct let později.

O to, jakým časopisem Reflex byl, se ovšem velkou měrou zasadil šéfredaktor Hájek. *„Právě to bylo krásné, že osobnost Petra Hájka byla hnacím motorem. V tom jeho fanatismu, jakým dneska horuje proti antikristovi a proti Václavu Havlovi, tak tenkrát horoval pro tu svobodu,“*¹¹ řekl Klíma. Radek Bajgar, následující šéfredaktor Reflexu, s ním souhlasí: *„Reflex byl na začátku provokující, překvapivý, originální, s výbornou grafikou. Zásluhu na tom měl jistě hlavně Petr Hájek. Později se tytéž Hájkovy vlastnosti jevíly problematictější - hysteričnost, pravicové křiklounství a kult Václava Klause. Hájek jím byl od samého počátku posedlý.“*¹²

Tehdejší a dnešní podoba i obsah Reflexu jsou velmi rozdílné. Rozměr jedné strany byl o více než sto padesát centimetrů čtverečních větší a tematický rozsah byl

⁹ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 59.

¹⁰ KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: Posun v pojetí žurnalistické práce?* Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 69.

¹¹ Tamtéž, s. 70.

¹² Z e-mailové konverzace s Radkem Bajgarem ze dne 24. 11. 2013. Více o provedených rozhovorech v podkapitole 3.1.

široký. Vzhledem k Hájkovým zájmům se otiskovaly články o duchovnu, nadpřirozených jevech, homeopatii či psychotronice. Reflex obsahoval horoskop, často se v něm objevovaly fotografie nahých žen, později přibyly kresby Milana Podobského neboli Fefika, soutěže pro děti, křížovka, televizní program, inzeráty čtenářů, různé testy osobnosti, dvoustrana pro ženy o módě i s poradnou, prostor dostal také sport, dopisy čtenářů s reakcemi redaktorů a převzaté rozhovory ze zahraničního tisku například s americkými herci či zpěváky. Nechyběly samozřejmě články o politice, kultuře a reportáže. V roce 1992 ještě za Hájkova vedení byly v Reflexu tyto rubriky: Styl, Reflexe, Portrét, Reportáž, Labyrint, Sport, Rozhovor, Vy-my, Svět, Scéna, Album, Causa, TV program, Planeta, Člověk v nouzi, Peníze, Šance, Á propos, Extra, Za 168 hodin. Rubriky Reflexe, Reportáž, Rozhovor, Vy-my, Causa, Á propos i křížovku najdeme v Reflexu také dnes. První článek rubriky Causa byl o Alexandru Vondrovi.

Jak vznikaly texty, popsal Josef Klíma: „*Mohli jsme psát, co jsme chtěli. Lidé za námi chodili a říkali nám tajemství o StB, o politických věznicích. Prostě o všem, o čem se muselo léta mlčet. Všichni za námi chodili do redakce. To bylo neuvěřitelné. Na chodbách Reflexu to vypadalo jako v čekárně u zubaře. Tenkrát nebyl e-mail, mobil, takže všichni k nám chodili a čekali hodiny, aby nám mohli nabídnout svoji kauzu. To byly omamné doby žurnalistky.*“¹³ Podle Tomáše Feřtky, jenž přišel do Reflexu v tzv. druhé vlně, bylo Hájkovo období pod vedením Petra Hájka zlatou érou tohoto týdeníku: „*V té době byl Reflex společenský fenomén, časopis nového typu, který byl na rozdíl od intelektuálního Respektu schopn oslovit střední proud.*“¹⁴

Hájek však nechtěl zůstat jen u Reflexu, a tak založil mimo jiné Reflex club, jehož členové mohli získat slevy v různých podnicích, dále knižní edici a periodika jako PROgram, Madam X, Raut, Sport plus nebo Regena, které se zabývalo léčitelstvím. Vydával také hudební desky. Stáhlich rovněž vybudoval distribuční společnosti. Hájkovým cílem bylo vytvořit mediální společnost s širokým rozsahem. Jedním z prvních kroků, které ho k tomu měly dovést, bylo převedení Reflexu z Grafoprintu na

¹³ KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: Posun v pojetí žurnalistické práce?* Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 69.

¹⁴ KADLECOVÁ, Kateřina. *Tomáš Feřtek: Psané reportáže zahynou*. Reflex.cz [online]. 2010 [cit. 2013-12-01]. Dostupné z: <<http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/36650/tomas-fertek-psane-reportaze-zahynou.html>>.

společnost, která dostala název Reflex, s. s. r. o. Hájek některým redaktorům slíbil zaměstnanecké akcie, což měl být podíl na zisku po dobu práce v Reflexu. Na začátku devadesátých let byly totiž některé deníky podivně privatizovány svými zaměstnanci.¹⁵ Tuto situaci popsal Klíma: „*Hájek mi tenkrát říkal a sliboval: Všechny ostatní noviny byly ukradeny, Mladá fronta byla ukradená svazákům, Právo bylo ukradeno jako Rudé právo ÚV KSČ¹⁶, Mladý svět byl ukradený ÚV SSM¹⁷. Jediný Reflex vznikl nově a sám, a proto ho budou vlastnit novináři, protože noviny mají patřit novinářům. Ne politikům, ne stranám, ne někomu jinému. A proto uděláme takovou jednoduchou transformaci. Ta se měla odehrát přesně na Silvestra roku 1990. Všichni redaktori měli rozvázat své zaměstnanecké smlouvy s tiskárnou Grafoprint a o minutu později podepsat pracovní poměr s Petrem Hájkem, Jiřím Fleyberkem a jejich ekonomickým náměstkem Rudolfem Stáhlichem. Za to nám slibovali, že kmenoví zaměstnanci dostanou akcie. Někteří tomu samozřejmě nevěřili, že je nepodrazí. Bohužel jsem to byl já, kdo říkal: Nepodrazí, Petra znám dvacet let, tomu můžete stoprocentně věřit. Všichni jsme v jeden den rozvázali pracovní poměr a uzavřeli nový. Takže ti tři získali časopis i zaměstnance a my neměli nic. Začalo se to vléci, protahovat a akcie žádné nebyly. Ale my jsme tehdy taky houby věděli, co jsou to akcie.¹⁸ V té době došlo k odchodu prvních redaktorů, kteří byli u vzniku Reflexu. „... Všichni riskovali. Moje největší chyba byla, že jsem začal mluvit o zaměstnaneckých akciích pro klíčové redaktory. A oni si to vyložili, jako že vznikne jakési družstevní vlastnictví časopisu. Když to potom vzhledem k požadavkům zahraničního investora, s nímž jsme jednali, udělat nešlo, smrtelně se urazili,¹⁹ uvedl Hájek. Spolumajitelem se nestal ani Andrej Šťastný. „*To je jediný případ, který mě bolí u srdce. Tam sehrál roli jiný aspekt - profesní - a to nechci veřejně probírat. Ale že jsme se rozešli s Andrejem, mě nepřestane mrzet,²⁰ tvrdí Hájek.**

Došlo k obchodu, který někteří zaměstnanci považovali od Hájka, Stáhliha a Fleyberka za podvod. Více se tomuto tématu věnuji v podkapitole 1.2.

¹⁵ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 60.

¹⁶ Ústřední výbor Komunistické strany Československa.

¹⁷ Ústřední výbor Socialistického svazu mládeže.

¹⁸ KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: Posun v pojetí žurnalistické práce?* Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 70–71.

¹⁹ PECHÁČKOVÁ, Marcela. *Muž v pozadí*. Instinkt. 18. 8. 2005, s. 12.

²⁰ Tamtéž.

1.1.2 Radek Bajgar

Bajgar se stal šéfredaktorem ještě v době, kdy Reflex patřil trojici zakladatelů. V tiráži byl uveden coby šéfredaktor poprvé 12. října 1992. Petr Hájek tuto změnu vysvětlil v úvodníku s titulkem *Změna tak, že se potřebuje věnovat svým dalším mediálně-podnikatelským aktivitám: „... My v redakci se na ni ostatně připravujeme přes půl roku. ... Je běžné, že se nejprve nejvíc zahledíte do první ratolesti. Než si uvědomíte, že všechny mají stejné právo na stejnou pozornost, a že se jim musíte věnovat bez rozdílu stejně pečlivě. chcete-li, aby z nich vyrostlo něco pořádného, nebo k světu. Nemluvě o tom, že na svět se už derou další projekty. Proto bylo nutno s tím vším něco udělat. Radek Bajgar, podle vašich ohlasů jeden z nejoblíbenějších reportérů, přebírá počínaje tímto číslem funkci šéfredaktora. Na mně, Jiřím Fleyberkovi a Rudolfu Stáhlichovi pak bude, aby naplno a k vaší ještě větší spokojenosti klapala celá naše reflexácká rodinka a aby se pokud možno rychle rozrůstala. Loučit se netřeba. Na stránkách časopisu se budeme potkávat rozhodně nadále. ... S Radkem Bajgarem jsme se za dlouhé měsíce, v nichž tuto 'změnu tiráže' připravujeme, sehráli myslím natolik, že pokud nějakou zásadní změnu zpozorujete, bude to nepochybně změna k lepšímu. Jsem přesvědčen, že dochází-li ke změnám po zralé úvaze a jsou-li provedeny odpovědně a nenahodile, obvykle k lepšímu bývají. Uchovají totiž kontinuitu všeho, co bylo dobré a s čerstvým pohledem naleznou cesty k ještě lepšímu. A právě takový bude i nadále náš společný Reflex.*“²¹

Bajgar dnes vidí důvod svého jmenování šéfredaktorem takto: „*Petr Hájek chtěl tehdy rozjet další vydavatelské projekty a současně možná koketoval i se vstupem do politiky. Měl pocit, že když takto fenomenálně úspěšně rozjel Reflex, podaří se mu to i nadále. Několikrát to zkusil, ale nikdy se to nepovedlo.*“²²

Na prvním místě v tiráži ovšem dál zůstával Petr Hájek, jen zde měl uvedenou funkci editor. Reflex stál v této době 10 korun. A jaké měl Bajgar s časopisem úmysly? „*Bylo potřeba převést týdeník z porevolučního radikálního naladění na jakýsi dlouhodobě udržitelný rozvoj. Témata byla složitější, doba méně přehledná. V prvním roce po založení vylétl náklad přes dvě stě tisíc tisíc, zatímco tehdejší konkurent, Květy,*

²¹ HÁJEK, Petr. *Změna*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Reflex. Roč. 1992, č. 42, s. 1.

²² Z e-mailové konverzace s Radkem Bajgarem ze dne 24. 11. 2013.

*spadl téměř na dno. Jenže po dalším roce se to otáčelo. Lidé opět chtěli nablblé čtení s recepty, Květy rostly a Reflex klesal, bylo potřeba najít novou definici. Nicméně znamenalo to spíš drobnější změny, se strukturou rubrik nebylo potřeba moc hýbat. Nejzásadnější pro mě bylo, aby Reflex zůstal nezávislý, aby zaměstnával velmi kvalitní autory a aby nepsali kraviny. Nemám rád politickou hysterii, povrchnosti, P.R., zbytečné vycházení vstříc marketingu a prázdnou eleganci lesklých časopisů,*²³ říká Bajgar.

Za jeho vedení se v Reflexu objevovaly kromě Fefíkových také kreslené vtipy Jana Vyčítala a Štafika, texty o sportu dostaly mnohem méně prostoru, strany určené výhradně ženám zmizely. Vznikla rubrika s názvem Kde budeme žít, v níž byly otištěny dopisy čtenářů, kteří navrhovali název státu po rozdělení Československa. V Reflexu se také poprvé objevil komiks, od 19. října 1992 tu byl po určitou dobu Poslední případ majora Zemana od Karla Saudka, scénář psal Jan Reinisch. Objevují se rovněž fotky od Jana Šibíka, jenž byl fotografem Reflexu až do roku 2013. Některé články jsou stále slovensky, nepřeloženy vycházely i po jistou dobu po vzniku samostatných států. Později začala v týdeníku vycházet rubrika Review o dvou až třech stranách plných drobných článků i zpráv převzatých z České tiskové kanceláře (dále ČTK). V roce 1993 před Bajgarových odchodem byly v Reflexu tyto rubriky: Reportáž, Svět, Reflexe, Sonda, Problém, Review, Rozhovor, Razance, Rozpomínání, Divadlo, Na ex, Causa, Člověk v nouzi, Krimi, Problém, Vy-my, Labyrint kultury, TV program, Nápad, Á propos, Výtvarné umění, Extra. *„Rubriky vznikaly a zanikaly, ty nejlepší vydržely dodnes. Hledali jsme kompromis mezi pravidelností rubrik, což mají čtenáři rádi, ale na druhé straně to vede k neinvenčnímu vyplňování chlívěčku v layoutu časopisu. Zastával jsem asi názor, že některé rubriky holt pravidelné být musí, jiné by si měly své místo v konkrétním vydání zasloužit kvalitou,*²⁴ uvádí Bajgar.

V květnu 1993 se stal Reflex prvním českým celobarevným společenským týdeníkem, ale zároveň byl snížen počet stran z 96 na 64. V týdeníku vyšel sloupek, který tyto změny vysvětloval: *„Uvažovali jsme nad způsoby, jak časopis učinit čtenářsky atraktivnějším, zajímavějším, aniž bychom slevili z naší image a zároveň respektovali reálné výrobní možnosti, diktované rostoucí cenou papíru, polygrafických*

²³ Z e-mailové konverzace s Radkem Bajgarem ze dne 24. 11. 2013.

²⁴ Tamtéž.

služeb a distribučních rabatů. Přesto jsme se rozhodli pro krok docela odvážný, nemající zatím v zemích českých obdobu. ... Barevnost v konkurenčních periodikách se pohybuje mezi 25 a 50 procenty. Tento krok navíc doprovází podstatné zvýšení kvality papíru, které vám dokáže kvalitněji zprostředkovat zejména fotografický doprovod k článkům, mající v Reflexu vždy nadstandardní význam. Naše rozhodnutí preferovat kvalitu nad kvantitou (tedy i v obsahu!), mnohdy rozpačité reakce nad úrovní některých materiálů, ale i zmíněná ekonomická realita nás proto přivedly k (možná jen dočasněmu) návratu k 64 stranám. Nepovažujeme jej za ústupek, ale za závazek nabídnout vám v kondenzované, nerozštěpné podobě skutečně kvalitní publicistiku.“²⁵

V první polovině roku 1993 dochází k dodnes zcela nevysvětleným změnám vydavatelů (viz kapitola 1.2) a v červenci Radek Bajgar z Reflexu odchází. „*Moje období bylo jakousi přechodnou dobou, převedl jsem časopis obdobím změn majitelů. Jako šéfredaktor jsem byl rozkročen mezi redakci a vydavatele, což tenkrát byli lidé kolem generálního ředitele Ringieru Michala Voráčka, a to mi velmi nevyhovovalo. Dokud jsem byl reportér, práci v Reflexu jsem miloval. Jako šéfredaktora mě to moc nebavilo. A nechal jsem se zlákat televizí, do ještě neexistující Novy jsem šel postavit redakci publicistiky,*“²⁶ říká Bajgar, jenž na Nově spolupracoval i s Josefem Klímou. V roce 2003 se do Reflexu vrátil jako reportér, ale po roce opět odešel.

1.1.3 Zdeněk Čech

Po odchodu Radka Bajgara bylo v tiráži časopisu v kolonce šéfredaktor několik týdnů prázdné místo. Bajgar v ní byl uveden naposledy 26. července 1993, od 23. srpna byl podle tiráže šéfredaktorem Zdeněk Čech, jenž se během Bajgarova vedení změnil z vedoucího domácího oddělení na zástupce šéfredaktora, jímž byl společně s Martinem Vackem. Nyní se stal zástupcem šéfredaktora vedle Vacka následující šéfredaktor Petr Bílek. O změně šéfredaktora nebyla tentokrát v Reflexu žádná zmínka.

V říjnu 1993 od 41. čísla dochází k dalšímu zmenšení formátu, obálka je od této doby pevnější a papír znatelně kvalitnější. Týdeník začíná vycházet v nové grafické úpravě a má odlišnou tematickou skladbu. Nový vydavatel zrušil všechny doprovodné

²⁵ *Reflex v Gala*. Reflex: společenský týdeník. Praha: RX, roč. 1993, č. 22, s. 10.

²⁶ Tamtéž.

aktivity včetně Reflex clubu a impérium Reflex, které vybudoval Hájek, je osekáno jen na samotný časopis. I proto se kolem Reflexu začala šířit atmosféra úpadku.²⁷

Během Čechova šéfredaktorování kvalita papíru opět poněkud zhoršila, týdeník obsahoval více fotografií, ubyly politické komentáře, vznikla rubrika Never more²⁸, Jiří X. Doležal se věnoval převážně problematice zbraní, drog a policie, objevily se kreslené vtipy Marka Douši a Václava Hradeckého, přepisované příběhy z pořadu Tabu televize Nova, pravidelně vycházely články o tom, jak známé osobnosti tráví svůj den. Od 30.12.1994²⁹ zdražuje Reflex z deseti na dvanáct korun a poprvé je otištěn komiks Zelený Raoul, který vychází nepřetržitě až do současnosti. Týdeník v tomto období obsahoval rubriky Terč, Sport, Realita, Reflexe, Otazník, Rozhovor, Tvář, Svět, Reportáž, Spor, Sonda, Review, Kdo je co, Krimi, Vy-my, Styl, Náзор, Do černého, Labyrint kultury (Futurum, Ex post), Causa, Žebřík, Kult i televizní program, testy osobnosti a křížovky.

Bohumil Pečinka vzpomíná, že stagnaci časopisu za vedení Zdeňka Čecha odpovídala i „číslo a inzertní výnosnost. V lednu 1994 měl prodaný náklad 84 tisíc a koncem roku už jenom 63 tisíc. Počáteční energie se vypotřebovala a nikdo nevěděl, jak dál. Dokonce i pověstné večírky se proměnily v neproduktivní rutinu. Symbolicky poslední akcí toho druhu byl večírek na rozloučenou s odcházejícím šéfredaktorem Zdeňkem Čechem v lednu 1995, ...“³⁰ Čech byl naposledy šéfredaktorem Reflexu v čísle, které vyšlo 3. února 1995. Od dalšího týdne už byl v tiráži coby šéfredaktor Petr Bílek, jenž vedl Reflex přes třináct let.

1.1.4 Petr Bílek

„K tomu, že jsem nahradil Zdeňka Čecha, došlo tak, že vedení Ringieru se Zdeňkem asi nebylo spokojené. Byl jsem po ruce,“³¹ říká Bílek, který byl tehdy znám především jako literární kritik a novinář. „Byla to spíše shoda náhod, že byl jmenován

²⁷ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 61.

²⁸ Poprvé 23. srpna 1993 v čísle 35.

²⁹ Číslo 1–2/1995.

³⁰ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 61.

³¹ Z e-mailové konverzace s Petrem Bílkem ze dne 27. 11. 2013.

právě on. Kdyby tam přišel kdokoli jiný a začal vyhazovat lidi a přebudovávat obsah, Reflex by zřejmě zanikl,³² myslí si Miloš Čermák, jenž v časopise pracoval pod vedením všech šéfredaktorů vyjma Pavla Šafra.

Bílek nezrušil tón a duch, na němž byl Reflex založen. Místo radikálních změn dal redaktorům větší volnost a svou roli omezil na vyvažování různých zájmů.³³ „Nejzásadnější pro mě bylo nebránit lidem v práci. Chtěl jsem, aby byl Reflex časopis ke čtení pro lidi s normálním mozkiem. Planá gesta a schválnosti jsem se snažil vytěsnit. Bohužel po mém odchodu se tam ale všechno stejně stonásobně vrátilo,³⁴ tvrdí Bílek. „Byla to práce, která mě extrémně bavila, kde jsem cítil, že jsem na místě, ke kterému bych těžko hledal alternativu. A věděl jsem taky, že to je ale určitě dočasné a výjimečné, protože se tam shromáždila skupina lidí, kteří opravdu měli na tehdejší dobu velmi zvláštní poměr k tomu médiu, jiný, než panoval okolo. Okolo to vypadalo spíš tak jako ligové manšafty, kde se nakupovali hráči a kde ti hráči hráli prostě proto, že je dobře platili. A když je zaplatil někdo vedle líp, tak tam přešli a neměli vůbec žádný vztah k tomu médiu. Kdežto tady to bylo velmi emocionálně zafixováno, ti lidé byli velmi motivováni a kolega Milan Tesař dokonce vždycky říkal: 'My ten Reflex máme jako metastáze. My už se bez toho prostě neobejdeme. My myslíme už jenom na ten časopis.' Takže to byly vždycky velmi vzrušené debaty o tom, co by ten časopis měl dělat. A my jsme se snažili respektovat tu zásadu, že v tom časopise se budou realizovat všichni z toho týmu. To znamená, že do toho budou sami iniciativně něco přinášet a nebude to direktivně řízený orgán,³⁵ uvedl Bílek v rozhovoru pro Český rozhlas.

Nicméně v první polovině roku 1995 Reflex dál procházel krizí a část vedení Ringieru chtěla ukončit jeho činnost, snížit počet stran a přeměnit týdeník v přílohu Lidových novin. K podpisu dokumentu, který by de facto znamenal zánik Reflexu, ovšem nakonec nedošlo a v druhé polovině roku začal náklad časopisu stoupat až na sedmdesát tisíc koncem roku 1996.³⁶ „Od bezradnosti, co s ním dělat, se vztah Ringieru

³² PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 61.

³³ Tamtéž.

³⁴ Z e-mailové konverzace s Petrem Bílkem ze dne 27. 11. 2013.

³⁵ Petr Bílek - šéfredaktor *Literárních novin*. Český rozhlas [online]. 2011 [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/strednicechy/tandem/_zprava/petr-bilek-sefredaktor-literarnich-novin--915278>.

³⁶ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 61.

*k Reflexu vyvinul v nadšení. Desetimilionové roční zisky vedly dokonce k tomu, že podobný koncept byl vytvořen ve Švýcarsku. Existovala už dokonce redakce, na poslední chvíli to ale někdo stopnul,*³⁷ podotýká k tomu Bílek.

Během prvních tří měsíců Bílkovy šéfredakce byla na obálce většinou vyfotografovaná tvář nebo postava, vznikla rubrika o historii s názvem Ze století do století jdem a byla rozšířena rubrika styl, jež obsahovala například hodnocení restaurací, sloupek Milana Knížáka či texty, jež evidentně propagovaly určitou firmu nebo výrobek (viz ukázka v podkapitole 3.4.1). Sportovní rubrika už sice neexistovala, ale články o sportu byly častým jevem. Jednotlivé díly komiksu Zelený Raoul na sebe v této době dějově navazovaly. Reflex obsahoval tyto rubriky: Zelený Raoul, Reportáž, Reflexe, Otazník, Rozhovor, Vy-my, Slovensko, Portrét, Výročí, Review, Kdo je co, Krimi, Žebřík, Styl, Osobnost, Do černého, Labyrint kultury, Causa, Historie, Á propos, Za 168 hodin i seznam událostí z kultury a křížovku.

Během roku 1996 ztratil Reflex image upadajícího časopisu, který čtou lidé jen ze sentimentu a inzerenti se v něm necítí dobře. Minimálně v roce 1998 bylo čtení tohoto týdeníku v určitých společenských kruzích opět módní, a proto se dostavili i bohatí inzerenti. O několik let později zažil Reflex další výkyv, datovaný podzimem roku 2002, který částečně souvisel s reakcí na novou grafickou úpravu, jíž někteří čtenáři nepřijali.³⁸

V roce 2000 popsal vývoj časopisu Andrej Halada, jenž se stal později za Bílka také redaktorem Reflexu: *„Od svého vzniku prošel netradiční cestu. Paradoxně měla opačný směr než ta, kterou se ubírala většina českých periodik. Od výrazně agresivního, téměř na hranici bulváru se ocitajícího týdeníku došel až k časopisu, který se vyznačuje na české poměry solidní myšlenkovou úrovní i kritickým nadhledem.*³⁹

Grafika Reflexu se radikálně změnila v červnu 2001. Autorem nové podoby byl Marek Pistora, který na postu art directora nahradil Jana Gablera, jenž pracoval v

³⁷ Z e-mailové konverzace s Petrem Bílkem ze dne 27. 11. 2013.

³⁸ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 61.

³⁹ HALADA, Andrej. *Mladý starý Reflex proti proudu*. Nedělní Noviny. 16. 4. 2000, č. 15, s. 23.

Reflexu od roku 1993. Výraznou změnou, viditelnou na první pohled, bylo zasazení loga na titulní straně do bílého pruhu. Jeho účelem bylo oddělit logo od fotografie a upoutat k názvu časopisu. Změnila se také velikost písma, barvy byly jasnější, v horní části stran byly názvy rubrik, jména autorů a fotografií a jednotlivé rubriky byly odlišně graficky řešené. Pistora pro nový layout navíc vytvořil font, který si nechal zaregistrovat pod názvem Reflex.⁴⁰ Změny vyvolaly otázky, zda Ringier nařídil proměnu grafiky proto, aby stouply prodejní náklady týdeníku. Bílek to však popřel: „*Myslím, že pokud jde o profit a ekonomické výsledky časopisu, tak tam žádný problém není. ... Zisk byl takový, že kdyby se o tom někdo zmínil ještě rok předtím, než byl dosažen, tak bych ho považoval za blázna. ... Proměňující se mediální hladina v Čechách postavila Reflex do jiného světla, než by ten časopis chtěl být. A za těch deset, a teď už vlastně za jedenáct let, se některé stěžejní věci v něm chtě nechtě přežily, okoukaly, zestárly. Proto jsme si řekli, že se pokusíme nabídnout čtenářům něco nového. A také proto, aby to pořád ještě bavilo i nás, aby se to neautomatizovalo.*“⁴¹ Dodal, že chce oslovit i mladší generace čtenářů: „*Domníváme, že tito lidé přistupují k Reflexu úplně jinak než jejich rodiče, kteří s tím časopisem absolvovali kus života a sledovali, jak se proměňoval, a mají ho nějakým způsobem zafixovaný. Ty děti k Reflexu přicházejí bez předsudků a pochopitelně ho vnímají úplně jinak. Nemají ho asociován třeba s některými zážitky z mládí a s poznáním některých odhalení Listopadu a začínají ten list právem vnímat už ve změněné mediální scéně jako časopis, který, když se to tak vezme, zase tak moc silná káva není. Protože mezitím vznikla řada jiných titulů. Takový ten odér rebelského dítěte, které od začátku prosazovalo liberalizaci přístupu k měkkým drogám, to pro ně už není zvláštní postoj. Tím se ten Reflex pro ně už neidentifikuje, protože to dělají v podstatě už všichni. My musíme znovu nastolit určitý typ provokativnosti, aby se Reflex stal zřetelným právě pro tuto mladou generaci.*“⁴²

Tomáš Feřtek označil léta 1997 až 2003 za dobu druhého vzmachu Reflexu, přičemž tou první byl začátek pod Petrem Hájkem: „*Bílek byl stejně jako současný šéfredaktor Pavel Šafr schopen využít silných stránek značky Reflex a něco k nim přidat.*

⁴⁰ KYJONKOVÁ, Petra. *Proměna vizuální podoby týdeníku Reflex v letech 1991–2006*. Praha, 2008. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 32.

⁴¹ POTUČEK, Jan. *Reflex totálně změnil grafiku* [online]. 2000 [cit. 2013-12-02]. Provoz serveru Svět Namodro byl ukončen 31. ledna 2003. Archiv článků je dostupný pouze z databáze společnosti Newton IT. Dostupný z WWW: <<http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=46ABB67C-527C-407B-95F2-39AD8B383475>>.

⁴² Tamtéž.

*V případě Reflexu byl šéfredaktor vždy klíčovou, určující figurou časopisu a ten byl a je přesným odrazem jeho psychiky. V počátcích jste na stránkách dokonale viděli Petra Hájka s tou jeho zabejčeností a až histriónskou přepjatostí, ale i schopností přesně a nesmlouvavě pojmenovat zásadní jevy a témata. Bílkova doba pak byla časem intelektuální uvolněnosti, tehdy byl pan šéfredaktor založením liberál, který dával autorům až luxusní prostor, aby psali o tom, co je zajímalo. V redakci byla spousta lidí s různými názory ve spektru od levice po pravici, občas jsme se mezi sebou hádali.*⁴³

V roce 1999 vznikl web Reflex.cz⁴⁴, originální obsah se na něm však začal objevovat o tři roky později. Roku 2004 začíná Reflex pořádat Cannabis Cup, což je soutěž nejlepších fotografií konopí, jež vypěstovali a vyfotili čtenáři. Na stejném principu funguje soutěž Akty X založená v roce 2009. V letech 2005 až 2007 obsahoval časopis vkládanou nebo všívanou přílohu Ex, jež informovala o kulturních akcích a vycházela v mutacích pro Čechy, Moravu a Slezsko. Takto všívané byly následně i přílohy, například pro zaměstnance, studenty, o automobilech nebo příloha s články o historických událostech s názvem České osudy. Přikládány byly i DVD edice divadelních her. V roce 2005 začal Reflex rovněž otiskovat fotografie, které do redakce posílali čtenáři v MMS zprávách. Na jaře 2008 obsahoval časopis rubriky Vy-my, Zelený Raoul, Festival, Komentář, Reflexe, Risk a zisk, Média, Listy Cyrila Höschla, Rozhovor, Reportáž, Bumerang, Sonda, Bar (Internet, Plný plyn, Vandr, Návrat do kuchyně), Labyrint kultury (Do černého, Film/televize, Výtvarné umění, Literatura, Divadlo, Hudba, Exonline.cz), Causa, Esej, Bez obalu, Genius loci, Á propos, Na spadnutí i křížovku. Poměrně mnoho prostoru bylo věnováno kultuře, přibližně devět až dvanáct stran. V Reflexu v této době vycházely rozhovory Milana Šímy, kreslené vtipy Vladimíra Jiráňka či Miloše Gašparce, komiks Hana a Hana i eseje, Miloš Čermák měl svou rubriku o internetu a informačních technologiích, svou pravidelnou rubriku o gastronomii zde měl i Miroslav Macek, každé číslo obsahovalo články o určité budově a knize, samozřejmostí již byly vlastní rozhovory se zahraničními herci a jinými osobnostmi. Cena Reflexu pochopitelně rostla; v roce 2005 stál dvacet sedm korun a od

⁴³ KADLECOVÁ, Kateřina. *Tomáš Feřtek: Psané reportáže zahynou*. Reflex.cz [online]. 2010 [cit. 2013-12-01]. Dostupné z: <<http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/36650/tomas-fertek-psane-reportaze-zahynou.html>>.

⁴⁴ Dostupný z: <<http://www.reflex.cz>>.

roku 2006 třicet korun. Rozměry časopisu se ustálily na formátu 29 krát 21,5 centimetru.

Za roky 2005, 2006, 2007 a 2008 se stal Reflex časopisem roku v kategorii Společenský časopis. Podle Petra Hájka však potřeboval v posledních letech pod vedením Petra Bílka nový impulz: *„Titul udělal několik kroků, které v průběhu doby udělat měl, ale v poslední době stagnuje.“*⁴⁵ Jiří X. Doležal s ním souhlasí: *„Reflex vystartoval v devadesátých letech jako raketa, pak začal zpomalovat a v letech 2000 až 2006 už ztrácel tempo.“*⁴⁶ *„Co to znamená ztrácat tempo? Málo doležalovin a hájkovin?“*⁴⁷ reaguje Bílek.

1.1.5 Pavel Šafr

Vedení Ringier Axel Springer CZ (dále Ringier) se rozhodlo pro změnu v roce 2008. Pavel Šafr, mimo jiné bývalý šéfredaktor Českého deníku, Telegrafu, Lidových novin a Mladé fronty Dnes přišel do tohoto vydavatelství v květnu na pozici manažera strategických projektů. Na konci června Ringier oznámil, že Šafr vystřídá Bílka na postu šéfredaktora Reflexu. *„Jak se asi cítí člověk, který odchází od práce, která ho bavila, měla smysl a která pro něj co do zajímavosti nemá v tomto státě alternativu?“*⁴⁸ *„Myslím si - a to je jen moje domněnka, tento argument nezazněl -, že rozhodující byla délka mého působení v Reflexu,“*⁴⁹ prohlásil Bílek po vydání zprávy o konci jeho šéfredaktorování. V tiráži byl jako šéfredaktor naposledy uveden 26. června 2008, od následujícího čísla bylo jeho jméno v kolonce „senior editor“. *„Ale se Šafrem jsem nespolečně pracoval, v tiráži jsem byl pouze formálně, aby si paní Šmuclerová uklidnila*

⁴⁵ AUST, Ondřej. *Změna v Reflexu po třinácti letech*. Lidovky.cz [online]. 2008 [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/zmena-v-reflexu-po-trinacti-letech-d5l-/media.aspx?c=A080627_102105_ln_domov_fho>.

⁴⁶ Z e-mailové konverzace s Jiřím X. Doležalem ze dne 12. 11. 2013.

⁴⁷ Z e-mailové konverzace s Petrem Bílkem ze dne 27. 11. 2013.

⁴⁸ AICHLER, Pavel a ČTK. *Reflex změnil obsah, od července ho povede Pavel Šafr*. Idnes.cz [online]. 2008 [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/reflex-zmeni-obsah-od-cervence-ho-povede-pavel-safr-fw8-/domaci.aspx?c=A080623_140146_media_pei>.

⁴⁹ AUST, Ondřej. *Změna v Reflexu po třinácti letech*. Lidovky.cz [online]. 2008 [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/zmena-v-reflexu-po-trinacti-letech-d5l-/media.aspx?c=A080627_102105_ln_domov_fho>.

svědomí,“⁵⁰ ⁵¹ říká Bílek, jenž psal do Reflexu po určitou dobu sloupek, poté se stal šéfredaktorem Literárních novin.

„*Nejde o nic krizového. Titul žije, funguje. Rád bych využil možností internetu, abych dostal do reportáží časovou žhavost. Chci, aby Reflex byl vlivné, prestižní médium, a jako takové se nutně musí zabývat tím, co hýbe společností,*“⁵² oznámil při svém nástupu Pavel Šafr. V editoriale se uvedl těmito slovy: „... *Reflex je odraz, spontánní reakce. Reflexe reality je přemýšlení o tom, co se děje. Všechny významy toho slova ukazují na profil Reflexu. Navíc to skvěle zní. Zvukově jde o něco mezi eufonií a kakafonií, což jako odborník na poezii ví přesně Petr Bílek, kterému se sluší poděkovat za to, jak dlouho a příkladně Reflex vedl. A také Petru Hájkovi za to, že Reflex vymyslel. Reflex má smysl. Svým jménem i působením. Reportáže Reflexu jdou až k podstatě a jsou pravdivým odrazem situace. Když se někde děje nějaká do nebe volající šaškárna, Reflex na to reaguje po svém. Reflex patří k té části společnosti, jež umí samostatně myslet, ačkoli nebývá ve většině.*“⁵³

„*Příchod Pavla Šafra znamenal návrat k původnímu nebojácnému duchu Reflexu,*“⁵⁴ myslí si Jiří X. Doležal. Během prvních tří měsíců ovšem nebyly Šafrovy změny tak radikální: zrušil rubriku o médiích, stranu Miroslava Macka a články o budovách, kulturní rubrice ubral několik stran pozměnil sled rubrik. U textů se již objevily fotomontáže, ale na titulní straně zatím nikoli. Na podzim roku 2008 odchází art director Marek Pistora a dochází opět k částečné změně layoutu. Od začátku roku 2009 na titulní straně přibývá fotomontáže, často provokativních, jejichž autorem je Jan Ignác Říha. Postupem času se fotomontáže na titulní straně stávají takřka každotýdenním standardem. „*Absolutně věřím tomu, že obsah má souviset s něčím, co se v reálném čase právě odehrává. Jakmile je z obálky cítit, že titulu o něco jde, tak to funguje na trhu. Lidem, kteří si kupují Reflex, totiž také o něco jde. Emočně nejsilnější je*

⁵⁰ Z e-mailové konverzace s Petrem Bílkem ze dne 27. 11. 2013.

⁵¹ Libuše Šmuclerová, mimo jiné bývalá redaktorka Československé a České televize a programová ředitelka televize Nova, se v roce 2007 stala generální ředitelkou vydavatelství Ringier ČR, od roku 2010 je generální ředitelkou vydavatelství Ringier Axel Springer CZ.

⁵² AUST, Ondřej. *Změna v Reflexu po třinácti letech*. Lidovky.cz [online]. 2008 [cit. 2013-12-02]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/zmena-v-reflexu-po-trinacti-letech-d51-/media.aspx?c=A080627_102105_ln_domov_fho>.

⁵³ ŠAFR, Pavel. *Co je (pro mě) Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2008, č. 27, s. 3.

⁵⁴ Z e-mailové konverzace s Jiřím X. Doležalem ze dne 12. 11. 2013.

*téma: Proboha, co bude s tou naší zemí? ... Lidé, kterým jde o svůj pěkný sebeobraz, nejsou typičtí čtenáři Reflexu. Pro ty je tu spousta titulů, které jim mohou dodat ten pocit. Nic moc se v nich neděje, jsou seriózní a nepůsobí žádný rozruch. Noviny, které se tisknou proto, aby se sobě líbil člověk, který je drží v rukou, nejsou můj šálek kávy,*⁵⁵ řekl na toto téma Šafr. V dubnu 2009 mizí z titulní strany bílý pruh, který podkládal logo.

V dubnu 2010 byla zpoplatněna část obsahu webu Reflex.cz, za poplatek, či po zakoupení předplatného časopisu získali čtenáři také přístup k naskenovaným archivním číslům zpětně do roku 2001. Za rok 2010 byl Reflex vyhlášen časopisem roku v kategorii Časopisy s prodaným nákladem od 50 do 100 tisíc výtisků.

Šafr vytvořil oddělení, jež mělo na starosti hlavní téma. To dostávalo v časopise velký prostor. Reflex v posledních třech měsících Šafrova prvního šéfredaktorování obsahuje více textů o politice a méně o kultuře, dále reportáže v rubrice Na vlastní kůži, kreslené vtipy od Václava Teichmanna a Marka Douši, v rubrice Reflexe vznikl krátký komiks Bublíny a sloupek Reflexář, naopak se začátkem roku 2009 zmizel sloupek Petra Bílka (i jeho jméno z tiráže) či komiks Hana a Hana, v kulturní rubrice je hodnocení akcí, do rubriky o motorismu píše texty redaktoři časopisu Auto Tip. Na jaře 2011 obsahoval Reflex rubriky Zelený Raoul, Vy-my, Oko Reflexu, Aktuálně, Komentář, Reflexe (O čem se mluví, Portrét týdne, Česko, Svět, Fenomén, Speciál), Rozhovor, Téma, Křížovka, Osobnost, Životní styl (Vandr, Na plný plyn, Hostina, Listy Cyrila Höschla), Labyrint kultury (Literatura, Film, Rozhovor, Dopis, Hudba, Hlasy X, Na první dobrou), Causa, Akce, Á propos a Výslech.

Radek Bajgar hodnotí Šafrovo vedení Reflexu takto: *„Vrátila se hájkovská hysteričnost, na druhou stranu skončila nuda. Materiály jsou provokativně formulované, kvalita velmi proměnlivá. Každý si asi může psát co chce, což je na jednu stranu svobodné, ale spolehnout se na to moc nedá. Politická linie je stále jaksi tuhá a tendenční, definovaná úzkým okruhem autorů a editorů.*⁵⁶

⁵⁵ GRUNDOVÁ, Nora. *Šafrovy novinářské reflexy*. Strategie. 22. 3. 2010, s. 20.

⁵⁶ Z e-mailové konverzace s Radkem Bajgarem ze dne 24. 11. 2013.

V dubnu 2011 Ringier jmenoval Šafra rovněž ředitelem divize Blesk, a na post šéfredaktora Reflexu proto hledal jeho nástupce. V tiráži se Šafrovo jméno v roce 2011 objevilo naposledy 30. června. Se čtenáři se rozloučil v editoriale: *„Dnes skončila jedna etapa v příběhu mého života a skončila také jedna etapa v příběhu unikátního českého politicko-spoločenského časopisu. Je to na den přesně tři roky, kdy jsem přišel do Reflexu. A nyní přišel přesně ten správný čas, abych toto nádherné médium předal dál. Bude se mi poněkud stýskat. ... Prosím, sudte mne bezohledně. Vždyť ani já jsem neměl přílišné ohledy, když jsem na tomto místě soudil činnost mnoha mocných lidí v této zemi. Před Vaším soudem bych jen rád uvedl, že jsem se snažil o bezohlednou pravdu a že jsem se snažil klást na mocné politiky bezohledně vysoké nároky. ... Reflex bude v dobrých rukou. Ivan Hamšík, jenž právě dnes nastupuje na mé místo, je chytřejší a sečtější než já. Ale v jedné věci je úplně stejný. Ta chuť dobrat se k pravdě, i kdyby čert na koze jezdil, je v něm rovněž jako v koze.“*⁵⁷

1.1.6 Ivan Hamšík

Od července 2011 už byl šéfredaktorem týdeníku Ivan Hamšík, doposud ředitel digitálních médií Ringier Axel Springer CZ, jenž byl předtím mimo jiné zástupcem šéfredaktora Mladé fronty Dnes, zástupcem šéfredaktora Blesku a šéfredaktorem serveru Blesk.cz. *„Reflex je svým způsobem světový unikát, jeho koncept neexistuje nikde na světě a zdá se, že je nepřenositelný, takže v tom je potřeba pokračovat. To všechno dobré, co je v Reflexu, což jsou zejména vynikající autoři, bych rád zachoval a rád bych ho nějak posunul dál. To znamená, že se pokusím najít nové autory, další budoucí hvězdy, jako je Jiří X. Doležal nebo Milan Tesař, aby Reflex měl širší škálu těchto autorů. A budu se snažit zlepšit obsah, klást důraz na kvalitní žurnalistiku, na způsob psaní a způsob získávání informací. Tak, aby si Reflex udržel kvalitu, ale přežil v dnešní těžké době pro printová média,“*⁵⁸ nastínil Hamšík své plány. *„Pokud by skutečně zanikala tištěná média, tak Reflex bude poslední, který zůstane naživu. Reflex je totiž zvláštní, jeho obsah se nedá najít nikde jinde, není to taková ta ryzí zpravodajčina. Má*

⁵⁷ ŠAFR, Pavel. *O koze, o voze... A o Reflexu*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2011, č. 27, s. 3.

⁵⁸ BOHDAL, Jan. *Nedělní videorozhovor: Ivan Hamšík: Pokud by zanikala tištěná média, Reflex bude posledním, které zůstane naživu. Je unikátní* [online]. 2011 [cit. 2013-12-04]. Tuto stránku již na serveru Česká média nelze zobrazit, text je však dostupný z databáze společnosti Newton IT. Dostupný z WWW: <<http://mediasearch.newtonmedia.cz.ezproxy.is.cuni.cz/news.php?uqid=B138B3AA-645D-491A-80F3-96517DBB2FFB&q=&qt=Reflex&qsmpl=&qsr=&qsc=&qa=>>>.

*vynikající předpoklady, aby žil dál, což je vidět i teď, že se mu celkem daří v prodeji. Je to jedno z mála tištěných médií, kterému stoupá prodej,*⁵⁹ *dodal nový šéfredaktor. Zároveň připustil, že chystá změnu grafiky: „Budeme chystat relaunch⁶⁰, protože Reflex má už dlouhou dobu podobnou grafiku. Dělal se jen malé úpravy, a proto je ten relaunch nezbytně nutný. Neříkám, že bude nějak rozsáhlé, nějaká totální změna. Je potřeba přijít s novou koncepcí, která se však nebude razantně lišit od té současné.”*⁶¹

Grafika se skutečně změnila jen mírně, o tyto změny se postaral Robert V. Novák, jenž přišel v březnu 2012. Během Hamšíkova šéfredaktorování například kulturní rubrika dostala opět menší prostor (čtyři až šest stran), zmizely texty o vědě v rubrice Listy Cyrila Höschla i fejetony Milana Tesaře, v politické rubrice byl sloupek Reflexář nahrazen Politickým diářem, a scénář k Zelenému Raoulovi už dle podpisu nepsali dohromady Dan Hrubý, Milan Tesař a Tomáš Baldýnský, nýbrž k jednotlivým dílům každý zvlášť. Na jaře 2013 obsahoval Reflex rubriky Zelený Raoul, Vy-my, Oko Reflexu, Aktuálně, Komentář, Reflexe (Reakce, O čem se mluví, Portrét týdne, Česko, Ekonomika, Polemika), Rozhovor, Téma, Zpověď, Analýza, Společnost, Fenomén, Cestování, Životní styl (Vandr, Na plný plyn, Listy Cyrila Höschla), Křížovka, Labyrint kultury (Událost/film, Hudba, Never more/refrén), Causa, Diskuse, Á propos a Výslech.

Po necelých dvou letech se na post šéfredaktora Reflexu vrátil Pavel Šafr. Hamšík figuroval v tiráži časopisu naposledy 2. května a v Ringieru dostal pozici ředitele nových projektů. V létě 2013 z vydavatelství odešel.

1.2 Vydavatelé

1.2.1 Grafoprint

Grafoprint byla tiskárna v ulici Grafická na pražském Smíchově. Ředitel Grafoprintu Jiří Zedník si vydáváním Reflexu nebyl jistý, ale Petr Hájek za pomoci

⁵⁹ BOHDAL, Jan. *Nedělní videorozhovor: Ivan Hamšík: Pokud by zanikala tištěná média, Reflex bude posledním, které zůstane naživu. Je unikátní.* Česká média [online]. 2011 [cit. 2013-12-04].

⁶⁰ Znovuvedení značky na trh.

⁶¹ BOHDAL, Jan. *Nedělní videorozhovor: Ivan Hamšík: Pokud by zanikala tištěná média, Reflex bude posledním, které zůstane naživu. Je unikátní.* Česká média [online]. [2011] [cit. 2013-12-04].

disidenta Petra Uhla nakonec Zedníka přesvědčili.⁶² Vznikla tak „*dohoda s Grafoprintem, že pokud se Reflex udrží na nohou ekonomicky a splatí dluhy, přejde na nás tři*“,“⁶³ mínil Hájek sebe, Jiřího Fleyberka a Andreje Šťastného.

1.2.2 Reflex

Reflexu se dařilo výtečně, a tak splatil dluhy ještě během roku 1990. Na přelom roku proto Hájek a spol. naplánovali převedení časopisu z Grafoprintu na společnost Reflex, s. s. r. o. Někteří redaktoři, již byli u vzniku, očekávali, že dostanou podíl na zisku po dobu práce v časopise. Jenže k tomu nedošlo a výsledkem byly první ukřivděné odchody.⁶⁴ Majiteli Reflexu byli Petr Hájek, Jiří Fleyberk a Rudolf Stáhlich.

1.2.3 Mediaholding a RX

Radek Bajgar byl šéfredaktorem týdeníku poměrně krátkou dobu, ale právě za jeho vedení došlo k velmi kontroverzním změnám vydavatele. Podle Pečinky učinil Hájek v roce 1992 Bajgara šéfredaktorem, protože s bývalým vedením společnosti Ringier začal spolupracovat na přípravě nového deníku a ve druhém sledu se dal do vytváření projektu soukromé televize, na jejíž licenci bylo tehdy vypsáno výběrové řízení. Na takový projekt ovšem potřeboval investici v řádu stovek milionů korun, a proto se spojil s tehdejší podnikatelskou hvězdou, později člověkem na útěku před zákonem, Alexanderem Komanickým. Za účelem nastřádání potřebných financí byl vytvořen holding, do kterého dali Hájek, Fleyberk a Stáhlich i týdeník Reflex. Když na podzim 1992 vyhrála výběrové řízení na novou privátní televizi skupina kolem Vladimíra Železného, došlo mezi Hájkem a Komanickým k roztržce a Reflex byl prodán zahraničním vlastníkům.^{65 66}

⁶² PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 58.

⁶³ PECHÁČKOVÁ, Marcela. *Muž v pozadí*. Instinkt. 18.8.2005, s. 12.

⁶⁴ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 60.

⁶⁵ Tamtéž.

⁶⁶ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Petr Hájek*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2011, č. 34, s. 72.

„*To mi ani nepřipomínejte. Ale plán to byl grandiózní. Projekt soukromé televize, který nakonec získala Nova, jsme měli patrně nejlepší. Dostal ji ale někdo jiný a tím všechno vybuchlo. Tehdejší investor Alexander Komanický Reflex prodal. Bez nás. Z prodeje jsme samozřejmě nedostali ani korunu,*“⁶⁷ řekl Hájek v roce 2005. Josef Klíma však tvrdí něco jiného: „*Samozřejmě, že za to dostali zapláceno. Proslýchalo se, že sto padesát milionů. ... Prodali to potají. To byl moment, kdy jsme se s Petrem Hájkem rozešli. Osobně i lidsky. Já mu nezalívám, že si ty smlouvy blbě přečetl a nerozuměl jim. Já mu zalívám, že to nikomu neřekl. Oni to udělali naprosto za zády všech zúčastněných. Radek Bajgar mi vyprávěl, že seděl v šéfredaktorně a najednou tam zatukali a vstoupili páni v oblecích. On říká: Co si přejete? A oni mu říkají: My jsme zástupci nového majitele a jdeme sem udělat hloubkový audit. Je to o slušnosti. Cenu Reflexu, stejně jako u fotbalového klubu, dělali redaktori. Ty lidi ten Reflex vytáhli nahoru. To je ta hodnota, kterou máte - ten tým a kolektiv. A oni nás prodali. To je to, co budu do smrti Petrovi a těm dvěma ostatním vyčítat.*“⁶⁸

Komu přesně byl Reflex prodán, než ho začal vydávat Ringier, není dodnes známo. „*To ví jen tehdejší první majitelé. Objevil se podnikatel Komanický a těsně poté Ringier. Oba tvrdili, že Reflex patří jim. Komanický byl prapodivný podnikatel a zřejmě i podvodník, ale to neznamená, že mu Reflex nepatřil. Nevím. Oslovil polovinu redakce, snažil se leckoho stáhnout na svou stranu, byly to napínavé chvíle. Nakonec došlo k jakési dohodě a konečným vlastníkem byl Ringier. Jak to celé bylo doopravdy, to dodnes nevím,*“⁶⁹ říká Bajgar.

V čísle 13 z roku 1993, které vyšlo 22. března, se v tiráži v kolonce vydavatel namísto Reflex, s. s. r. o. objevila Mediaholding, a. s. a zmizela jména Hájka, Fleyberka a Stáhliha. Od 23. března je v tiráži uvedeno, že časopis vydává RX, a. s.

⁶⁷ PECHÁČKOVÁ, Marcela. *Muž v pozadí*. Instinkt. 18. 8. 2005, s. 12.

⁶⁸ KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: Posun v pojetí žurnalistické práce?*. Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze, s. 71.

⁶⁹ Z e-mailové konverzace s Radkem Bajgarem ze dne 24. 11. 2013.

1.2.4 Ringier a Ringier Axel Springer

Švýcarská společnost Ringier koupila Reflex v době, kdy časopis vedl Bajgar (podle Pečinky v dubnu 1993⁷⁰), v tiráži byl ovšem Ringier uveden až během šéfredaktorování Zdeňka Čecha. Ringier byl prvním zahraničním vydavatelem, který vstoupil na český trh. Stalo se tak v roce 1991, kdy společnost Ringier AG vystupovala na českém území přes společnost Profit, a. s. a začala vydávat hospodářský týdeník Českomoravský profit, jehož vzorem byl švýcarský časopis Cash. V srpnu 1991 vzniklo vydavatelství Ringier ČSFR, a. s., jež bylo v březnu 1993 přejmenováno na Ringier ČR, a. s. (Benda, 2006: 8) Od dubna 1992 vydává Ringier ČSFR první český barevný bulvární deník Blesk, který se inspiroval švýcarským listem Blick a německým Bild-Zeitung. (Šmíd, 2004: 8) Ringier ČR byl stoprocentní dceřinou společností nizozemské společnosti Ringier (Nederland) B. V., která je ovládána největším švýcarským mediálním koncernem Ringier AG, jenž byl založen roku 1831. (Benda, 2006: 24)

V letech 1996 až 2000 měl Ringier ČR uzavřené partnerství s německým vydavatelstvím Axel Springer. V roce 1994 koupil Ringier ČR deník Lidové noviny, prodal je roku 1998, kdy koupil časopis Týden. Ten byl však ztrátový a nedařilo se mu významněji prosadit proti Reflexu, a proto byl v roce 2000 prodán. (Benda, 2007: 183) V roce 2007 koupil Ringier ČR bulvární deník Aha! V roce 2010 došlo k fúzi společností Ringier ČR a Axel Springer Praha, výsledkem bylo vydavatelství s názvem Ringier Axel Springer CZ, které je součástí švýcarsko-německé vydavatelské skupiny Ringier Axel Springer Media AG. Ta sloučila aktivity mediálních společností Ringier AG a Axel Springer SE na trzích střední a východní Evropy; kromě České republiky také v Polsku, Srbsku a na Slovensku. Od září 2010 fungují vydavatelství Ringier ČR a Axel Springer Praha integrovaně a mají společnou manažerskou strukturu v čele s generální ředitelkou Libuší Šmuclerovou. Na Ringier Axel Springer CZ se Ringier ČR přejmenoval k 1. listopadu 2010.⁷¹ V prosinci 2013 koupili vydavatelství Ringier Axel Springer CZ podnikatelé Daniel Křetínský a Patrik Tkáč.

⁷⁰ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 60.

⁷¹ *Historie*. Ringier Axel Springer [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: <<http://www.ringieraxelspringer.cz/company/history>>.

Podle vlastních internetových stránek je Ringier Axel Springer CZ největším vydavatelstvím s nejvyšším počtem čtenářů na českém trhu a jasnou jedničkou mezi deníkovými vydavateli, kde dosahuje více než 36 % podílu na trhu (deníky Blesk, Sport, Aha!), na časopiseckém trhu je společnost na druhém místě (časopisy Reflex, ABC, GEO, Blesk pro ženy, Blesk Hobby, Blesk zdraví, Blesk Křížovky, Nedělní Blesk Křížovky, Blesk Vaše recepty, Aha! Křížovky, Sport GÓÓÓL, Svět motorů, Auto TIP, AutoProfi).⁷²

1.3 Redakce

Pod vedením Petra Hájka měl Reflex ještě před prvním vydáním redakci v budově tiskárny Grafoprint v ulici Grafická na Praze 5, v dubnu 1990 se přestěhoval do Klimentské ulice na Praze 1 a od září 1991 sídlila redakce na Alšově nábřeží taktéž v první městské části. *„První redakce vlastně nebyla redakcí. Šlo o dlouhou zasedačku ... Ve středu a rozích sražené stoly sloužily především grafikům a výtvarníkům. Redaktoři sem chodili jen odevzdávat materiály, které jim osobně redigoval Hájek. ... Odchod do pronajatého domu na Alšově nábřeží se trochu podobal snu. Byly to zřejmě nejlepší redakční prostory, jaké bylo možné v Praze získat - třípodlažní dům obehnaný zdí, za níž byl vlastní dvorek, na němž se v létě odehrávaly porady a večírky, vedle tekla majestátní Vltava a výhled na Pražský hrad jako ze stokoruny. ... Příchodem na 'Alšák' se redakce opět dostala na vyšší energetickou hladinu a časopis posílila druhá vlna redaktorů,*⁷³ vzpomínal Bohumil Pečinka.

V dubnu 1990 byly podle tiráže písíci redaktory a spolupracovníky časopisu dvacet tři osoby: Vladimír Bystrov, Oldřich Egem, Jan Jiráček, Jana Kasalová, Josef Klíma, Jaroslava Kopecká, Michaela Kuchařová, Pavel Kovář, Vladimír Matějka, Jan Mazáč, Tomáš Motl, Jana Ovsíková, Bohumil Pečinka, Marcela Pecháčková, Jan Reinisch, Jaroslav Šajtar, Richard Škvařil, Andrej Šťastný, Jaromír Štětina, Milan Tesař, Zdeněk Tichý, Eva Valentová a Petr Volf. Kromě nich a šéfredaktora Hájka měli v tiráži své místo mimo jiné také zástupce šéfredaktora Jiří Fleyberk, redakční rada ve složení Adolf Born, Karol Kallay, Vladislav Najbrt, Boleslav Polívka a Jiří Zedník,

⁷² *O nás.* Ringier Axel Springer [online]. [cit. 2013-12-05]. Dostupné z: <<http://www.ringieraxelspringer.cz/company>>.

⁷³ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex.* Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 59–60.

vedoucí výtvarník Aleš Najbrt, obrazový redaktor Vladimír Remeš, výtvarníci Pavel Beneš a Pavel Lev a grafici Dimitrij Gaydečka, Jan Kratochvíl, Vladimír Ryba a František Stach.

V říjnu 1992, když Hájek na pozici šéfredaktora končil, zaměstnával Reflex třicet píšících redaktorů. Přibyli vedoucí domácího oddělení Zdeněk Čech, vedoucí zahraničního oddělení Tomáš Klvaňa, vedoucí kulturního oddělení Pavel Melounek, dále Dana Braunová, Jiří X. Doležal, Tomáš Feřtek, Dan Hrubý, Bea Jirešová, Vladimíra Jelínková, Lenka Králová, Jan Lacina, Stanislav Motl, František Ortmann, Zdeněk Pokorný, František Růžička, David Smoljak, Milan Soška, Petr Tschakert, Petr Tůma, Pavel Vojíš, Jan Zvelebil a Petr Žantovský. Odešli Bystrov, Egem, Jirák, Kasalová, Kopecká, Matějka, Mazáč, Tomáš Motl, Ovsíková, Pecháčková, Škvařil, Šťastný, Štětina, Tichý a Volf. Přibyly pozice druhého šéfredaktora (Radek Bajgar), hlavního sekretáře (Rudolf Stáhlich), vedoucího produkce (Pavel Taněv), vedoucích vydání (Olga Myslivečková, Luděk Vondra a Iva Ženková). V redakční radě již nebyli Born a Zedník, které nahradili Jaroslav Hutka a Jan Němec. Obrazovým redaktorem už nebyl Remeš, ale Jiří Bartošek. Ve výtvarném oddělení byli nově Robert Geisler, Aleš Homonický a Ivana Vrátníková. Stálým redaktorem Reflexu byl po určitou dobu také Ivan Brezina.

Během šéfredaktorování Radka Bajgara se redakce přestěhovala v květnu 1993 do Vocelovy ulice na pražských Vinohradech. Podle Pečinky byly prostory této redakce, jež stála deset metrů od pražské magistrály, stísněné, tmavé a depresivní.⁷⁴ Bajgar zrušil redakční radu, protože nevěděl, jaký měla význam.⁷⁵ Místo Fleyberka byli jeho zástupci Martin Vacek se Zdeňkem Čechem. Bajgar stanovil jednotlivá oddělení - kultury, publicistiky, politiky a reportérské. Na konci jeho éry měl Reflex dvacet tři píšící redaktory: během Bajgarových devíti měsíců ve vedení přišli do oddělení kultury Tomáš Baldýnský, Katarína Bartošová a Tomáš Pospiszyl, do oddělení publicistiky Marek Brodský, Miloš Čermák, Marta Fenclová a Tomáš Hečko, do oddělení reportérů Viktorie Kafková, Radovan Slánský a Pavel Vondráček a do oddělení politiky Vratislav Janda. Vedoucím oddělení kultury se stal Melounek, oddělení publicistiky Reinisch,

⁷⁴ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 61.

⁷⁵ Z e-mailové konverzace s Radkem Bajgarem ze dne 24. 11. 2013.

oddělení politiky Hrubý a grafického oddělení Stach. Odešli Klíma, Kuchařová, Tesař, Stáhlich, Klvaňa, Bartošek, Braunová, Jirešová, Králová, Ortmann, Pokorný, Soška, Tschakert, Tůma, Valentová, Vojíš, Žantovský a Vondra. Jelínková se přesunula do fotooddělení, Šajtar je od této doby uveden jako korektor, s ním i Markéta Brůžková. Od roku 1993 byl v Reflexu zaměstnán Jan Šibík, spolu s ním se stali členy fotooddělení Petr Jedinák, David Kraus a Jan Šilpoch. Do grafického oddělení přibyla Lucie Vágnerová, produkci měl místo Taněva na starost Miroslav Ryba.

V roce 1994, když byl šéfredaktorem Zdeněk Čech, odešel art director Aleš Najbrt, jehož místo zaujal Jan Gabler. Zástupcem šéfredaktora byl nadále Vacek a po určitou dobu i Petr Bílek, jenž byl ovšem v Ringieru povýšen na ředitele divize časopisů. Reflex zaměstnával na konci Čechova šéfredaktorování v únoru 1995 devatenáct píšících redaktorů. Odešli Melounek, Pečinka, Bartošová, Lacina, Pospiszyl, Smoljak, Reinisch, Brodský, Hečko, Kafková, Vondráček a Janda. Vrátili se Tesař, Brezina a Kasalová, do oddělení kultury přišel Jiří Rulf, do oddělení publicistiky Alena Ježková a Petr Neugebauer, do oddělení reportérů Marie Homolová. Vedoucím oddělení publicistiky se stal Zvelebil, oddělení reportérů Feřtek. Vzniklo také zahraniční oddělení, které bylo přiděleno Daně Mazalové. Z fotooddělení odešli Jelínková a Šilpoch, naopak přišla Hejkalová. V grafickém oddělení už nepůsobili Beneš, Gaydečka, Lev a Ryba, ale nově Jan Kratochvíl a Aleš Poledňák. Produkci opět převzal Taněv. Brůžkovou v korektorně nahradila Věra Matyášová.

Během třinácti let, kdy byl šéfredaktorem Petr Bílek, došlo pochopitelně k mnoha změnám, návratům, příchodům i odchodům. Například Baldýnský stihl odejít a opět se vrátit, v roce 1995 se například vrátil Volf, v roce 2003 Bajgar, který však po roce zase odešel. V roce 2003 opět odešel Čermák. Jana Gablera nahradil na pozici art director Marek Pistora. V roce 1995 se redakce přestěhovala do Jeseniovy ulice na pražském Žižkově, v roce 1999 jen o kus dál do Žerotinovy a v roce 2004 do budovy bývalého pivovaru v ulici U průhonu v pražských Holešovicích. V dubnu 2008 psalo pro Reflex sedmnáct stálých redaktorů. V tirážích z února 1995 a dubna 2008 se shodují jména Doležala, Kováře, Hrubého, Tesaře, Homonického, Jedináka, Šibíka, Krause, Šajtara, Myslivečkové (už ale nebyla sekretářkou redakce, nýbrž redaktorkou oddělení „historie, politika, společnost“), Taněva a Ženkové. Bílek neměl zástupce, ale editora, kterým byl Andrej Halada. Novými tvářemi byli: v oddělení „reportáže a publicistika“

Marek Hudema, Jan Gebert, Petr Holec, Michal Komárek, Jan Potůček, Marek Pokorný a Lucie Tomanová, v oddělení kultury Jan Dědek, Ondřej Formánek a navrátil se Petr Volf. V grafickém oddělení pak Michal Kořán a Tomáš Nosek, ve fotooddělení Tomáš Tesař a Klára Barnová. Novou korektorkou byla Zuzana Lacinová a produkční Jana Turková.

Sedm měsíců po nástupu Pavla Šafra na pozici šéfredaktora se redakce Reflexu stěhovala společně s redakcemi dalších titulů společnosti Ringier do moderních prostor v ulici Komunardů taktéž v Holešovicích, kde sídlí do současnosti. Za Šafra skončil post editora a s ním i Halada, zástupcem šéfredaktora byl nejprve Hrubý, poté Pavlína Wolfová a ke konci Marek Stoniš s Viliamem Buchertem. Na konci Šafrovy první éry v červnu 2011 zaměstnával Reflex sedmnáct píšících redaktorů. Během jeho šéfredaktorování odešli kromě Halady také Hudema, Gebert, Komárek, Kovář, Potůček, Pokorný, Tomanová, Hrubý, Myslivečková, Dědek, Formánek a Volf, Pistora. Skončili také art director Pistora, vedoucí vydání Taněv a produkční Turková. Kromě Stoniše a Bucherta přišli do oddělení „aktuality, politika, ekonomika“ Miroslav Cvrček a Jan Jandourek, do oddělení „téma Reflexu“ Adéla Knapová a Magdalena Sodomková, do kulturního oddělení Matěj Bartošek, Marek Gregor, Kateřina Kadlecová, Darina Křivánková a Luděk Staněk, pro Wolfovou bylo vytvořeno oddělení „rozhovory“ a pro Stanislava Drahného „životní styl“. Mezi fotografy ubyli Jedinák a Kraus a k Šibíkovi s Tesařem naopak přibyl Stanislav Krupař. Ke stávajícím grafikům se přidaly Jarmila Kubátová a Blanka Turková. Fotoprodukcí obstarával s Barnovou nově Pavel Hofman a novou korektorkou byla vedle Šajtara Milada Čechová.

Po nástupu Ivana Hamšíka v červenci 2011 odešel Stoniš a později také Buchert, zástupcem šéfredaktora se tak stal nově příchozí Jaroslav Plesl. Znovu se vrátil Čermák, ale ještě pod Hamšíkem opět odešel. Novým art directorem se stal Robert V. Novák. Na konci Hamšíkovy téměř dvouleté éry psalo pro Reflex třináct stálých redaktorů (plus dva pro Reflex.cz). Vznikla pozice hlavního editora, kterou zastával Bartošek, a editora, jímž byl Miloš Kozumplík. Kromě něj a Plesla přišli Petr Kolář, Tereza Spáčilová a vrátil se Volf. Kromě Stoniše a Bucherta odešli Křivánková, Jandourek, Gregor, Knapová, Sodomková, Wolfová a Drahný. Ke stávající trojici fotografů přibyla Nguyen Phuong Thao, z grafického oddělení odešel Nosek, oddělení fotoprodukce bylo zrušeno. Produkční se stala Zuzana Vránová.

1.4 Konkurence

Definování, jakým druhem časopisu Reflex přesně je, není vzhledem k jeho obsahové rozmanitosti jednoduché. Svědčí o tom změny kategorií, do kterých ho postupně řadila Kancelář ověřování nákladu tisku neboli Audit Bureau of Circulations (dále ABC ČR)⁷⁶. V přehledu nákladů periodického tisku⁷⁷ byl Reflex od ledna 1994 do prosince 1995 veden v široce pojaté kategorii časopisů, od ledna 1996 do prosince 1998 v kategorii týdeníků, od ledna 1999 do prosince 2003 v kategorii společenských časopisů, od ledna 2004 do prosince 2006 opět v kategorii týdeníků a od ledna 2007 dál opět v kategorii společenských časopisů. Ve stejné kategorii vedla Reflex do poloviny roku 2011 rovněž společnost Median ve svém Media projektu⁷⁸, od té doby ho však řadí mezi zpravodajské týdeníky k Týdnu a Respektu.

Není tedy snadné určit, které tituly byly za uplynulých dvacet tři let hlavní konkurencí Reflexu. Pokud bychom se řídili striktně řazením ABC ČR, považovali bychom za jeho konkurenty i časopisy jako Spy, Esquire, Rytmus života nebo Maxim, jež ovšem byly Reflexu obsahově vzdálené. Zpočátku byl z tohoto pohledu pravděpodobně jeho největším konkurentem časopis Květy, v devadesátých letech Mladý svět a Týden a v novém tisíciletí vedle Týdne i Respekt a alespoň po určitou dobu také Instinkt. Jestliže přistoupíme na řazení Medianu a porovnáme prodaný náklad Reflexu, Týdne a Respektu, zjistíme, že podle posledního přehledu ověřených nákladů z roku 2012⁷⁹ je nejprodávanější Reflex (56 428 prodaných kusů jednoho vydání), druhý Týden (41 400) a třetí Respekt (32 688).

1.5 Prodaný náklad

Bohumil Pečinka tvrdí, že první číslo Reflexu vyšlo v záměrně nadhodnoceném nákladu 200 tisíc výtisků, druhé se propadlo na 150 tisíc, třetí na 130, koncem roku 1990 se časopis dostal na stabilních 170 tisíc prodaných kusů a historického maxima

⁷⁶ Dostupné z: <<http://www.abccr.cz>>.

⁷⁷ Dostupné z: <<http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk/>>.

⁷⁸ Dostupné z: <<http://www.median.cz/?lang=cs&page=1&sub=8>>.

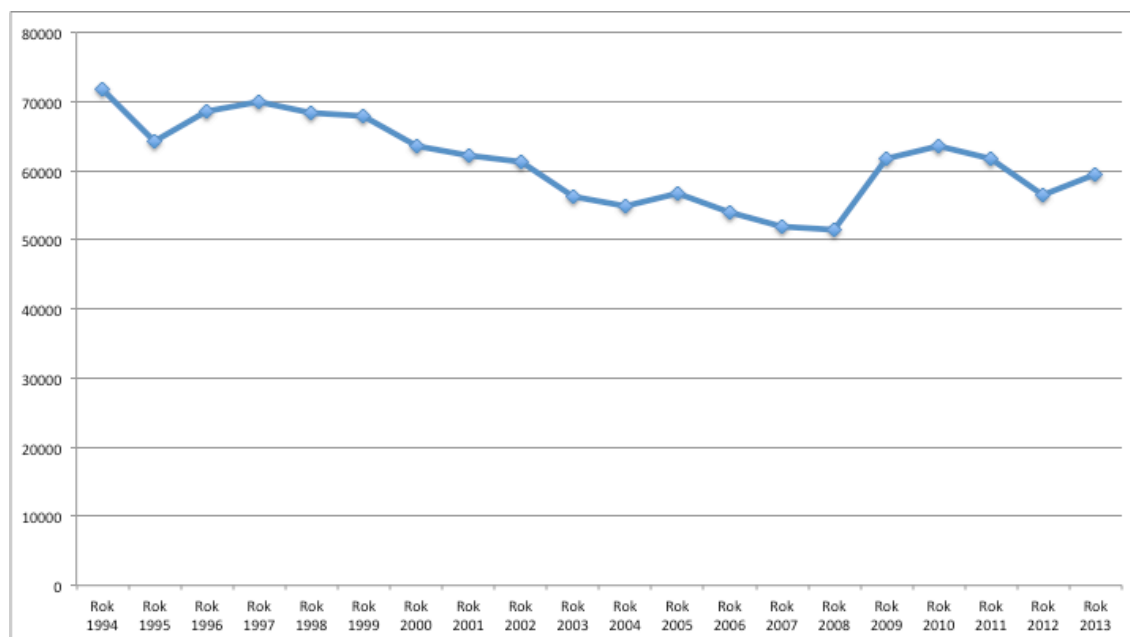
⁷⁹ Dostupné z: <http://www.median.cz/docs/MP_2012_zprava.pdf>.

dosáhl v září 1991, kdy se prodalo údajně 276 tisíc výtisků jednoho vydání.⁸⁰ Sdružení ABC ČR začalo sledovat prodané náklady Reflexu v roce 1994.

Tabulka č. 1: Průměrný prodaný náklad týdeníku Reflex z let 1994 až 2013.⁸¹

Rok	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
PN	71 872	64 323	68 577	69 844	68 429	67 995	63 563	62 081	61 313	56 351
Rok	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
PN	54 855	56 605	53 866	51 788	51 335	61 765	63 585	61 613	56 428	59 350

Graf č. 1: Vývoj prodaného nákladu týdeníku Reflex.

Z období, kdy byli šéfredaktory časopisu Petr Hájek a Radek Bajgar, tak data k dispozici nejsou. Z tabulky a grafu je zřejmé, že pod vedením Zdeňka Čecha prodaný náklad výrazně klesl. V roce 1995, kdy se stal šéfredaktorem Petr Bílek, dosáhl propad minima z devadesátých let, jež bylo poprvé „překonáno“ v roce 2000. Od roku 1997 prodaný náklad až na výjimku v roce 2005 klesal, a to do roku 2008, v němž se Reflex prodával doposud nejméně (průměrný prodaný náklad 51 335 výtisků). Po příchodu

⁸⁰ PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 59.

⁸¹ Údaje z let 1994 až 2005 jsou čerpány ze zdrojů Unie vydavatelů a ABC ČR. Dostupné z: <<http://www.abccr.cz/overovana-data/periodicky-tisk/>>. Údaje z let 2006 až 2012 jsou čerpány ze zdrojů společnosti Median. Dostupné z: <<http://www.median.cz/?lang=cs&page=1&sub=8>>. Průměrný náklad z roku 2013 je vypočten z neověřených údajů ABC ČR z ledna až října 2013, kompletní a ověřená data z tohoto roku nebyla v době dokončení této práce k dispozici.

Pavla Šafra došlo ke skoku na hodnotu 61 765 kusů v roce 2009 a 63 585 v roce 2010, což byl takřka stejně vysoký prodaný náklad jako v roce 2000. Za Ivana Hamšíka klesl prodaný náklad v roce 2012 o více než pět tisíc.

2. Teoretický kontext

2.1 *Neutralita a negativita*

Neutralitou, nestranností či vyvážeností zpravodajství se zabývala již řada mediálních teoretiků. Tomáš Trampota definuje nestrannost jako profesní normu žurnalistické práce, která je jedním ze základních normativních požadavků, které demokratické společnosti v rámci uplatňování teorie sociální odpovědnosti médií vztahují na zpravodajské obsahy. Zpravodajství v rámci požadavku nestrannosti nesmí stranit a přejímat žádný z mediovaných názorů. (Trampota in Reifová a kol., 2004: 163). Denis McQuail tvrdí, že nestrannost je oceňována především proto, že mnoho událostí v sobě obsahuje konflikt a jsou otevřeny alternativním interpretacím a hodnocením. Běžný standard nestrannosti žádá rovnováhu ve výběru a užití zdrojů, aby bylo možno reflektovat různé názory, a také prezentaci dvou (nebo více) názorů, pokud je zpochybňováno posouzení faktů. (McQuail, 2009: 368) Podle Jörgena Westerstahla se vyváženost zpravodajství skládá z rovného nebo proporcionálního přístupu do zpráv a rovné evaluace. Při sledování neutrální prezentace se zkoumají spíše konotace zpráv a to, co není explicitně přítomno, zatímco při studiu vyváženosti se zkoumá denotace zpráv. Hranice mezi vyvážeností a nestranností však není pevná. (Westerstahl in Reifová a kol., 2004: 163) Gaye Tuchmanová popisuje, že dle samotných žurnalistů demonstrace nestrannosti znamená vyhledávání faktů, přičemž do příběhu nezahrnují sami sebe. Novinář udělá vše pro to, aby byl co nejpřesnější, čímž si zachová důvěryhodnost a vyhne se výtkám od nadřízených i všudypřítomného nebezpečí žalob. (Tuchmanová, 1978: 83) Brian McNair však podotýká, že objektivita je mantra, kterou se zaklínají novináři, kdykoli chtějí dát najevo svůj privilegovaný status hlasatelů pravdy ve společnosti. Je také prvním cílem, na který míří ti, kdo chtějí novinářský status kritizovat a demystifikovat. (McNair, 2004: 73)

Jako společensky podstatné normativní nároky na zpravodajsky zaměřené žurnalistické produkty bývají vedle objektivity vnímány také požadavky vystříhání se

předpojatosti (bias) a dosažení vyváženosti (balance). Předpojatostí se rozumí například opakující se pravidelnost ve zkreslování reality, často se jedná také o souvislost mezi politickými postoji novinářů a výběrem zpráv či jejich zpracováním. Vyvážeností se rozumí požadavek neprezentovat událost pouze z perspektivy jednoho z účastníků, nýbrž najít i názor protistrany. Takto jednoduše pojatá vyváženost může sloužit jako pojistka proti předpojatosti či stranění jednotlivé zprávy nemůže například postihnout problém vyváženosti všech vydání deníku. (Jiráček–Köpplová, 2009: 313–314) Trampota rozlišuje čtyři formy předpojatosti: angažovanou podporu, propagandu, nezáměrnou předpojatost a ideologii. Angažovaná podpora je záměrným a otevřeným straněním a běžně je identifikována strukturou média - jeho formou, jako je editorial, komentářová strana, placená inzerce nebo dopisy čtenářů. V některých případech celé médium otevřeně podporuje nějaký subjekt. V případě ideologie jde o skrytou, ale neintencí předpojatost, která je zakotvena ve zpravodajských textech, ale je těžké ji odkrýt, protože může být odhalena jen podrobnou interpretací a argumentací. (Trampota, 2006: 150)

Nestranné zpravodajství je v rozporu s konceptem angažované žurnalistiky, která naopak usiluje o artikulaci určitého sociálního problému, stimulaci jejího řešení a jejím cílem je aktivně zasahovat do sociálního dění. (Trampota in Reifová a kol., 2004: 164) McQuail uvádí, že jednotlivá média mají možnost volit mezi aktivnější a zainteresovanou, nebo neutrálnější úlohou ve společnosti. (McQuail, 2009: 293) Cituje Bernarda Cohena, jenž rozlišil dvě rozdílná sebepojetí zpravodaje. Prvním z nich je „neutrální zpravodaj“, kdy tisk je chápán jako informátor, interpret a nástroj státní správy. Druhým typem sebepojetí je „účastnická“, tradiční představa „čtvrtého stavu“. Tisk je chápán jako zástupce veřejnosti, kritik, vlády, zastánce politické linie a politický činitel. (Cohen in McQuail, 2009: 293) Týdeník Reflex se profiluje právě jako kritik, hlídací pes demokracie, přičemž inklinuje k hájení liberalismu a konzervatismu. David H. Weaver poznamenává, že pojetí role novináře je proměnlivé a těsně spjaté s politickou kulturou a mírou zakotvenosti demokracie v daném státu. V zemích, kde je demokracie slabší, se na úlohu hlídacího psa klade menší důraz. (Weaver in McQuail, 2009: 296)

Vše dosud uvedené v této podkapitole se týká především zpravodajského obsahu médií, který se však v týdeníku Reflex vyskytuje v minoritním množství. Většinu

zahrnuje publicistika, u níž ovšem není objektivita, nestrannost a vyváženost nutně požadována. Publicistické žánry mají za úkol přesvědčovat, získávat, formovat názory příjemců novinářských sdělení. Používají různé kompoziční, argumentační i jazykové prostředky přesvědčování, které jsou takřka vždy do různé míry manipulační. Vedle typických publicistických žánrů, jakými jsou např. autorský článek, sloupek, komentář, rozhovor, reportáž, úvaha, glosa (též názor), medailon, nekrolog, portrét, fejeton, soudnička, esej, črta, to mohou být i PR články. (Verner, 2010: 27) Publicistické texty bývají pozitivně, negativně i ironicky laděné, a právě toto vyznění textů je podstatnou součástí obsahové analýzy Reflexu v této práci.

Nebudu se proto věnovat negativitě coby jedné ze zpravodajských hodnot, nýbrž negativnímu vyznění publicistických textů. James Brian McPherson uvádí, že ve Spojených státech amerických začal počet takto negativních mediálních produktů stoupat v sedmdesátých letech. Důvodem bylo, že žurnalisté s lidmi sdíleli pokles důvěry k politikům a sami byli zklamaní tím, že jim politici lžou. Z novinářů se tak stali cynici, což se odráželo v tónu jejich článků. Místo toho, aby nechali určit vyznění textu informacemi od svých zdrojů (ať by bylo pozitivní, neutrální, nebo negativní), určovali vyznění sami, a tón byl stále více negativní. Například kandidát na politickou funkci uspořádal mítink, který mu měl zajistit pozitivní publicitu, ale novináři se zaměřili na problémy, které by mohly nastat, a vyznění bylo negativní. (McPherson, 2006: 74–75) Bob Franklin ve své obsahové analýze televizních reportáží rozdělil jejich vyznění na pozitivní, neutrální a negativní, přičemž tón posuzoval podle kontextu reportáže a explicitního vyjadřování novináře (zda použil slova, jimiž zjevně činil pozitivní, či negativní závěry). (Franklin, 2013: bez označení stran - kapitola Data Collection) Ron Smith však upozorňuje, že i když se lidé shodnou na definicích pojmů „pozitivní“ a „negativní“, jejich uplatnění může být problematické. Poukazuje na to, že když Ronald Reagan vyhrál v roce 1984 prezidentské volby, musel se vypořádat s převážně negativními televizními reportážemi. Jiní ovšem tvrdili, že televizní stanice Reaganovi pomáhaly. Jedni říkali, že hlas v televizi hovořící o Reaganovi mluvil negativně, druzí byli názoru, že záběry ho vyobrazovaly pozitivně jako silného, pohledného lídra. (Smith, 2011: bez označení stran - kapitola Problems with determining balance) Karin Wahl Jorgensenová a Thomas Hanitzsch řadí udávání pozitivního, či negativního tónu

do druhého stupně agenda settingu⁸². Uvádějí, že média se zaměřují na vlastnosti a charakteristiku, pomocí nichž popisují problém, lidi nebo témata, a na vyznění těchto vlastností. V rámci těchto charakteristik má každý možnost odnést si emocionální kvalitu, afektivní tón, který může být pozitivní, neutrální, nebo negativní. (Hanitzsch–Wahl–Jorgensenová, 2009: 149–150) Vyznění textů však lze pevně kategorizovat, jestliže si stanovíme konkrétní podmínky, podle nichž tyto texty dělíme například na pozitivní, neutrální, negativní a ironické, jako tomu bude v obsahové analýze k této práci.

2.2 Dopad komercializace tisku na vizualizaci

Je zajímavé sledovat, jak se v tištěných médiích ve světě i v České republice postupem času měnil poměr zpravodajského a publicistického textu vůči inzerci, fotografiím či obrázkům. Analýza, jež je součástí této práce, se bude mimo jiné zabývat tím, jak se vyvíjel poměr textu a stran u časopisu Reflex. Poté bude možné porovnat, nakolik se shodují teoretické poznatky s výsledkem této analýzy.

Úbytek textu v tištěných médiích je spjatý s komercializací médií. Noviny a časopisy mají dva zdroje příjmů: cenu za výtisk, kterou jim zaplatí čtenář, a cenu za reklamu v daném periodiku, jíž si platí inzerenti, přičemž hlavním podílem příjmu je v současnosti ten druhý.

Pojem komercialismus se začal používat pro označení důsledků, jež má pro ten typ mediálních obsahů, které jsou masově produkovány a „tržně realizovány“ jako zboží, i pro vztahy mezi dodavateli a konzumenty médií. Jestliže se u určitých mediálních produktů použije přídavné jméno „komerční“, pak se jím rozumí důsledek faktu, že se produkty ucházejí o uplatnění na obrovských trzích. (Bogart in McQuail, 2009: 137) Kromě přemíry reklamy má komercializovaný obsah sklon orientovat se více na obveselení a pobavení (eskapismus), je mimo jiné povrchnější, konformní a standardizovaný. Tyto trendy bývají spojovány s pojmem „bulvarizace“ tisku, který

⁸² Nastolování agendy, určování témat. V mediálních studiích hypotéza o vlivu, resp. účinku médií na obsahy myšlení a veřejného a politického diskurzu, podle níž jsou média schopna (nezáměrně, ale i záměrně) exponovat určité události a současně určovat pořadí důležitosti exponovaných událostí, jež tvoří součást veřejného prostoru. (Jiráček in Reifová a kol., 2004: 16)

pochází od výrazu „bulvární listy“. Podle McQuaila je zásadním problémem skutečnost, že převládající motivací médií je tvorba zisku. (McQuail, 2009: 137–138)

Zakladatelem nového ekonomického chování masových médií byl britský mediální magnát Alfred Charles William Harmsworth, od roku 1905 lord Northcliffe, jenž založil v roce 1896 list Daily Mail a stal se vyjádřením změn ve vydávání masového tisku, shrnovaných pod pojmem „northcliffovská revoluce“. (Köpplová–Vojtek, 1976: 14–15) Daily Mail na přelomu 18. a 19. století udělal krok od vysoké politiky k triviálnímu a ponechával vedle inzertní části jen málo místa redakci. (Wilke in Jiráček–Köpplová, 2009: 87) Northcliffův inovativní přístup v sobě zahrnoval změnu ekonomických podmínek vydávání novin, charakterizovanou prudkým růstem podílu příjmů z inzerce a reklamy, které se stávají hlavním zdrojem zisku, dále přeměnu vydávání novin v odvětví průmyslového a obchodního podnikání, v němž se zisk stává jedním z hlavních, ne-li rozhodujících důvodů vydávání novin, a konečně zahrnoval i změnu proporce významu funkcí novin vedoucí k posílení funkce novin jako zdroje zábavy. V důsledku těchto procesů došlo k výrazné komercializaci tisku a byl v zásadě dovršen proces zavádění moderních masových médií do kontextu moderních společností. (Jiráček–Köpplová, 2009: 87) Robert G. Picard tvrdí, že v současnosti je *„primárním obsahem současných novin komercializované zpravodajství zpracované tak, aby zaujalo široké publikum, aby je pobavilo, aby bylo efektivní z hlediska nákladů a aby bylo možno prodat pozornost publika zadavatelům reklamy. Výsledkem je, že jsou přehlíženy příběhy, které by mohly pohoršit, a přednost dostávají příběhy, které jsou přijatelné a zábavné pro větší počet čtenářů“* (Picard in McQuail, 2009: 138).

Na českém území bylo možné sledovat vytěsňování redakčních textů inzercí od začátku devadesátých let, kdy se otevřel volný trh a majitelé tištěných médií začali zjišťovat, jak výnosná pro ně inzerce může být. Helmut Kipphan v roce 2001 uvedl, že výdaje, jež firmy v Evropě vynakládají na inzerci, neustále stoupají. Trh tištěných médií zůstával velký a atraktivní i přesto, že se v té době začala rozmáhat elektronická média. (Kipphan, 2001: 11) Daniele Albertazzi a Paul Cobley o pět let později konstatovali, že svůj díl si z výdajů firem na inzerci ukrojil internet, ale hlavními hráči na trhu reklamy zůstávají tisk a televize. (Albertazzi–Cobley, 2006: 259)

Úspěšné období však narušila ekonomická recese, jež vypukla v roce 2008. Příjmy z reklamy klesaly tištěným médiím přibližně od roku 2000, zatímco internetovým zpravodajským serverům začaly naopak stoupat. Výjimkou byly roky 2008 a 2009, během nichž došlo kvůli finanční krizi k propadu v obou segmentech. Mezi lety 2005 a 2009 se příjmy z inzerce propadly o necelých čtrnáct procent. (Glowacki–Jacksonová, 2013: 146) V České republice dochází v posledních letech ke stagnaci a majitelé tištěných médií se musí vypořádat s dopady ekonomické krize, mezi něž patří např. skutečnost, že zadavatelé inzerce snižují rozpočty na reklamu a raději investují do televizní reklamy. Deníkům i většině magazínů klesají prodané náklady a zlepšení se neočekává. Tištěná média jsou z pohledu výše reklamních příjmů druhým nejsilnějším typem médií, přestože jejich podíl se dlouhodobě mírně snižuje.⁸³ Vydavatelé novin a časopisů se s poklesem prodaného nákladu a příjmů snaží zápolit, a proto nezřídka přistupují k bulvarizaci, jež se samozřejmě promítá na vizualizaci periodika - více potenciálně zajímavých fotografií a obrázků má v takovém případě za účel přilákat větší množství čtenářů.

2.3 Tematická agenda

Všechna média, týdeník Reflex nevyjímaje, neustále podstupují rozhodování, kterým tématům dát prostor. Některá upřednostňují témata, kterým se jiná média naopak vůbec nevěnují. Lze si všimnout, že určitá témata jsou v určitou dobu akcentována, zatímco například po několika letech se v tematické agendě vůbec nevyskytují. To, zda je jisté téma vybráno a kolik je mu věnováno prostoru, je jeho implicitním ohodnocením. Pojem tematická agenda přitom znamená soustavu témat, která se dostávají do obsahu médií. Zkoumání tematické agendy patří k tradičnímu námětu výzkumu mediálních obsahů, jehož účelem je prozkoumat obsah určitého média, srovnávání médií mezi sebou a odhalování odlišností, nebo je tento výzkum součástí rozsáhlejšího výzkumu dlouhodobějšího účinku médií, v rámci zkoumání agenda settingu. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 100)

Kvantitativní výzkum tematické agendy nabízí více možností využití. Lze s ním například srovnávat obsah médií různých zemí, médií různých historických období za

⁸³ JINDROVÁ, Dagmar. *Situace na trhu*. Media guru [online]. [cit. 2013-12-10]. Dostupné z: <<http://www.mediaguru.cz/typy-medii/tisk/uvod/>>.

účelem zmapování proměny médií v čase, či posoudit, do jaké míry média naplňují normativní očekávání společnosti - především normu různorodosti, tedy zda se média snaží reflektovat široké spektrum oblastí života společnosti, nebo se zajímají pouze o úzký výsek témat. Je tak možné analyzovat, jak věrohodně média reflektují život společnosti v jeho úplnosti. Výzkum tematické agendy představuje v podstatě rozložení obsahů zkoumaného vzorku médií do zvolených tematických kategorií a v měření prostoru, který média těmto tematickým kategoriím věnují. Složení tematické agendy médií se liší v návaznosti na typ média, jeho periodicitu, zaměření a skladbu cílového publika. Odlišná témata pravděpodobně najdeme u všeobecného denního tisku, odlišná u společenských či zpravodajských týdeníků nebo ekonomicky a jinak specializovaně zaměřených periodik. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 100–101)

3. Metodologie

3.1 Polostrukturované hloubkové rozhovory

V první kapitole jsou citováni respondenti rozhovorů, které jsem provedl prostřednictvím e-mailové konverzace. Oslovil jsem všechny bývalé šéfredaktory Reflexu, tedy Petra Hájka, Radka Bajgara, Zdeňka Čecha, Petra Bílka a Ivana Hamšíka, i toho současného, tedy Pavla Šafra, a dále také dlouhodobé redaktory časopisu Miloše Čermáka, Jiřího X. Doležala a Milana Tesaře. Na mé otázky odpověděli Bajgar, Bílek a Doležal.

Primárním účelem užitých polostrukturovaných hloubkových rozhovorů bylo doplnit informace o změnách v Reflexu, jež jsem získal z odborných publikací a dalších pramenů. Hloubkový rozhovor znamená kvalitativní metodu sběru dat, která se od dotazování liší výrazně menší standardizací, je otevřenější vůči odpovědím respondentů a ponechává jim větší prostor na vlastní vyjádření. Výhodou je, že výzkumník může zjistit i informace, které neočekával. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 84–85) Polostrukturované rozhovory jsou pak ty, jež se nacházejí mezi dvěma krajními formami dotazování - dotazníky s pevně danou strukturou otázek a otevřenými otázkami. Jsou střední cestou, která se vyznačuje definovaným účelem, určitou osnovou a velkou pružností celého procesu získávání informací. (Hendl, 2008: 164) Základem

většiny položených otázek bylo slovo změna spjaté s týdeníkem Reflex. Na některé odpovědi jsem posléze reagoval dotazy, které nebyly součástí osnovy.

3.2 Teorie kvantitativní obsahové analýzy

Kvantitativní obsahová analýza (dále jen obsahová analýza), spojená se jménem Bernarda Berelsona, je tradičním nástrojem zkoumání mediálních obsahů. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 103) Berelson uvádí, že obsahová analýza je výzkumná technika pro objektivní, systematický a kvantitativní popis zjevného obsahu komunikace. (Berelson in Schulz a kol., 2004: 76) Winfried Schulz ji definuje jako výzkumnou metodou pro systematický a intersubjektivně ověřitelný popis komunikačních obsahů, vycházející z vědecky podloženého kladení otázek, přičemž tato metoda umožňuje zpracovat velké množství mediovaných obsahů a přehledně znázornit výsledky šetření číselnými hodnotami, tabulkami a grafy. Výsledkem a cílem obsahové analýzy je kvantitativní popis mediovaných obsahů a jejím charakteristickým rysem je vysoká míra strukturovanosti a vysoký stupeň ověřitelnosti. (Schulz a kol., 2004: 29–30) Podle Claese Holgera De Vreeseho je obsahová analýza systematickou metodou výzkumu, směřující k vytvoření replikovatelných a platných závěrů od dat k jejich kontextu. Aby to však bylo možné, musí být identifikovaný vhodný vzorek zkoumaného materiálu a musí být přijaty obecně ověřené postupy. (Vreese, 2005: 16) Miroslav Disman tvrdí, že kvantitativní analýza není nic jiného než testování hypotéz. (Disman, 2000: 76)

Scherer rozděluje proces kvantitativní obsahové analýzy do šesti posloupných fází, jež od sebe nelze exaktně oddělit:

1. Výzkumné téma.
2. Operacionalizace.
3. Plánování a organizace.
4. Přípravná a ověřovací fáze.
5. Sběr dat.
6. Vyhodnocení. (Scherer in Schulz a kol., 2004: 31)

Stěžejní částí kvantitativní obsahové analýzy je vytvoření obsahových kategorií jednotlivých proměnných, přičemž proměnná je aspekt, který je na každé kódované

jednotce zkoumán a který může nabývat různých kategorií. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 114) Ke stanovení kategorií se používají dva postupy. Prvním z nich je tzv. emergent kódování, tedy předběžné přezkoumání zkoumaného vzorku a následné vystavění kategorií. Při obsahové analýze k této práci byl použit druhý postup, tzv. a priori kódování, kdy se utváří kategorie na základě teoretické úvahy už před sběrem dat. Kategorie u každé proměnné se musí vzájemně vylučovat a přitom pokrývat pokrývat všechny možnosti. Každou zkoumanou jednotku tak musí být možné zařadit do jedné kategorie dané proměnné a musí existovat dostatek kategorií, aby byla zařaditelná každá jednotka. Kategorizační systém má být reliabilní. Následuje samotné kódování obsahu, kdy kódovači u každé jednotky zaznamenávají, jakých kategorií proměnné nabývají. K tomuto zaznamenávání slouží kódovací kniha, jež je soupisem proměnných, jejich kategorií a jim udělených číselných kódů. Ke zpracování výsledků analýzy lze použít software. Dalším krokem je analyzování nasbíraných dat, jejich vyhodnocení a vytvoření závěrů. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 106–107) Kritici však kvantitativní obsahové analýze vytýkají fakt, že je výsledkem kategorizačního systému, který vystavuje výzkumník, čímž zpochybňují objektivitu této metody. (Trampota–Vojtěchovská, 2010: 110)

3.3 Operacionalizace

Následující kapitola se věnuje kvantitativní obsahové analýze zpravodajských a publicistických textů publikovaných v týdeníku Reflex ve dvanácti obdobích, kterými jsou vždy první a poslední tři měsíce, v nichž Petr Hájek, Radek Bajgar, Zdeněk Čech, Petr Bílek, Pavel Šafr a Ivan Hamšík zastávali post šéfredaktora Reflexu.

V případě Hájka to byla období od 3. dubna 1990 do 26. června 1990 a od 13. července 1992 do 5. října 1992, v případě Bajgara od 12. října 1992 do 11. ledna 1993 a od 3. května 1993 do 26. července 1993, v případě Čecha od 23. srpna 1993 do 15. listopadu 1993 a od 11. listopadu 1994 do 3. února 1995, v případě Bílka od 10. února 1995 do 5. května 1995 a od 3. dubna 2008 do 26. června 2008, v případě Šafra od 3. července 2008 do 25. září 2008 a od 7. dubna 2011 do 30. června 2011, v případě Hamšíka od 7. července 2011 do 29. září 2011 a od 7. února 2013 do 2. května 2013. V každém období se jednalo o třináct čísel, celkem tedy o sto padesát šest výtisků časopisu Reflex.

Kódovací jednotkou je každý text z uvedených období, přičemž jsem hodnotil vyznění jednotlivých textů a řadil je do čtyř skupin: texty laděné pozitivně (pozitivně kritické), neutrálně, negativně (negativně kritické) a ironicky. Zaznamenával jsem výskyt, četnost a procentuální poměr zpravodajských a publicistických textů. Uveden je poměr počtu samotných textů i kvadrantů plochy, kterou zpravodajské a publicistické texty na stránkách časopisu zabíraly, přičemž jeden kvadrant rovná se půlce strany. V uvedených obdobích jsem následně spočítal procentuální poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů, vypočítal jsem tzv. index neutrality, který udává poměr mezi negativními texty a celkovým počtem textů, stejným způsobem jsem vyhodnotil neutralitu hlavních témat, zaznamenával jsem také výskyt hlavních rozhovorů a jejich tematické zařazení i množství textu vzhledem k počtu stran. Jako hlavní rozhovor byl posouzen ten, který se nacházel v časopisu před ostatními rozhovory, nebo byl zvýrazněn na obálce či v obsahu.

3.4 Kódovací kniha

Každý ze zkoumaných textů byl zaznamenán v kódovací knize (celý dokument viz příložený kompaktní disk), v níž je vždy nejprve uvedeno, z jakého čísla z jakého roku texty jsou, datum vydání, počet stran, cena a dále ve dvou sloupcích zpravodajské a publicistické texty. Vedle názvu každého textu je číslo značící autora (pokud text autora má), jehož jméno lze nalézt v seznamu autorů, který je také součástí kódovací knihy, a písmeno od A do D, jež označuje, zda je text pozitivní, neutrální, negativní, nebo ironický. Významy a hodnoty těchto proměnných jsou následující:

- A - pozitivní, hodnota 1
- B - neutrální, hodnota 2
- C - negativní, hodnota 3
- D - ironický, hodnota 2,5

Ironické texty mají hodnotu 2,5 proto, že jsou na pomezí neutrálních a negativních textů. Bývají jak posměšné, tedy spíše negativní, tak nadsazené, fiktivní a humorné, tedy spíše neutrální.

Dále je v kódovací knize u každého vydání uvedeno jeho hlavní téma a hlavní rozhovor. Vedle titulku každého hlavního tématu je uvedeno, jestli byl text zpravodajský, nebo publicistický a zda byl pozitivní, neutrální, negativní, nebo ironický, a to následujícím způsobem:

Z - zpravodajský

P - publicistický

1 - pozitivní, hodnota 1

2 - neutrální, hodnota 2

3 - negativní, hodnota 3

4 - ironický, hodnota 2,5

U výše zmíněných hodnot platí stejné odůvodnění hodnoty ironických textů jako u celkového výčtu textů.

Pod těmito seznamy textů je uveden počet zpravodajských a publicistických textů z daného období a jejich procentuální poměr. Stejně tak tomu je u počtu kvadrantů.

Ze souhrnů nasbíraných a analyzovaných textů budu především zjišťovat, pod vedením kterého šéfredaktora byl obsah Reflexu nejvíce negativní, nebo naopak nejméně negativní, za působení kterého šéfredaktora obsahoval časopis největší podíl pozitivních, neutrálních, negativních, nebo ironických textů a pod kterým šéfredaktorem se v Reflexu vyskytoval největší poměr zpravodajských textů.

Kromě toho vyhodnotím, ve kterém z daných období nabízel Reflex nejvíce textu, do jaké rubriky spadalo pod vedením jednotlivých šéfredaktorů největší množství hlavních rozhovorů. Dále zjistím, kdo z dlouhodobých redaktorů psal nejvíce pozitivně, či negativně a jak se toto vyznění jejich textů měnilo.

3.5 Příklady čtyř typů textů

3.5.1 Pozitivní

Za pozitivně laděné texty jsem považoval ty, v nichž autor či autoři subjekt textu přímo pozitivně hodnotili, chválili, doporučovali ho čtenářům nebo se snažili ve čtenáři vyvolat o subjektu textu pozitivní dojem, používali v souvislosti s ním například slovesa jako zlepšil, zvládl, dokázal, napravil, uspěl, prosadil se, potlačil, vydobyl, zazářil, zaskvěl se, ohromil, nebo přídavná jména jako úspěšný, schopný, výborný, skvělý, atraktivní, nadaný, uvolněný, veselý, odpovědný, šikovný, dokonalý, inteligentní, přirozený, energický, inspirativní.

Citace:

O návštěvě Václava Havla a československých diplomatů v Budapešti: *„Slavíkovy fotografie jsou důkazem, že na hradě nad Dunajem panovala vskutku uvolněná a řekl bych veselá atmosféra, což se v pojetí nové politiky nikterak nevylučuje s ovzduším vysoké odpovědnosti. Možná Polityka přehání, když píše o ambicích V. Havla. Nepochybně však už naši diplomaté mají dnes pověst ne snad architektů, ale rychlých a šikovných opravářů zanedbané části evropského domu.“*⁸⁴

Z recenze snímku Jana Švankmajera: *„To, co se odehraje v příštích deseti minutách, je dokonalou syntézou našich poválečných dějin. ... Švankmajerova schopnost dávat do souvislostí obrazy zdánlivě nesouvisející umožňuje dobrat se náhle k podstatě, k níž by leckdo ještě dlouho těžkopádně klopytal. ... Jenže Švankmajer je mág, nikoli moralizátor, ... Donedávna převládal názor, že úkol vyrovnání se s minulostí a pochopení přítomnosti bude muset umění přepustit publicistice. Že křehká síla imaginace bude muset ustoupit drtivé váze faktu. Po posledním Švankmajerově snímku to už neplatí.“*⁸⁵

O Woody Allenovi: *„Mírně neurotickou, ztřeštěnou a blastemickou, zároveň však nesmírně citlivou, inteligentní a otevřenou. Nejspíš taková kombinace Kafky s Warholem. Pro mnohé poslední symbol lidského rozměru amerického kontinentu. Nyní*

⁸⁴ *Evropa o kousek blíž*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Grafoprint, roč. 1990, č. 4, s. 9.

⁸⁵ SMOLJAK, David. *Konec stalinismu v Čechách*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Grafoprint., roč. 1990, č. 11, s. 41.

*se zdá být se vším konec. Woody Allen, živoucí mýtus, ztělesnění lidské přirozenosti, se má zodpovídat za sexuální zneužití. ... V těchto dnech probíhá soud. Zatím vše nasvědčuje tomu, že se v celém sporu hraje především o uraženou ješitnost. A o prestiž - a bohužel nejen obou aktérů. ... Bůh pomáhej Allenovi. Jinak - na shledanou v pekle, pánové!*⁸⁶

Otázky v rozhovoru šéfredaktora Petra Hájka s premiérem Václavem Klausem: *„Je to patrně také umění využívání času. A to je věc asi nejen určitého využívání talentu, ale práce na sobě a dlouhodobé zkušenosti. A také energie. Ta ovšem nemůže být nekonečná.“* *"Stačí vašemu tempu vůbec někdo? Není to vlastně nebezpečná situace?"* *"Jedna věc jsou maximalistické nároky, které odvozujete ze sebe, věc druhá je však realita. Lidé jsou prostě takoví, jací jsou. Nehrozí, že svým spolupracovníkům zmizíte kdesi vpředu a ztratíte s nimi kontakt?"*⁸⁷

Z článku kladně hodnotícím nábytek jediné firmy, jehož součástí byla vizitka společnosti: *„Snad žádný nábytek dnes nenabízí tolik možností v typech konstrukcí jako nábytková stavebnice Rollpa. Začněme příkladem. Koupě dětského psacího stolu čeká každého rodiče. Zatímco dřevěný stůl stojí od dvou tisíc korun výš, u stolu ze stavebnice Rollpa lze počítat s investicí zhruba poloviční.“* Vizitka: *"Nábytkovou stavebnici Rollpa a bytové doplňky pro hezké bydlení zakoupíte v reprezentačních značkových prodejnách Rollpa:"*⁸⁸

Z článku o Margaret Thatcherové: *„Baronka Thatcherová opustila tento svět ve věku nedožitých osmaosmdesáti let jako vítězka. Zvítězila, protože si až do konce udržela svou silnou víru. Věděla, že nemá smysl něco dělat jen proto, že to tak dělají jiní. Věřila ve vlastní cestu a na svou stranu strhávala jiné. V tom bude příštím generacím politiků trvalou inspirací.“*⁸⁹

⁸⁶ SMOLJAK, David. *Bůh je mrtev?* Reflex: společenský týdeník. Praha: Reflex, roč. 1992, č. 45, s. 61.

⁸⁷ HÁJEK, Petr. *Český stát je tady!* Reflex: společenský týdeník. Praha: Grafoprint, roč. 1992, č. 50, s. 32–36.

⁸⁸ *Nábytková stavebnice.* Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier, a.s., roč. 1995, č. 20, s. 45.

⁸⁹ PLESL, Jaroslav. *Železná lady vítězila, protože nikdy neztratila víru.* Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 15, s. 3.

3.5.2 Neutrální

Za neutrální jsem považoval ty texty, jejichž autoři subjekt textu buďto nehodnotili kladně ani záporně, nebo byl kladný a záporný obsah textu vyvážený. Pokud jedno nebo druhé ztelně převažovalo, označil jsem text jako pozitivní, či negativní.

Citace:

Z komentáře o České straně sociálně demokratické: *„Ostravský sjezd sociální demokracie naznačil dva momenty. ČSSD se předně stává tradiční stranou levého středu s výrazným zastoupením středních vrstev. Její slabinou je nevýrazný předseda a přehlížená nástup nových politických hnutí. ... Hlavním novinářským momentem sjezdu se nakonec stalo nezvolení Jiřího Dienstbiera stranickým místopředsedou. Jeden delegát prohlásil, že jestli Dienstbier pochopí smysl tohoto gesta a přivede ho to k sebereflexi, bude to nejvýznamnější bod v jeho kariéře. ... Jiří Dienstbier byl na sjezdu potrestán za svou obrovskou nepokoru a fakt, že odmítal dělat politiku na politickém hřišti. Řečeno fotbalovou terminologií: Místo týmové souhry a útočení na branku soupeře si chvílemi hrál na rozhodčího a komentátora utkání, přičemž zapomínal, že je především hráč. Nakonec se soupeřící skupiny shodly na tom, že i bez jeho skvělé levačky to půjde lépe než s ní.“⁹⁰*

Z článku o ekonomických problémech města Detroit: *„Akutním problémem města jsou dluhy, těch má za více než 14 miliard dolarů (274,4 miliardy korun, přičemž hospodaří s rozpočtovým deficitem 327 milionů dolarů (6,4 miliardy korun). Detroit se neprobral z hospodářské krize a útlumu automobilového průmyslu. ... Detroit by nebyl prvním městem, jemuž se to přihodilo, neboť v podobných problémech je dlouhá řada amerických měst. Byl by ale rozhodně největším městem v USA, které musel převzít stát. Guvernér Snyder ovšem také riskuje - ani nucená správa nemusí totiž město vyvést z problémů, protože ani prodej majetku nemusí zdaleka pokrýt dluhy města, jež má problémy vybírat daně, chránit své občany a poskytovat (drahé) služby, které se od něj očekávají. Pak by se kritika mohla snést i na něj. ...“⁹¹*

⁹⁰ PEČINKA, Bohumil. *Trest za mou výjimečnost*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 12, s. 12.

⁹¹ CVRČEK, Miroslav. *Detroit na pokraji krachu*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 10, s. 15.

Otázky z pravidelné rubriky Výslech: „Co nejvíc nesnášíte?“ „Co je podle vás největším neštěstím?“ „Komu byste přidělili never more?“ „Kde jste byl první den revoluce v Československu, 17. listopadu 1989?“ „Kde jste byl 11. září 2001 při útoku na Ameriku?“ „Kouřil jste či kouříte marihuanu?“ „Obnovil byste trest smrti?“ „Oblíbená postava v dějinách?“ „Kterými historickými postavami nejvíce pohrdáte?“ „Oblíbený skladatel?“ „Oblíbený spisovatel?“ „Jak byste chtěl umřít?“ „Existuje Bůh?“⁹²

Z rubriky Listy Cyrila Höschla: „Esej o (ne)deterministickém uspořádání světa určitě nevtěsnáme do 400 slov. Klasický deterministický pohled skutečně tak jako Vy považuje svobodnou vůli pouze za důsledek nedostatku informací. Kdybychom znali všechny výchozí podmínky, mohli bychom přesně určit jejich následek - za předpokladu ovšem, že každá příčina má jen jeden následek. V důsledku taková úvaha znamená, že kdyby byl jakýkoli svět kdykoli spuštěn velkým třeskem přesně tak a za stejných výchozích podmínek jako ten náš před 13 miliardami let, psal bych v něm po uplynutí této doby tento sloupek do Reflexu tak jako dnes. ... A pokud jde o kauzalitu a nevratnost času, zkuste si představit, že byste měl z bábovky zase udělat mouku, respektive obilí a vejce, případně slepici. Svedete to, ale jen s boží pomocí, když bábovku vyhodíte na kompost, nejlépe po průchodu Vaším zaživačím traktem.“⁹³

Z reportáže z Indie: „'Zima je jen vnější pocit. Jinak mám radost a ta hřeje zevnitř,' usmívá se trochu nadpozemsky Martin Tetera, český hinduistický mnich žijící dlouhá léta v chrámu v Rádžasthánu. Je zločinně brzo ráno desátého února a do oranžového roucha zahalený mnich s turbanem na hlavě, stejně jako jeho guru zvaný krátce Svámídzí, stojí u Sangamu, soutoku posvátných řek Ganga a Jamuna u Illahabádu. Kumbh Mela, největší hinduistická pouť a shromáždění lidí na světě, právě vrcholí. Už zakrátko budou někteří poutníci mrtví. ... Poprvé v životě jsem pochopil, jak snadno vás podobný dav ušlape. Někteří upadli cestou na zem, jiní se zoufale snažili držet za ruce, aby se v proudech lidí tlačících se kolem křižovatek do různých stran

⁹² Jediná jistota je na hřbitově. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 14, s. 78.

⁹³ HÖSCHL, Cyril. Kdo všechno ví, zná budoucnost? Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 16, s. 46.

neztratili. Na široké prašné cestě se najednou začaly válet kusy oblečení, boty, hadry i vylité nádoby na posvátnou vodu z Gangy, již si mnozí odnášejí domů.“⁹⁴

3.5.3 Negativní

Za negativně laděné jsem označil ty texty, v nichž autor či autoři subjekt textu negativně kritizovali, haněli, obviňovali jej z protizákonného jednání bez uvedení konkrétního zdroje informace nebo se snažili ve čtenáři jiným způsobem vyvolat o subjektu textu negativní dojem, používali v souvislosti s nimi například slovesa jako zkazil, lhal, podvedl, vykroutil se, nezvládl, nedokázal, nenapravit, neuspěl, neprosadil, nepotlačil, pomluvil, udal, vyhasl, ztrapnil, zapomněl, nebo přídavná jména jako mizerný, lživý, neúspěšný, nepříjemný, nebezpečný, neschopný, zlý, ošklivý, nenadaný, ješitný, těžkopádný, křečovitý, upocený, nezodpovědný, nešikovný, hloupý, nepřirozený, tristní, ukoptěný, falešný, plagiovaný, pomalý, zatvrzelý, totalitní.

Citace:

*„Zamrazilo mne, když jsem nedávno v televizním Kontaktu zaslechl, že podle posledních průzkumů veřejného mínění OF (které doposud v sympatiích budoucích voličů vedlo) své pozice mírně ztrácí a KSČ (která je na druhém místě) ho začíná stíhat. Zamrazilo mě už z toho, že je vůbec KSČ na druhém místě, když devětatřicet let žiju ve státě, kde averze vůči komunistickému zřízení mohla roztáčet turbíny hydroelektráren. Na komunisty tu nadával kdekdo, od věčných povalečů v hospodách přes obyčejné občany - až po komunisty samé! ... Zapomněli snad už na její vládu, tak jako se snadno zapomíná na vojnu, na pubertu a další nepříjemné zážitky? ...“*⁹⁵

Komentář politického dění: *„Poslední vyhlášení slovenské vlády svědčí spíše o tom, že následný vývoj bude dramaticky protikladný. Právě proto se Slovensko stává pro relativně pokojný vývoj v českých zemích velkým nebezpečím. ... Jakékoliv prodlužování neodvratného rozchodu sice může přispět k maximalizaci přerozdělovacích procesů*

⁹⁴ HOLEC, Petr. *Smyj své hříchy (a zemři)*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 9, s. 39–47.

⁹⁵ KLÍMA, Josef. *Zamrazilo mne...* Reflex: společenský týdeník. Praha: Grafoprint., roč. 1990, č. 1, s. 9.

*směrem na východ, leč na české straně vyvolá pouze nervozitu, stupňování nacionalismu a zbrzdění pozitivních systémových změn.*⁹⁶

*„Nepochyboval jsem o tom, že soudružce kapitánce JUDr. Jitce Teclové, II. správa STB, nebude příjemný můj článek o tom, že ač nezaměstnaná chudinka, pracuje v civilní bezpečnostní agentuře, která střeží Národní knihovnu (ze které samozřejmě estébácká agentura dostala padáka). ... Nečekal jsem jedině. Soudružka kapitána JUDr. Teclová mě udala. Možná to lze přičíst mé neutuchající naivitě. Co čekat od estébáka? Nic jiného asi nedovede. Jen udávat a eventuálně - v bolševickém newspeaku - podat oznámení. Tentokrát to bylo pro pomluvu. Proto prohlašuji: Soudružka kpt. JUDr. Jitka Teclová byla skutečně pracovnící II. správy STB. Tedy té nejhorší organizace, která prováděla teror nad vlastním národem. ... A skutečně lživě kandidovala za HZSS. ...*⁹⁷

Z recenze divadelního představení: *„Nejtristnější inscenační ukázkou byly Dvě noci s dívkou v podání A studia. Režisér David Czesany tvrdošjně přistupuje k Topolovu textu, jako by pocházel z pokleslé autorské dílny takového Jiřího Hubače. Kočka na kolejích inscenovaná režisérem Petrem Kolihou v Činoherním studiu Ústí a současně i v televizi představuje zas jiný příklad nedorozumění. Razantní interpretace má v sobě asi tolik zranitelné oduševnělosti co reklama na žvýkačku Orbit.*⁹⁸

Z článku o zákonu o ochraně před škodami působenými návykovými látkami: *„Kniha konec civilizace popisuje krásný nový svět, kde jsou všichni zdraví a šťastní. Ovšem za cenu ztráty základních svobod. Podobný život nám chce vnutit Evropská unie a úředníci s vizí krásného nového světa bez tabákového dýmu. ... To není buzerace, to je výcvik, říká staré vojenské heslo. Zde platí v úplnosti. Nejde o racionální opatření, ale o cílevědomou buzeraci kuřáků a omezování jejich osobní svobody. ... Zákon představující zcela nepřijatelný státní dirigismus by podle socialistických představ ministerstva zdravotnictví měl začít platit od roku 2014. Koncept Lepšího Zdravého Zitřka je tak*

⁹⁶ PEČINKA, Bohumil. *Strašidlo chaosu*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Grafoprint., roč. 1992, č. 29, s. 11.

⁹⁷ DOLEŽAL, Jiří X. *Pomluva... Ale pravdivá*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Reflex, roč. 1992, č. 33, s. 14.

⁹⁸ ERML, Richard. *Topol v křeči*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier, roč. 1995, č. 20, s. 50.

*silný a módní, že zákon nejspíš projde Parlamentem. Zbývá jediná naděje: Že ho nepodepíše silný kuřák Miloš Zeman.*⁹⁹

Z úvodníku šéfredaktora: „*Ale ani doma si Česko nemůže připadat jako doma, neboť pro mnoho lidí je to stále nestravitelný patvar. A tak raději používají nepraktický název Česká republika nebo odpornou zkratku ČR (v tom si libují zejména státní orgány, například Policie ČR). Někdo zůstává u libozvučného názvu Čechy, což zase spolehlivě a oprávněně naštvě Moravany, takže pak končíme u směšných vět, třeba Bez práce je deset procent Čechů, Moravanů a Slezanů, protože nedej bože, abychom se nekorektně cítili jako Češi. ... Stát bez názvu vlajky a bez sjednocující ideje se proto bude muset představovat jako Ta-země-co-byla-Československo-a-není-Čečensko. Tomu bude aspoň každý rozumět.*“¹⁰⁰

3.5.4 Ironické

Za ironické jsem považoval ty texty, jež se vyznačovaly nadsázkou, byly napsány ve zřetelně ironickém duchu, vyprávěly smyšlený příběh nebo v nich autor či autoři glosovali subjekt textu s neutrálním či posměšným humorem, používali v souvislosti s nimi slova, která by bez znalosti kontextu mohla na čtenáře působit jako kladná, nebo negativní, ale přitom je autoři mysleli opačně.

Citace:

„Jen naivní důvěřivec jako já mohl očekávat, že s pádem totality se stránky našich tiskovin zaplní smysluplnou četbou: ve skutečnosti se ukazuje, že překvapivě nejzásadnějšími z bílých míst minulosti byly televizní programy. Ať už ze zemí přátel, bývalých nepřátel, satelity... Každým dnem v novinách a časopisech bobtnají a pomalu hrozí vytlačit i pana prezidenta na cestách. Kde jsou ty sladké časy, kdy čtenáři volali s varováním, že se onde rojí Lidové milice a tuhle zase pálí StB archivy; dnes se ptají, proč netiskneme vysílání RTL-plus a kde že se dá sehnat foto hrdiny seriálu Alf. Když tak mívám zatím neutrální plakátové plochy, čekající na předvolební šílenství, představuji si na každém rohu v supervelikosti provedený volební program, který má

⁹⁹ DOLEŽAL, Jiří X. *Právo na rakovinu*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 7, s. 54–55.

¹⁰⁰ HAMŠÍK, Ivan. *Proč jsme země bez názvu, s vlajkou EU a pletou si nás s Čečenskem*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 17, s. 3.

větší šance než nadpřirozená koalice OF a KSC - program televizní, nejlépe pod heslem *Za nový svět, za lepší satelit!*¹⁰¹

„Jedným zo 'spolkov zvláštneho zamerania', ktoré práve na Slovensku vznikli, je aj Združenie slovenských novinárov - za pravdivý obraz Slovenska. Jeho predsedom je PhDr. Jozef Darmo, ktorý je známy svojou vedeckou publikačnou činnosťou. Z množstva prác - iba tie nejzaujímavejšie: *Pravda chudoby v boji za založenie a bolševizáciu KSC (1961); Komunistická propaganda a agitácia v roku 1919 (1959); M. I. Kalinin a problémy novinárskej tvorby (1963); Lenin a žurnalistika (1970)*. Raz Darmo, človek, ktorý sa s takovou bravúrou vyzná v 'červenej knižnici', určite dokáže zabezpečiť ten skutočne pravdivý obraz Slovenska.“¹⁰²

Z pravidelného sloupku Stoptime: „V případě ovčáka Uweho ně ovšem ze všeho nejmíc znechutila skutečnost, že už se v zahraničí nedomluví ani se psem. Ale přece se kvůli strachu z pokousání nezačnu učit německy. Pes je přítel člověka, nikoli naopak. Tak ať se učí on. Aspoň základy. V opačném případě chudáku Uwemu hrozí, že až si jeho panička vyjede na výlet do Prahy, ztratí se a skončí v psinci Marty Kubišové. 'Komu patříš, pejsku? Komu?' bude se ptát paní Marta, ale Uwe nebude rozumět ani slovo. 'Kdybych na ty jazyky v mládí nekašlal? Kdybych se býval učil?' zavýje si smutně. ...“¹⁰³

Z rubriky Politický diář: „Jaro je tady a s ním i pozoruhodné postřehy facebookového démona Zdeňka Škromacha z ČSSD. 'Dnes to vypadá na pěknou hycnu, ale sluníčkově. ... Lidé čekají a paprsky oranžového sluníčka,' napsal Škromach v uplynulém týdnu. Uff, fakt se nemůžeme dočkat!“ "Ministryně kultury Alena Hanáková (za TOP 09 a Starosty) šla do sebe a slibuje něco, čeho by se od ní člověk nenadál. ... 'Myslíte, že všechny kritiky, všechny výroky kohokoli by se měly brát jako kritika vlastní práce?' reagovala Hanáková pro MF Dnes. 'V každém případě, pokud má pan premiér

¹⁰¹ SPÁČILOVÁ, Mirka. *Za lepší satelit!* Reflex: společenský týdeník. Praha: Grafoprint., roč. 1990, č. 1, s. 40.

¹⁰² HRUŠOVSKÝ, Andrej. *Raz Darmo*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Reflex s. s r. o., roč. 1992, č. 33, s. 11.

¹⁰³ HRUBÝ, Dan. *Učte své psy*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier ČR, a.s., roč. 1995, č. 18, s. 15.

tento výrok, tak se nad ním minimálně zamyslím,' doplnila k tématu. Alespoň minimálně se zamyslet není pro výkon funkce ministryně vůbec od věci...¹⁰⁴

Z článku Steva Fishera: „Podle nedávných zpráv z odborných lékařských kruhů trpí některé ženy po celém světě neobvyklou sexuální úchylkou, jež způsobuje, že spontánně zažívají orgasmus takřka nepřetržitě. Ženy postižené tímto neduhem, který je znám jako 'syndrom ustavičného sexuálního vzrušení', dokáže k sexuálnímu vyvrcholení přivést pouhý lidský dotek či blízké vibrace jakéhokoli původu. V nejkrajnějších případech takové ženy zažívají až stovky orgasmů za den. Pozornost, již v současné době zaměřuje odborná veřejnost na tento dříve neidentifikovaný syndrom, vede mnohé ženy do sexuologických poraden, kde je jejich nejčastějším dotazem: 'Jak to můžu dostat?' ...¹⁰⁵

3.6 Stanovení hypotéz

Cílem obsahové analýzy bylo potvrdit, nebo vyvrátit následujících jedenáct hypotéz, které jsem nastolil na základě dlouholeté čtenářské zkušenosti s tímto časopisem:

1. Reflex měl nejvíce vychýlený index neutrality pod vedením posledních dvou šéfredaktorů Pavla Šafra a Ivana Hamšíka.
2. Reflex obsahoval největší podíl negativních textů pod vedením Pavla Šafra a Ivana Hamšíka.
3. Největší podíl neutrálních textů byl v Reflexu za Petra Bílka.
4. Největší podíl pozitivních textů byl za Petra Hájka.
5. Největší podíl ironických textů byl za Ivana Hamšíka.

¹⁰⁴ KOLÁŘ, Petr. *Sluníčkový Zdeněk*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 17, s. 14.

¹⁰⁵ FISHER, Steve. *Deset příznaků, že trpíte syndromem ustavičného sexuálního vzrušení*. Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer, roč. 2013, č. 15, s. 41.

6. Největší podíl zpravodajských textů byl v Reflexu během působení šéfredaktorů Radka Bajgara a Zdeňka Čecha.
7. Nejvíce textu vzhledem k počtu stran obsahoval Reflex za Petra Hájka.
8. Hlavní rozhovory spadaly pod všemi šéfredaktory většinou do politické a kulturní rubriky.
9. Nejvíce hlavních rozhovorů zaměřených na kulturu vycházelo za Petra Bílka, těch zaměřených na politiku za Petra Hájka.
10. Z autorů, kterým vyšly texty pod všemi šesti šéfredaktory Reflexu, psal nejvíce negativně Jiří X. Doležal.
11. Z autorů, kterým vyšly texty pod všemi šesti šéfredaktory Reflexu, psal nejvíce neutrálně Stanislav Motl.

3.7 Plánování a organizace

Na kódování byla stanovena doba třiceti dnů, nakonec však bylo potřeba dnů čtyřicet, přičemž každý den probíhalo kódování v průměru přibližně šest hodin. Sběr dat provedl jeden kódovač.

3.8 Přípravná a ověřovací fáze

V této fázi bylo vyzkoušeno, zda-li je výzkum proveditelný. Ověřil jsem si, že periodikum ve zvolených obdobích nabízí dostatek materiálu k analýze a že se v nich vyskytuje dostatečný počet kódovacích jednotek pro obsahovou analýzu. Po stanovení proměnných jsem vyzkoušel, jsou-li hodnoty aplikovatelné na několik námátkou vybraných textů. Po ověření, že výzkum proveditelný je, jsem přešel ke sběru dat.

3.9 Sběr dat

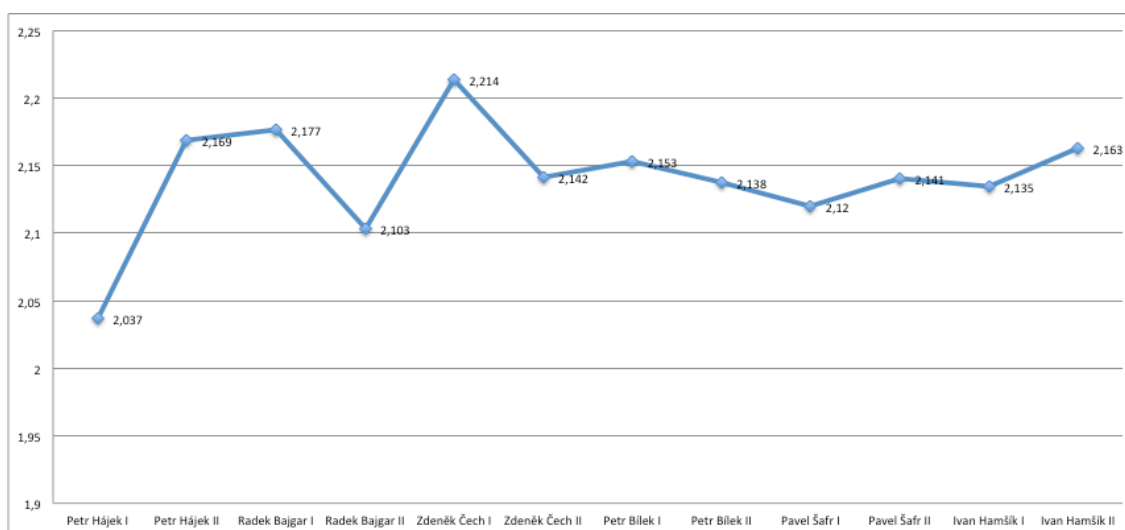
Ke sběru dat byla použita aplikace Microsoft Excel. Hodnoty jsem zanášel přímo do této aplikace, v níž je možné získat z nasbíraných dat číselné hodnoty a vytvořit grafy a tabulky.

4. Výsledky obsahové analýzy

4.1 Index neutrality¹⁰⁶

Střední hodnotou při výpočtu indexu neutrality byla číslice 2, tedy hodnota odpovídající neutrálnímu textu. Této hodnotě se při souhrnu všech textů z jednotlivých dvanácti období obsah Reflexu nejvíce vzdálil v prvním období Zdeňka Čecha, kdy byl index neutrality 2,214. Naopak nejvíce se jí přiblížil Petr Hájek ve svém prvním období, kdy byl index neutrality 2,037.

Graf č. 2: Indexy neutrality obsahu týdeníku Reflex v daných dvanácti obdobích.

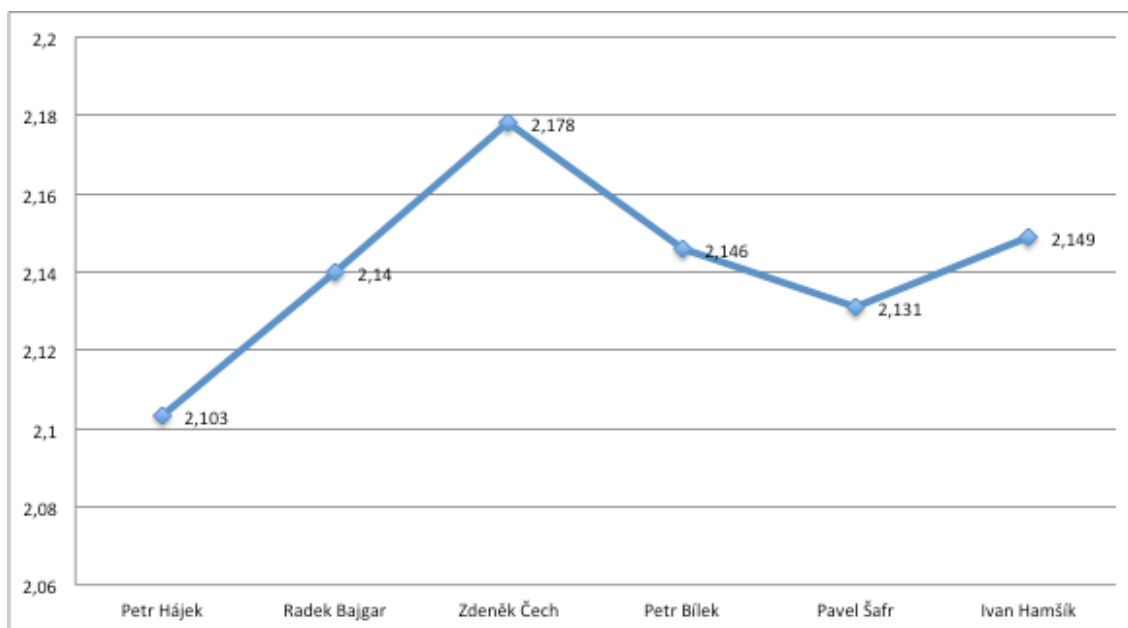

Jestliže vypočítáme průměr indexů neutrality z obou období každého šéfredaktora, zjistíme, že nejbližší měl obsah Reflexu k neutralitě pod vedením Petra

¹⁰⁶ Index neutrality doposud nebyl v mediálním výzkumu použit, byl zkonstruován pro potřeby této práce. Tento pojem se běžně vyskytuje v přírodních vědách (viz STOLETZKI, Nina a Adam EYRE-WALKER. Estimation of the Neutrality Index. *Oxford Journals: Molecular Biology and Evolution* [online]. 2010 [cit. 2013-12-08]. Dostupné z: <<http://mbe.oxfordjournals.org/content/28/1/63.full.pdf+html>>) či ekonomii (viz LORA, Eduardo. *The state of state reform in Latin America*. Stanford, CA: Stanford University Press, 2007. ISBN 08-213-6576-2), avšak má opodstatnění i v této práci.

Hájka s indexem 2,103, druhý je Pavel Šafr s indexem 2,131, třetí Radek Bajgar s indexem 2,14, čtvrtý Petr Bílek s indexem 2,146, pátý Ivan Hamšík s indexem 2,149 a nejdál od neutrální hodnoty byl obsah Reflexu během působení šéfredaktora Zdeňka Čecha s indexem 2,178.

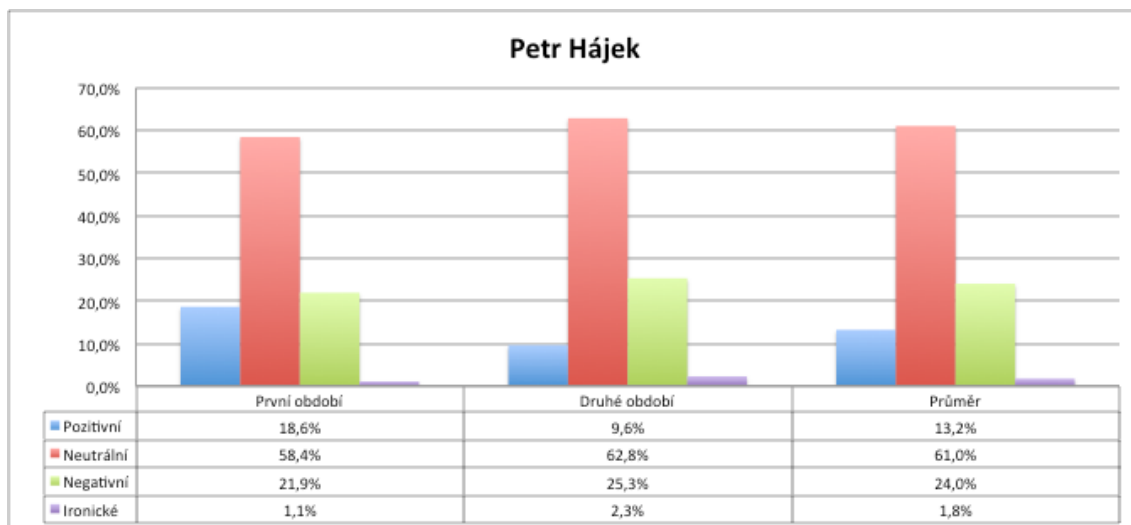
Graf. č. 3: Indexy neutrality obsahu týdeníku Reflex pod jednotlivými šéfredaktory.

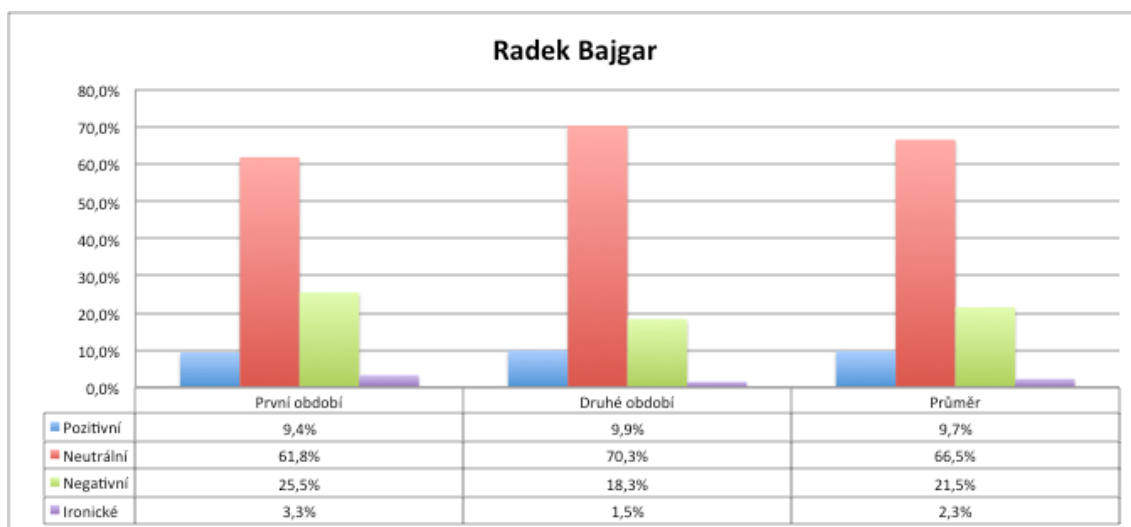
4.2 Podíly pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů

Je ovšem nutné podotknout, že hodnota indexu neutrality blíží se nejvíce hodnotě 2 nemusí nutně znamenat, že v daném období vycházelo největší množství neutrálních textů. Teoreticky by se mohlo stát, že v tomto období vyšla téměř polovina pozitivních a téměř polovina negativních textů a index neutrality by díky tomu byl blízko neutrální hodnotě. Proto jsem také u každého z dvanácti období spočítal procentuální podíl pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů. Viz následující grafy.

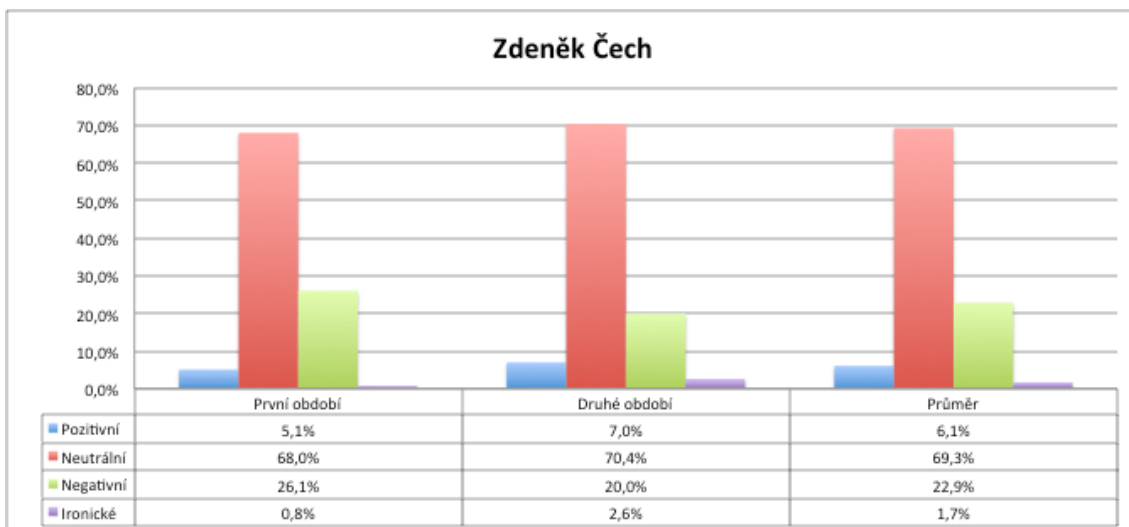
Graf č. 4: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Petrem Hájkem.

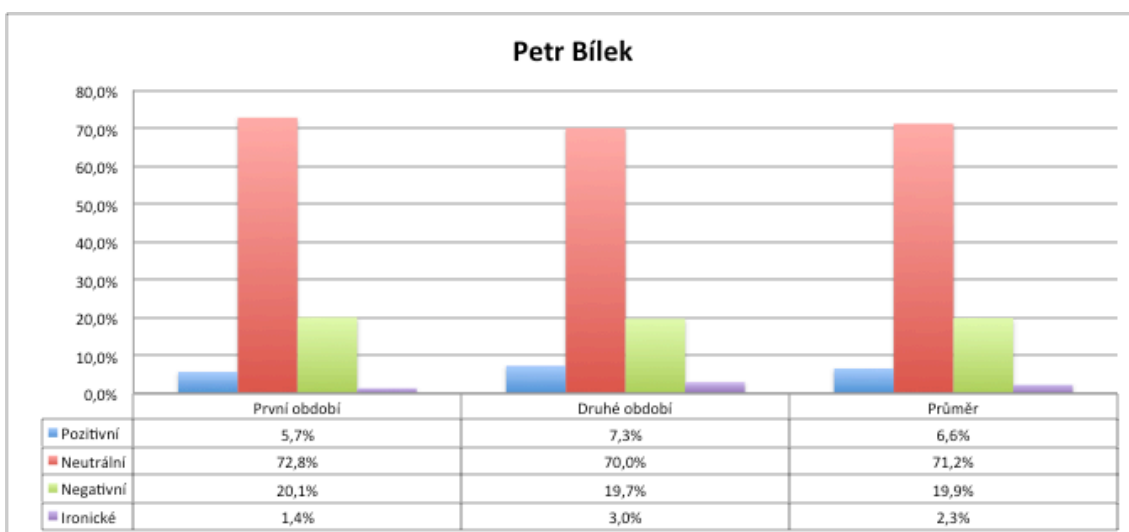
Graf č. 5: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Radkem Bajgarem.

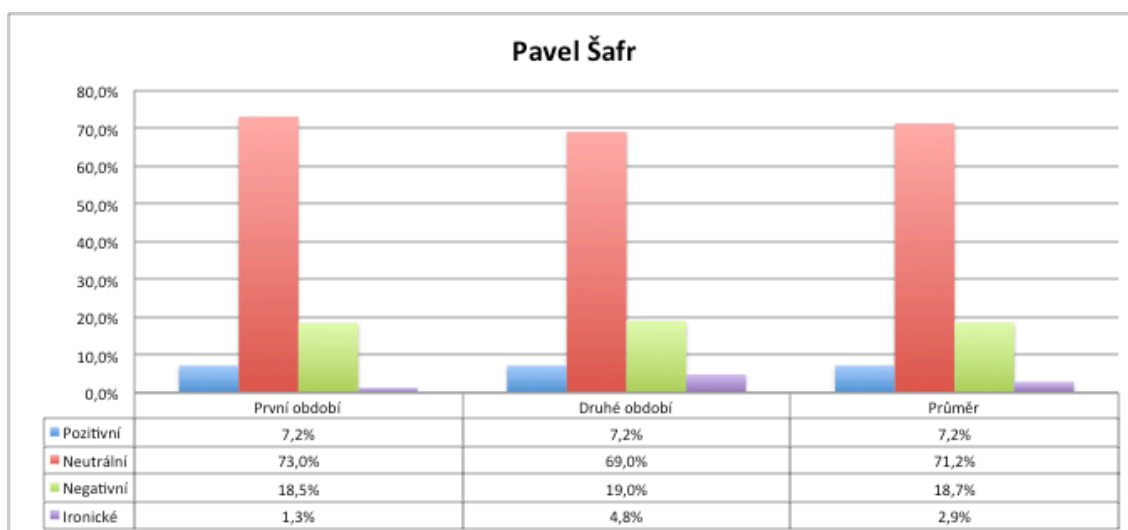
Graf č. 6: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Zdeňkem Čechem.

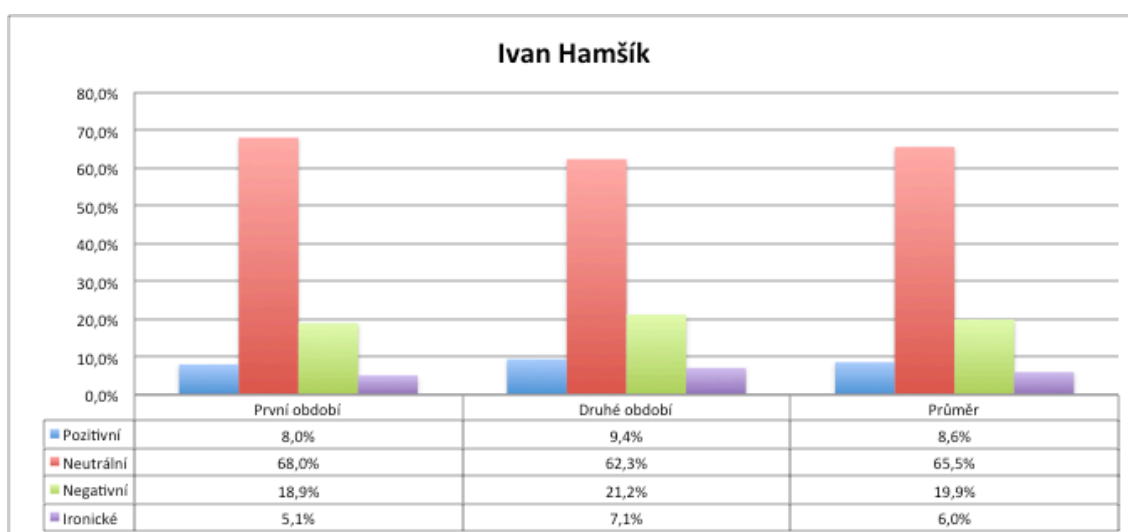
Graf č. 7: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Petrem Bílkem.

Graf č. 8: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Pavlem Šafrem.

Graf č. 9: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Ivanem Hamšíkem.

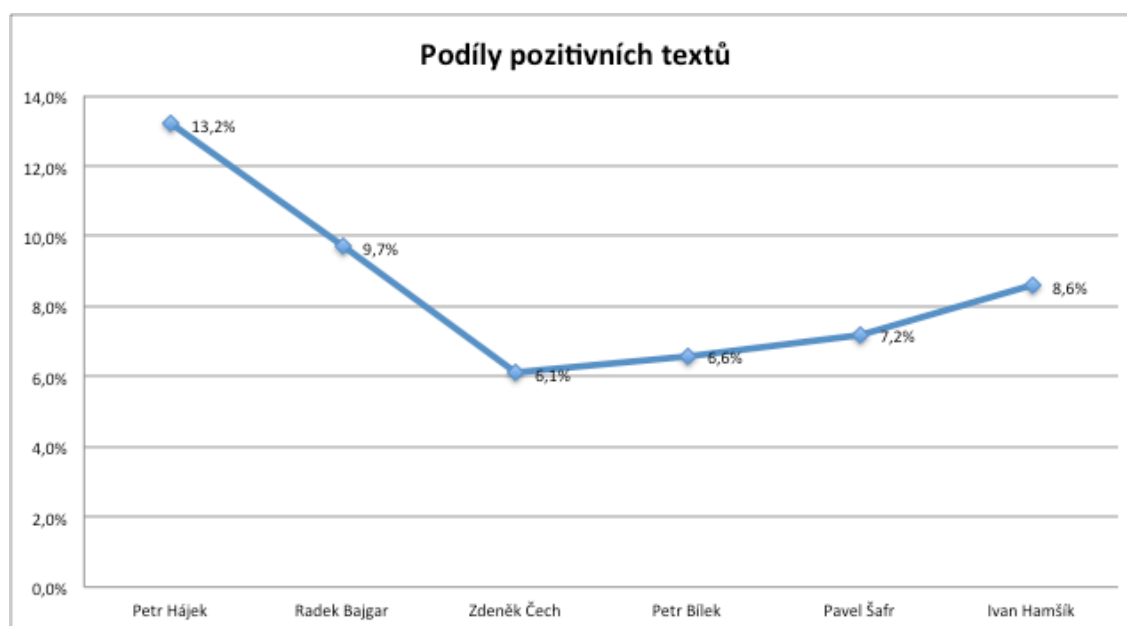
4.2.1 Shrnutí

Největší podíl pozitivně laděných textů čtenáři našli jednoznačně hned po vzniku týdeníku Reflex, tedy v prvním období Petra Hájka, kdy tento podíl činil přesně 18,6 procenta. S relativně velkým odstupem je na druhém místě druhé období Radka Bajgara s 9,9 procenty. Každý devátý až desátý text byl pozitivní také v druhém období Petra Hájka (9,6 %), prvním období Radka Bajgara a druhém období Ivana Hamšíka (v obou 9,4 %). Dále sestupně následují první období Ivana Hamšíka (8 %), druhé období Petra

Bílka (7,3 %), první i druhé období Pavla Šafra (v obou 7,2 %), druhé období Zdeňka Čecha (7 %). Druhý nejmenší podíl pozitivních textů měl Reflex v prvním období Petra Bílka (5,7 %) a vůbec nejméně jich obsahoval v prvním období Zdeňka Čecha (5,1 %).

Pokud spočítáme průměrnou hodnotu z obou období každého šéfredaktora, zjistíme, že největší podíl pozitivně laděných textů byl v Reflexu za Petra Hájka, kdy byl tento podíl opět jako jediný přes deset procent, konkrétně 13,2 procenta. Druhý nejvyšší podíl pozitivních textů byl 9,7 procenta pod Hájkovým nástupcem Radkem Bajgarem. Následují sestupně Ivan Hamšík (8,6%), Pavel Šafr (7,2 %), Petr Bílek (6,6 %). Nejmenší podíl pozitivně laděných textů obsahoval Reflex pod vedením Zdeňka Čecha (6,1 %), kdy byl tedy pozitivní přibližně každý šestnáctý text.

Graf č. 10: Vývoj podílu pozitivně laděných textů pod jednotlivými šéfredaktory.

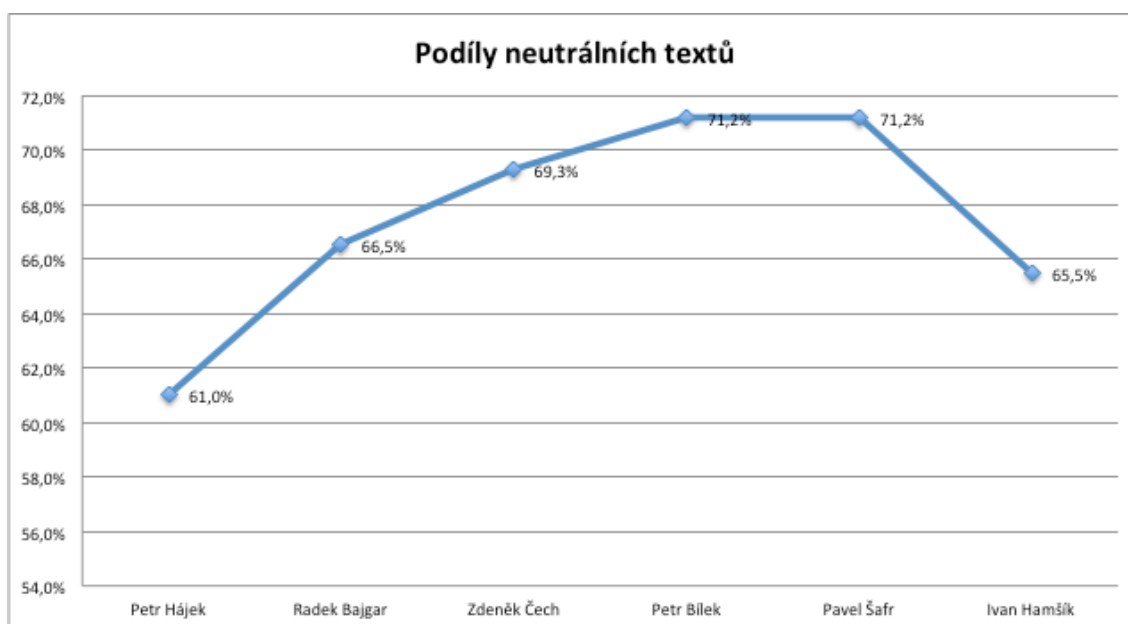
Velmi důležitý je ukazatel podílu neutrálních textů, tedy těch textů, v nichž autoři subjekt textu ani nevyzdvihovali, nechválili a nesnažili se o něm ve čtenáři vzbudit pozitivní dojem, ani ho nekritizovali, nehaněli a nesnažili se o něm ve čtenáři vzbudit negativní dojem. Nebo takové texty, jež obsahovaly vyvážené pozitivní a negativní hodnocení.

Největší podíl neutrálních textů se v Reflexu nacházel během prvního období Pavla Šafra, kdy bylo neutrálních přesně 73 textů ze sta. 70 procent a více neutrálních

textů obsahoval tento týdeník také v prvním období Petra Bílka (72,8 %), druhém období Zdeňka Čecha (70,4 %), druhém období Radka Bajgara (70,3 %) a druhém období Petra Bílka (70 %). Sestupně následují druhé období Pavla Šafra (69 %), první období Zdeňka Čecha a první období Ivana Hamšíka (v obou 68 %), dále s odstupem druhé období Petra Hájka (62,8 %), druhé období Ivana Hamšíka (62,3 %) a první období Radka Bajgara (61,8 %). Nejmenší poměr neutrálních textů obsahoval Reflex v prvním období Petra Hájka, kdy bylo ze stovky textů neutrálních průměrně 58,4.

Pakliže zprůměrujeme podíly z obou období každého šéfredaktora, dozvíme se, že nejvíce neutrálně psali redaktoři Reflexu pod vedením Petra Bílka a Pavla Šafra. Jen u těchto dvou šéfredaktorů překročil podíl neutrálních textů 70 procent, u obou byl tento podíl shodně 71,2 procenta. Nepříliš zaostával třetí Zdeněk Čech, pod nímž činil podíl neutrálních textů 69,3 procenta. Následují Radek Bajgar s 66,5 procenty a Ivan Hamšík s 65,5 procenty. Nejméně zaplněný neutrálními texty byl Reflex s odstupem více než deseti procent od první dvojice za Petra Hájka, pod nímž bylo neutrálních průměrně 61 textů ze sta.

Graf č. 11: Vývoj podílu neutrálních textů pod jednotlivými šéfredaktory.

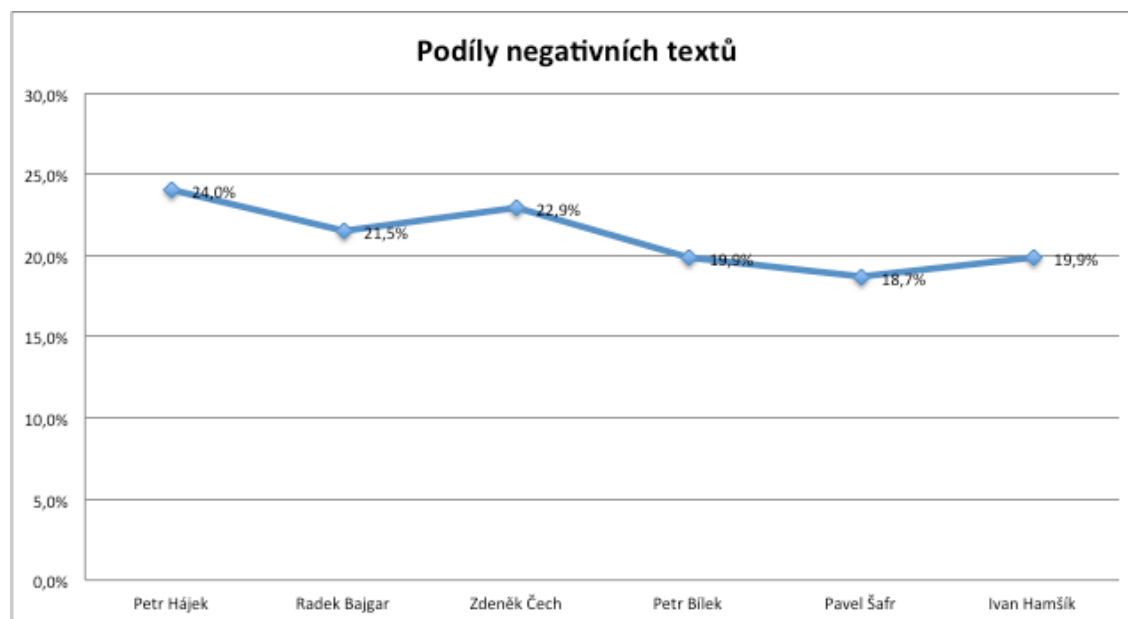

Nejvíce negativní a kritický byl Reflex během prvního období Zdeňka Čecha, podíl negativních textů tehdy činil 26,1 procenta, tedy v průměru mírně přes čtvrtinu obsahu každého čísla. Příliš však nezaostává první období Radka Bajgara (25,5 %) a

druhé období Petra Hájka (25,3 %). Sestupně následují první období Petra Hájka (21,9 %), druhé období Ivana Hamšíka (21,2 %), první období Petra Bílka (20,1 %), druhé období Zdeňka Čecha, kdy byl negativní přesně každý pátý text, druhé období Petra Bílka (19,7 %), druhé období Pavla Šafra (19 %), první období Ivana Hamšíka (18,9 %), první období Pavla Šafra (18,5 %). Nejmenší podíl negativních textů obsahoval Reflex ve druhém období Radka Bajgara (18,3 %).

Po vypočítání průměru podílů negativních textů z obou období každého šéfredaktora vychází, že s několikaprocentním náskokem před ostatními byl Reflex nejvíce kritický za Petra Hájka, kdy ze sta textů jich bylo negativních průměrně 24. Druhý největší podíl negativních textů obsahoval týdeník pod vedením Zdeňka Čecha (22,9 %), následuje Radek Bajgar (21,5 %), shodný podíl 19,9 procenta negativních textů byl za Petra Bílka a Ivana Hamšíka a nejméně negativní byl Reflex pod šéfredaktorem Pavlem Šafrem (18,7 %).

Graf č. 12: Vývoj podílu negativních textů pod jednotlivými šéfredaktory.

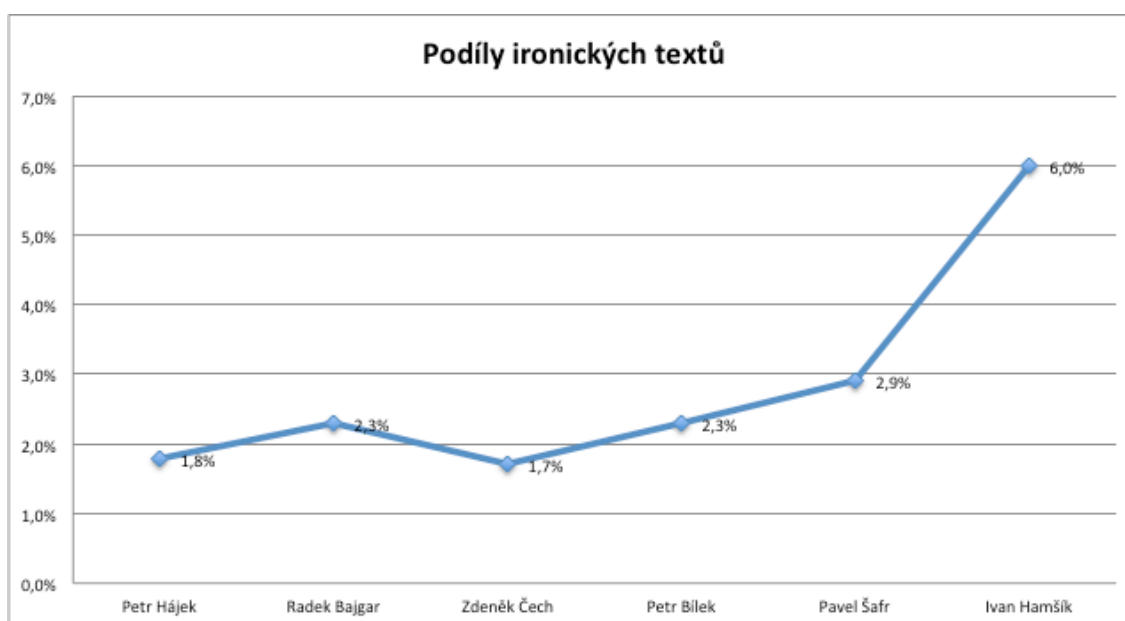

Zbývají už jen podíly ironických textů, kterých bylo vždy méně než tří ostatních typů. Největší podíl ironických textů byl v Reflexu ve druhém období Ivana Hamšíka, kdy byl ironický přibližně každý čtrnáctý text. Druhou pozici drží také Ivan Hamšík a jeho první období, v němž byl podíl ironických textů 5,1 procenta. Sestupně následují druhé období Pavla Šafra (4,8 %), první období Radka Bajgara (3,3 %), druhé období

Petra Bílka (3 %), druhé období Zdeňka Čecha (2,6 %), druhé období Petra Hájka (2,3 %), druhé období Radka Bajgara (1,5 %), první období Petra Bílka (1,4 %), první období Pavla Šafra (1,3 %), první období Petra Hájka (1,1 %). Pouze průměrně každý sto dvacátý pátý text byl ironický během prvního období Zdeňka Čecha, podíl ironických textů tedy činil 0,8 procenta.

Jestliže vypočítáme průměr podílů z obou období každého šéfredaktora, pak vychází, že jednoznačně největší podíl ironických textů obsahoval Reflex za šéfredaktora Ivana Hamšíka, kdy byl ironický téměř každý sedmnáctý text (6 procent ironických textů). S odstupem více než tři procent druhý je podíl za Pavla Šafra (2,9 %), následují Petr Bílek s Radkem Bajgarem (oba 2,3 %). Nejmenší podíly ironických textů obsahoval Reflex pod vedením Petra Hájka (1,8 %) a Zdeňka Čecha (1,7 %).

Graf č. 13: Vývoj podílu ironických textů pod jednotlivými šéfredaktory.

Pokud přistoupíme k předpokladu, že ironické texty jsou stejně neutrální jako ty neutrální, protože oba typy měly v analýze shodně střední hodnotu 2, můžeme konstatovat, že nejmenší podíl neutrálních textů obsahoval Reflex stále za Petra Hájka (62,8 %). Druhý už ovšem není Ivan Hamšík, nýbrž Radek Bajgar (68,8 %), třetí Zdeněk Čech (71 %). Podíl neutrálních textů za Ivana Hamšíka je tentokrát třetí největší (71,5 %), druhý největší za Petra Bílka (73,5 %) a největší podíl sečtených neutrálních a ironických textů vykazuje obsah Reflexu za šéfredaktora Pavla Šafra (74,1 %).

4.3 Poměr zpravodajství a publicistiky

Reflex byl vždy především publicistickým časopisem, což je dáno mimo jiné jeho týdenní periodicitou, která se od jeho vzniku nezměnila. Podíl zpravodajských textů tedy nikdy nepřevažoval nad podílem publicistických článků a v žádném ze dvanácti analyzovaných období nedosáhl ani hranice dvaceti procent.

4.3.1 Podle počtu zpravodajských textů

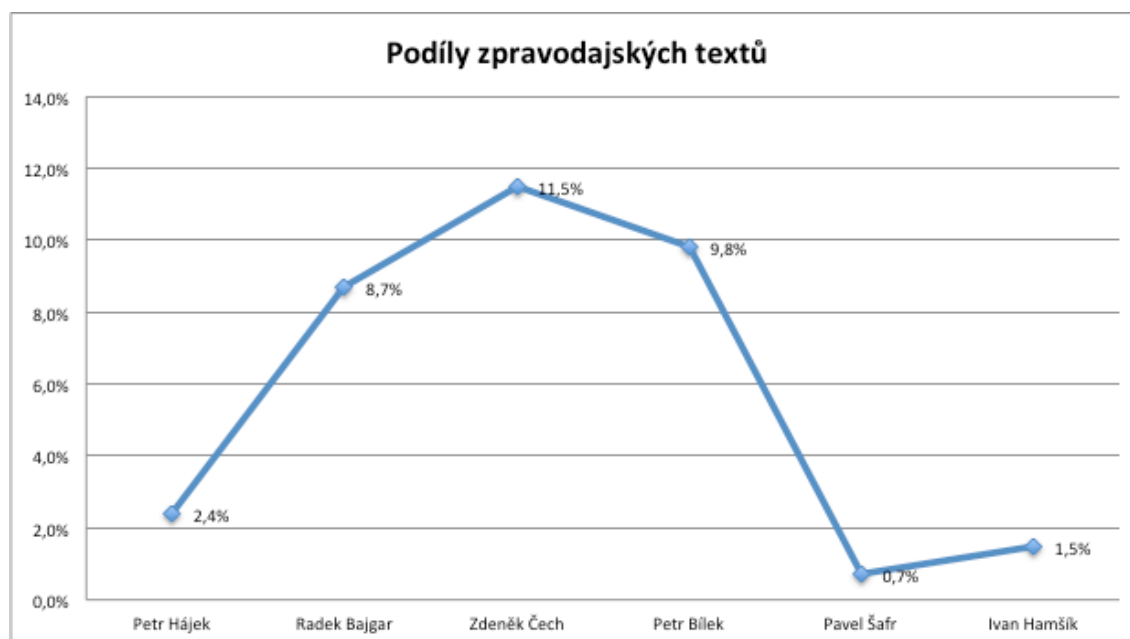
Nejvíce zpravodajských textů se v Reflexu nacházelo před a po odchodu Zdeňka Čecha, tedy v letech 1994 a 1995. V druhém období Zdeňka Čecha činil podíl zpráv 17,6 procenta, takže průměrně každý pátý až šestý text byla zpráva. Takřka stejný byl tento podíl v prvním období Petra Bílka (17,5 %). Po třinácti letech, než Bílek na postu šéfredaktora skončil, však podíl zpravodajských textů klesl na 2 procenta, což je čtvrtý nejnižší podíl. Relativně mnoho zpráv našli čtenáři v Reflexu během druhého období Radka Bajgara (14,5 %). Ve zbylých obdobích už se tento podíl nedostal ani přes 6 procent, sestupně následují: první období Zdeňka Čecha (5,3 % zpráv), první období Radka Bajgara (2,8 %), druhé období Petra Hájka (2,6 %), první období Petra Hájka a Ivana Hamšíka (v obou 2,2 %), již zmíněné druhé období Petra Bílka (2 %). Velmi málo zpráv obsahoval Reflex v prvním období Pavla Šafra a druhém období Ivana Hamšíka (v obou 0,8 %) a vůbec nejméně v druhém období Pavla Šafra (0,6 %), kdy byl zpravodajský průměrně každý sto šedesátý sedmý text.

Graf č. 14: Vývoj podílu zpravodajských textů.

Po vypočítání průměru z obou období každého šéfredaktora vychází, že podíl zpravodajských textů překročil deset procent jen v jednom případě, a to pod vedením Zdeňka Čecha, kdy činil 11,5 procenta. Druhý nejvyšší byl za Petra Bílka (9,8 %), relativně vysoký byl také za Radka Bajgara (8,7 %). Výrazně méně zpráv vycházelo pod vedením Petra Hájka (2,4 %) a Ivana Hamšíka (1,5 %) a nejméně za Pavla Šafra (0,7 %), kdy byl zpravodajský každý sto čtyřicátý třetí text.

Graf č. 15: Vývoj podílu zpravodajských textů pod jednotlivými šéfredaktory.

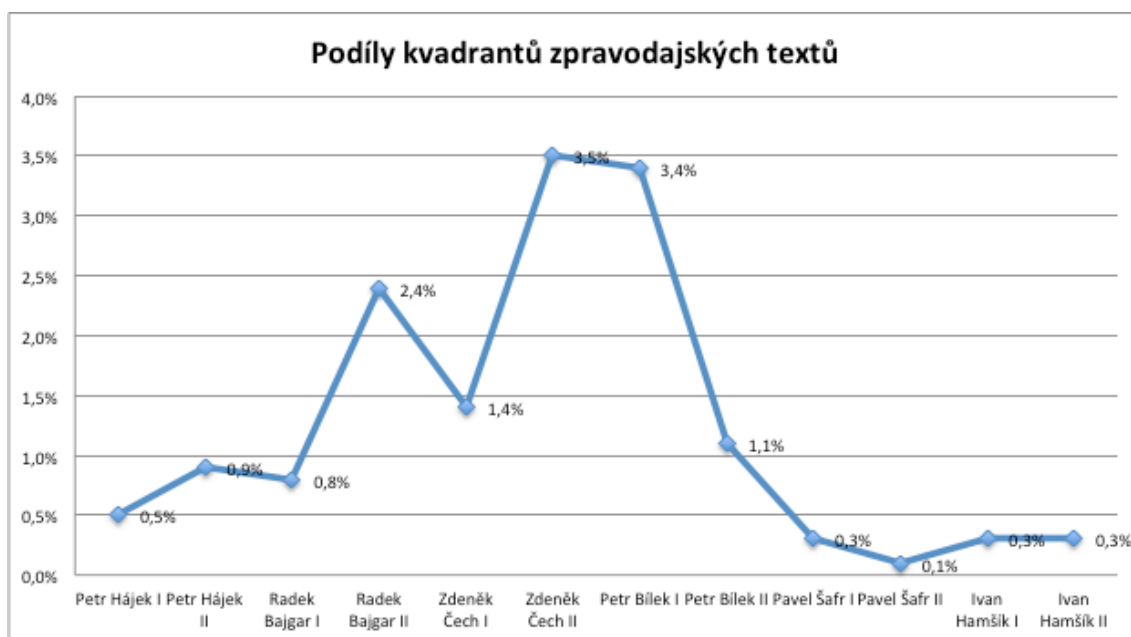
4.3.2 Podle počtu kvadrantů, jež zaplnily zpravodajské texty

Zpravodajské texty byly v Reflexu mnohdy podstatně kratší než ty publicistické, a zaplnily tedy mnohem menší plochu. Proto jsem při analýze zaznamenával nejen počty zpráv a publicistických článků, ale také počty kvadrantů, které v časopise obsadily. Jak bylo již zmíněno, jeden kvadrant rovná se polovině strany čistého textu bez fotografií, obrázků, inzerce apod. Tento ukazatel by mohl o poměru zpravodajských a publicistických textů vypovídat objektivněji než poměr počtů, který nebere v potaz rozsah jednotlivých textů.

I v tomto případě se ukazuje, že zprávy dostaly největší prostor v druhém období Zdeňka Čecha (3,5 % kvadrantů) a prvním období Petra Bílka (3,4 %), což znamená, že z každých padesáti stran obsadily zpravodajské texty průměrně 1,7 strany. Další

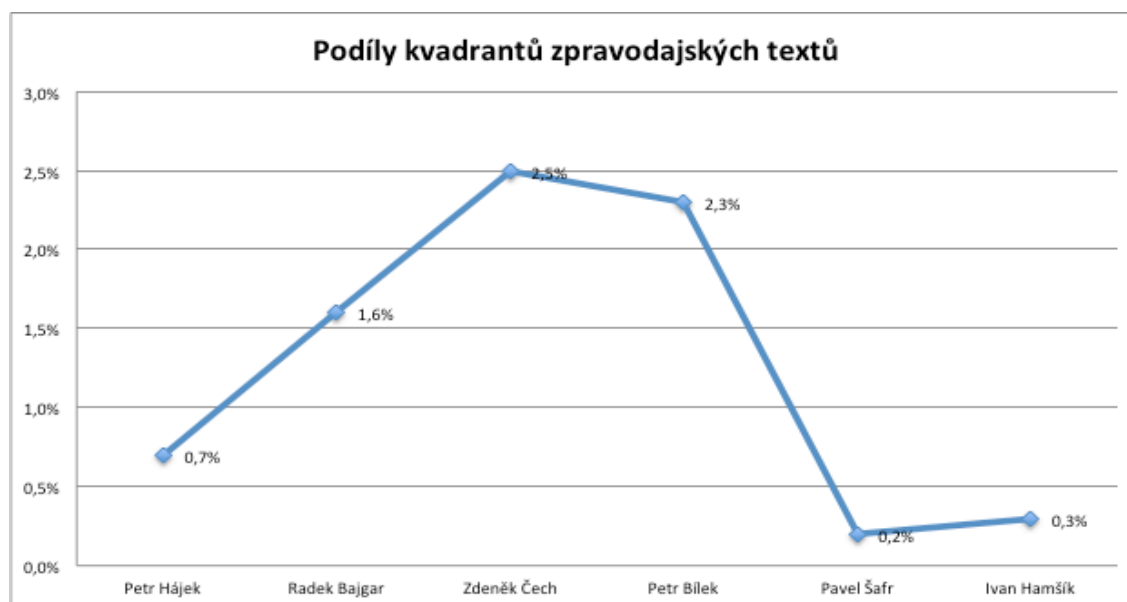
relativně vysokou hodnotou byly 2,4 procenta v druhém období Radka Bajgara. Sestupně následují 1,4 procenta v prvním období Zdeňka Čecha, 1,1 procenta v druhém období Petra Bílka, 0,9 procenta v druhém období Petra Hájka, 0,8 procenta v prvním období Radka Bajgara, 0,5 procenta v prvním období Petra Hájka. Velmi málo prostoru dostaly zprávy v prvním období Pavla Šafra a obou obdobích Ivana Hamšíka (ve všech třech 0,3 procenta) a vůbec nejméně v druhém období Pavla Šafra (0,1 procenta), kdy na každých padesáti stranách Reflexu patřila zprávám průměrně jen dvacetina strany.

Graf č. 16: Vývoj podílu kvadrantů, které byly obsazeny zpravodajskými texty.

Jestliže vypočítáme průměr z obou období každého šéfredaktora, dojdeme k závěru, že největší plochu obsadily zpravodajské texty v Reflexu vedeném Zdeňkem Čechem (2,5 %), jen o trochu méně prostoru dostaly pod Petrem Bílkem (2,3%), relativně více zpravodajský byl obsah také za Radka Bajgara (1,6 %), téměř o procento menší za Petra Hájka (0,7 %) a nejmenší během působení posledních dvou šéfredaktorů Ivana Hamšíka (0,3 %) a Pavla Šafra (0,2 %).

Graf č. 17: Vývoj podílu kvadrantů, které byly obsazeny zpravodajskými texty, pod jednotlivými šéfredaktory.

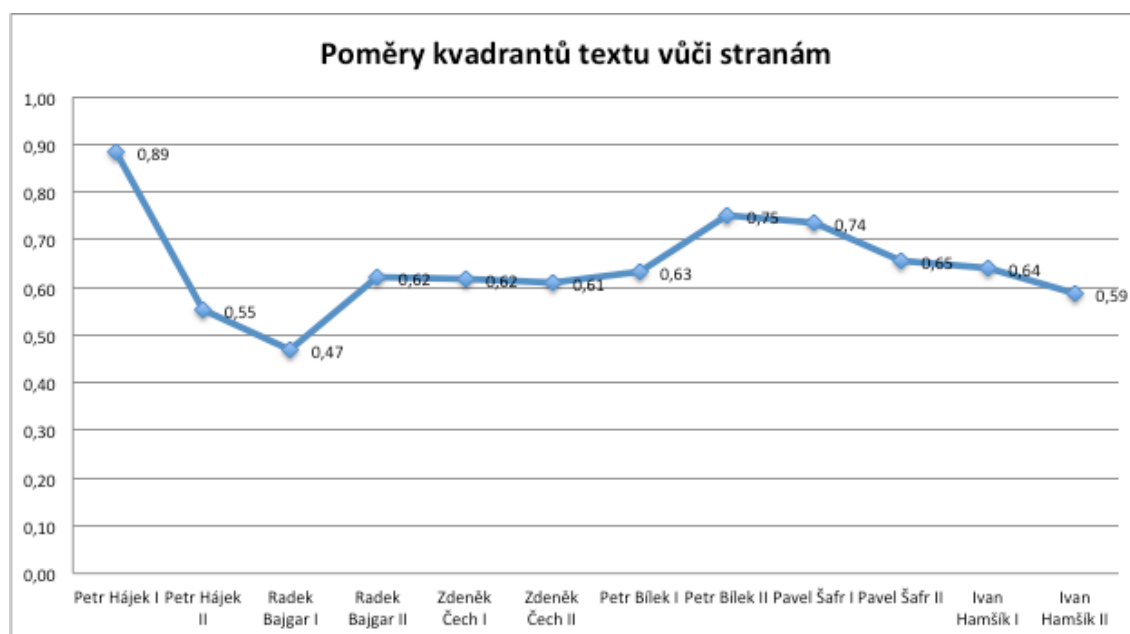
4.4 Poměr textu a stran

V této podkapitole srovnávám, pod kterým šéfredaktorem obsahoval Reflex největší množství textu vzhledem k počtu stran, tedy kdy bylo textu více a naopak méně na úkor fotografií, obrázků, inzerce apod. Poměrem je počet kvadrantů ku počtu stran, srovnáván je nejprve v jednotlivých dvanácti obdobích, a poté u každého šéfredaktora průměrem hodnot z obou období.

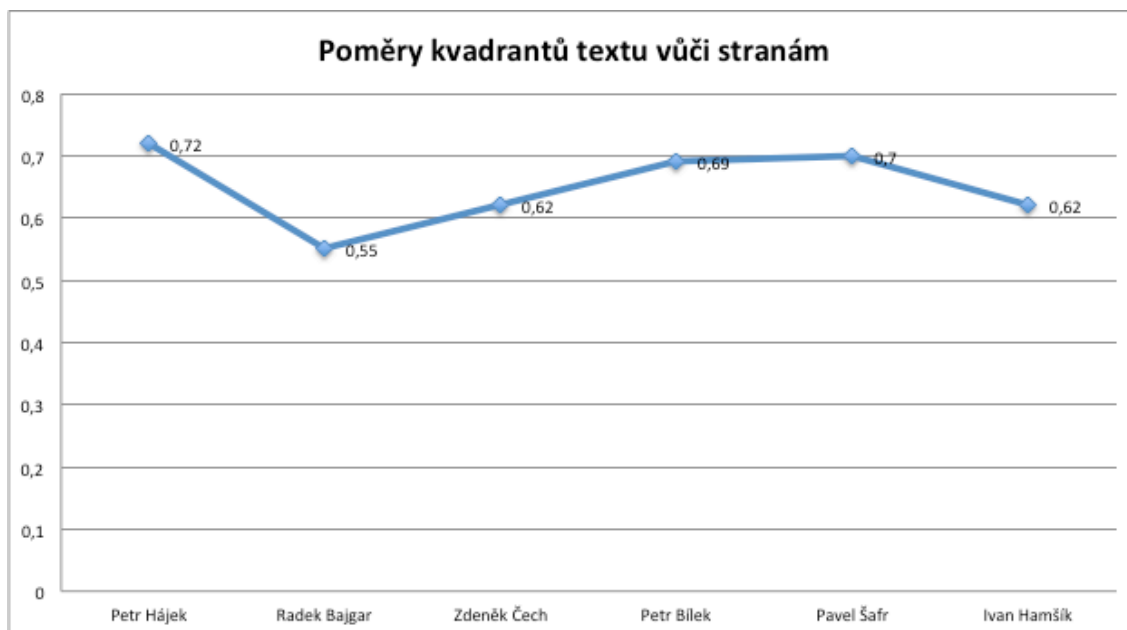
Největší množství textu četli čtenáři v Reflexu na úplném začátku, tedy poté, co týdeník založil a vedl Petr Hájek. Na jednu stranu časopisu v Hájkově prvním období připadalo 0,89 kvadrantu textu čili necelá půlstrana. V následujících letech už v Reflexu nikdy tolik textu nebylo, obzvlášť když vezmeme v potaz, že v prvních letech byly rozměry časopisu větší a postupem času se zmenšovaly. V letech 1990 až 1993 měl Reflex rozměr 30,5 krát 25,5 centimetru, tedy 778 centimetrů čtverečních. V roce 1993 se rozměr změnil na 30 krát 25 centimetrů, tedy 750 centimetrů čtverečních. V říjnu 1993 se formát opět změnil, a to na 28 krát 22,5 centimetru, tedy 630 centimetrů čtverečních. Další změnu jsem ve své analýze zaznamenal až v roce 2008, kdy byl rozměr Reflexu 29 krát 21,5 centimetru, tedy 624 centimetrů čtverečních. Tento rozměr přetrvává do současnosti.

Druhý nejvyšší poměr kvadrantů textu a stran měl Reflex v druhém období Petra Bílka (0,75) a třetí nejvyšší v prvním období Pavla Šafra (0,74). Sestupně následují druhé období Pavla Šafra (0,65), první období Ivana Hamšíka (0,64), první období Petra Bílka (0,63), druhé období Radka Bajgara a první období Zdeňka Čecha (v obou 0,62), druhé Čechovo období (0,61), druhé období Ivana Hamšíka (0,59), druhé období Petra Hájka (0,55). Nejmenší množství textu obsahoval tento týdeník během prvního období Radka Bajgara (0,47), kdy byla na jedné straně průměrně necelá čtvrtina strany textu.

Graf č. 18: Vývoj poměru kvadrantů textu a stran.

Po vypočítání průměru z obou období každého šéfredaktora vychází, že nejvíce textu vzhledem k počtu stran byl v Reflexu za prvního šéfredaktora Petra Hájka (na jedné straně průměrně 0,72 kvadrantu). Jen mírně zaostával obsah za Pavla Šafra (0,7) a Petra Bílka (0,69), větší odstup najdeme u Zdeňka Čecha a Ivana Hamšíka (v obou případech 0,62). Nejméně textu našli čtenáři v Reflexu během působení šéfredaktora Radka Bajgara (0,55).

Graf č. 19: Vývoj poměru kvadrantů textu a stran pod jednotlivými šéfredaktory.

Rovněž jsem analyzoval, pod kterým šéfredaktorem vycházely v Reflexu nejdelsí texty, což jsem zjistil vydělením součtu všech kvadrantů textu z jednotlivých období počtem textů. Také v tomto ohledu vede Petr Hájek, pod jehož vedením zabíral jeden text v Reflexu průměrně 1,6 kvadrantu, tedy více než tři čtvrtě strany. Následuje pokles a poté vzestup. Za Radka Bajgara obsadil jeden text v průměru 1,1 kvadrantu, za Zdeňka Čecha a Petra Bílka jeden kvadrant, za Pavla Šafra 1,2 a za Ivana Hamšíka druhou nejvyšší hodnotu 1,4.

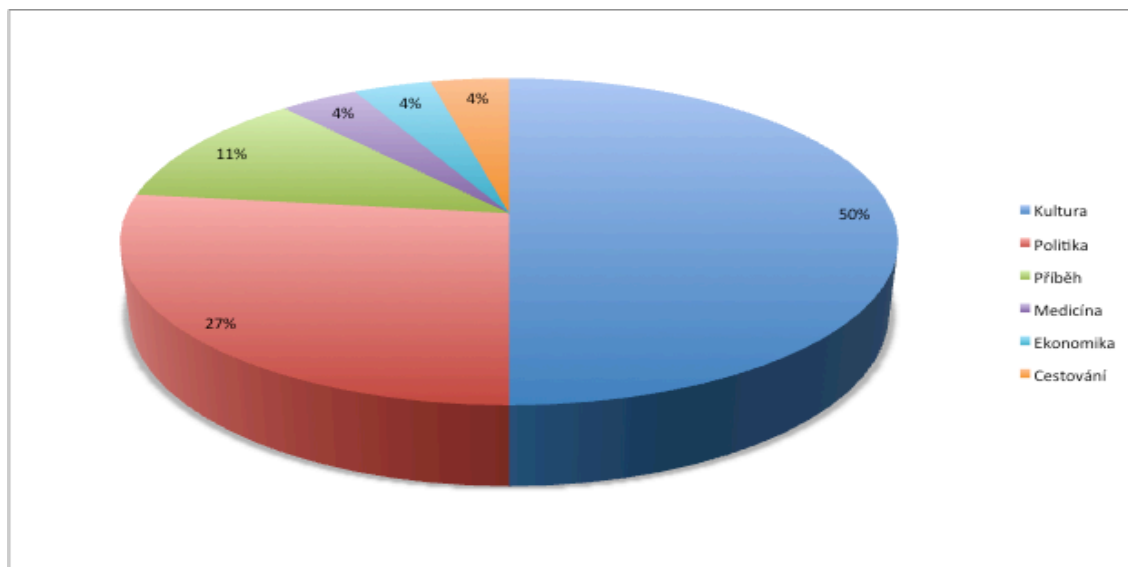
4.5 Tematika hlavních rozhovorů

Jak se měnil obsah Reflexu tematicky, napovídá, do jakých rubrik se za jednotlivých šéfredaktorů řadily hlavní rozhovory. Původně jsem chtěl proměnu tematiky hodnotit podle hlavních témat, jenomže to se při zkoumání prvních let tohoto týdeníku ukázalo být problematické, protože ve většině případů nebylo zřetelně dáno, který článek je hlavním tématem daného čísla. U rozhovorů takové dilema nastalo jen výjimečně.

U každého z šesti šéfredaktorů převažovaly v součtu obou jejich období, jež jsem analyzoval, rozhovory z kulturní rubriky a druhý nejvyšší počet rozhovorů byl až na jednu výjimku o politice. Za Petra Hájka sice převažovaly rozhovory z kulturní sekce

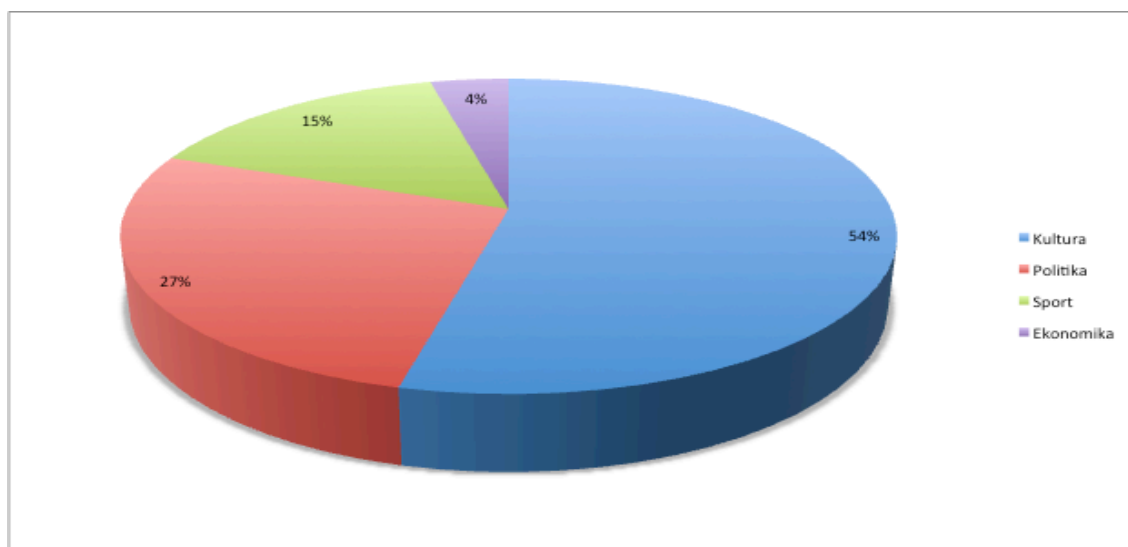
(13, tedy přesně polovina), ovšem ve srovnání se zbylými pěti šéfredaktory byl počet těchto rozhovorů druhý nejmenší. Rozhovorů o politice vyšel dělený druhý nejvyšší počet (7). V počtu rozhovorů, v nichž respondenti vyprávěli svůj příběh (3), Hájek vede.

Graf č. 20: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Petra Hájka.

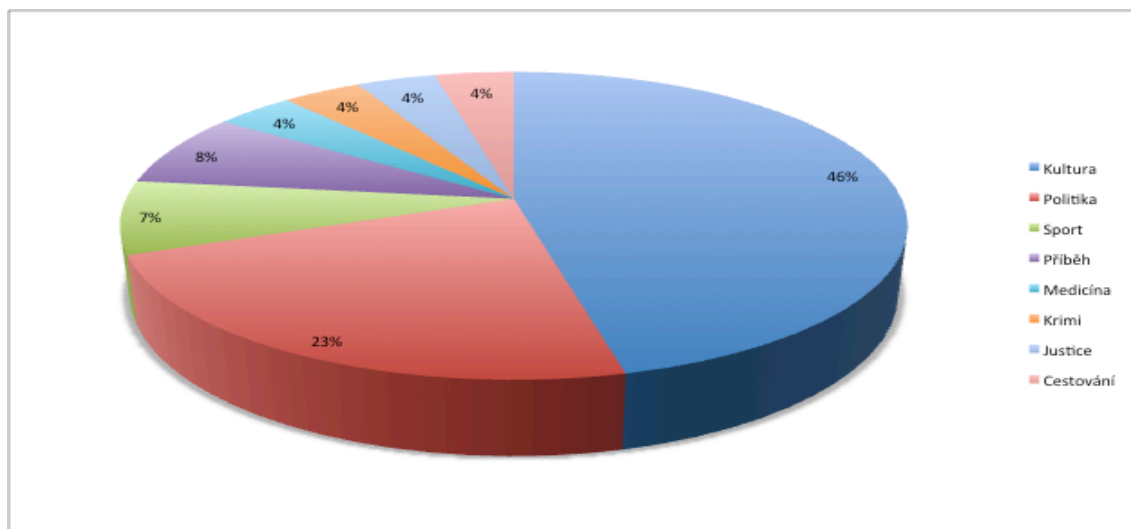
Během působení Radka Bajgara ve funkci šéfredaktora dostala v hlavních rozhovorech prostor čtyři témata, což je minimum, které se objevilo také u Petra Bílka a Ivana Hamšíka. Většina hlavních rozhovorů spadala do kulturní rubriky (14), sedm pak stejně jako za Hájka do politické. Poměrně velký prostor dostal za Bajgara sport, o němž byly čtyři hlavní rozhovory. Jeden byl o ekonomice.

Graf č. 21: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Radka Bajgara.

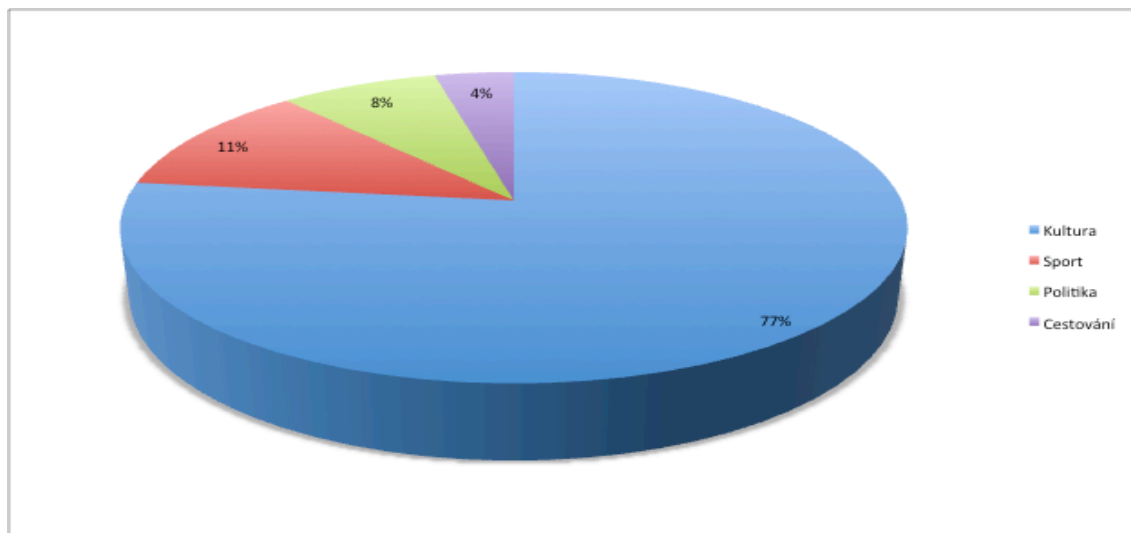
Nejrozmanitější tematiku hlavních rozhovorů nabídl Reflex vedený Zdeňkem Čechem, v jehož dvou sledovaných obdobích se vyskytla interview z osmi rubrik. Opět převažovaly rozhovory z kulturní rubriky (12) a druhá byla politika (6). O sportu a příběhu vyšlo po dvou hlavních rozhovorech, z rubrik medicína, kriminalistika, justice a cestování po jednom.

Graf č. 22: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Zdeňka Čecha.

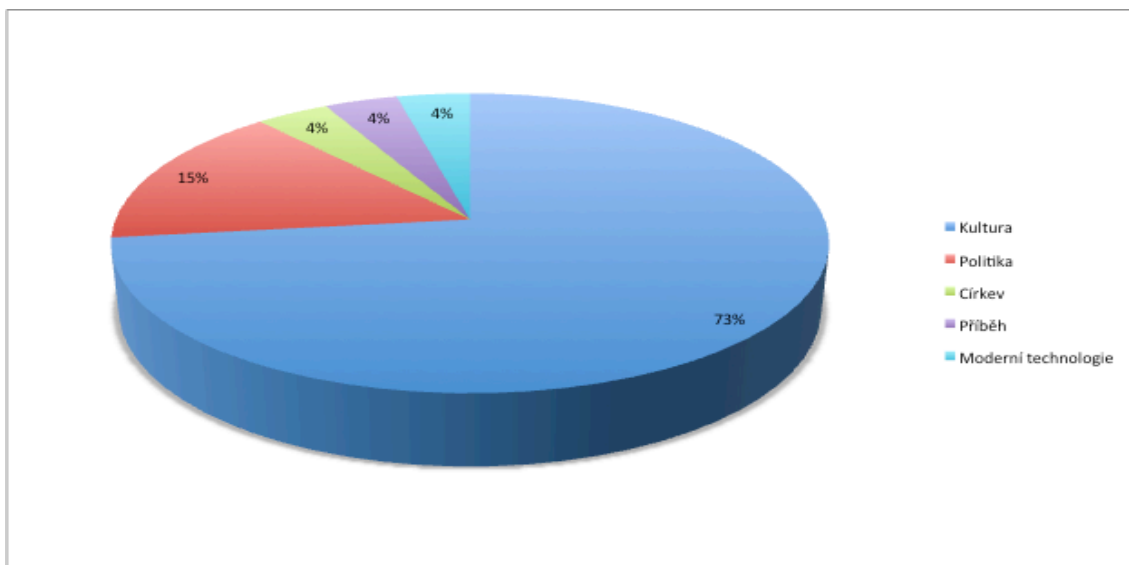
Nejvíce hlavních rozhovorů o kultuře vyšlo pod vedením Petra Bílka: dvacet z celkových dvaceti šesti, kultura tedy jasně dominovala. Jakožto u jediného z šestice šéfredaktorů nebyly na druhém místě rozhovory z politické (2), nýbrž ze sportovní rubriky (3). Jedno interview spadalo do cestování.

Graf č. 23: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Petra Bílka.

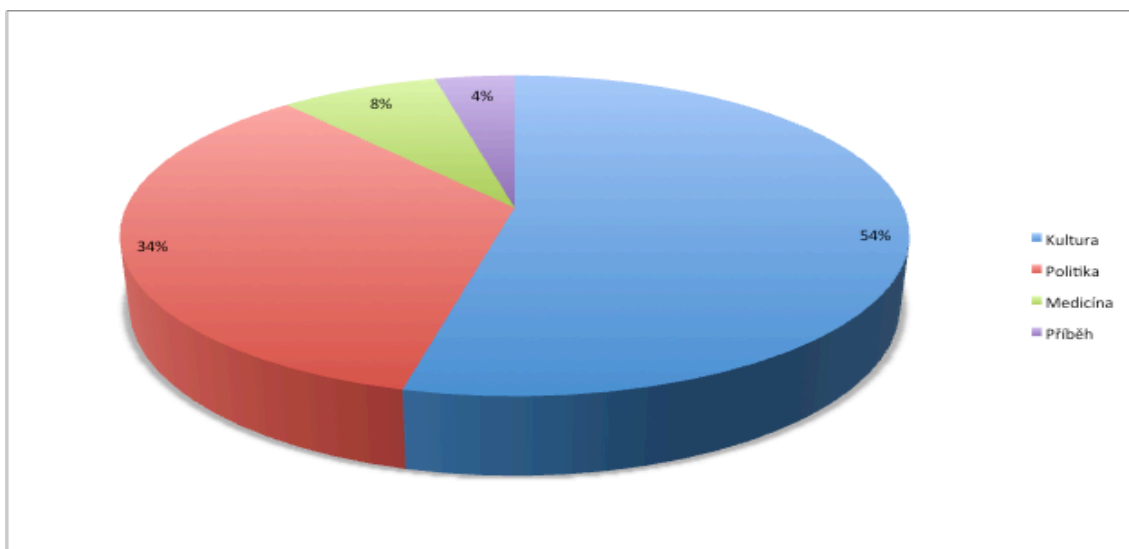
Velké množství - druhé největší - hlavních rozhovorů spadajících do kulturní rubriky vyšlo také za Bílkova nástupce Pavla Šafa, a to devatenáct. O politice naopak druhý nejnižší počet (4), o církvi, příběhu a moderních technologiích po jednom.

Graf č. 24: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Pavla Šafa.

Téměř výhradně jen o kultuře a politice byly hlavní rozhovory v době, kdy Reflex vedl Ivan Hamšík. Do kulturní rubriky se řadila i v tomto případě většina rozhovorů (14), ale zároveň pod žádným jiným šéfredaktorem nevyšlo tolik interview o politice (9). Tématem dvou hlavních rozhovorů byla medicína, zbylého jednoho potom příběh.

Graf č. 25: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Ivana Hamšíka.

4.6 Vývoj dlouhodobých redaktorů

Pozoruhodné bylo rovněž sledovat, kteří šéfredaktoři dávali více prostoru kterým redaktorům a jak se měnila neutralita textů, jež tyto redaktory napsali. Analyzováni byli pouze stálí autoři, tedy ti, kteří byli uvedeni v tiráži. Zároveň jsem si definoval, že museli působit alespoň pod třemi ze šesti šéfredaktorů, aby bylo co relevantně srovnávat. Těmito redaktory jsou: Tomáš Baldýnský, Miloš Čermák, Jiří X. Doležal, Marta Fenclová, Tomáš Feřtek, Petr Holec, Dan Hrubý, Jana Kasalová, Pavel Kovář, Jan Lacina, Stanislav Motl, Bohumil Pečinka, František Růžička, Radovan Slánský, Pavel Taněv, Milan Tesař, Martin Vacek, Petr Volf a Jan Zvelebil.

4.6.1 Četnost textů

Jestliže budeme postupovat dle abecedního pořadí, začneme u Tomáše Baldýnského, jenž byl v tiráži uveden jako redaktor oddělení kultury od druhého období šéfredaktora Radka Bajgara do druhého období Petra Bílka. Čtyři texty vyšly Baldýnskému už v druhém období Petra Hájka, v obou obdobích Radka Bajgara pak 25 a u Zdeňka Čecha a Petra Bílka 32.

Miloše Čermáka jsem při své analýze poprvé zaznamenal v tiráži ve druhém období Radka Bajgara a naposledy v prvním období Petra Bílka. Největší množství jeho textů bylo otisknuto v Reflexu právě pod vedením Petra Bílka (58), o trochu méně za Pavla Šafra (51), nejméně za Radka Bajgara (14).

Jméno Jiřího X. Doležala se poprvé objevilo v tiráži v druhém období Petra Hájka a zůstalo tam dodnes. Doležalovi vyšlo nejvíce textů za Zdeňka Čecha (65), Radka Bajgara (55) a Petra Bílka (46). Méně už za Pavla Šafra (32) a Ivana Hamšíka (26) a nejméně za Petra Hájka (18).

Martu Fenclovou jsem poprvé spatřil v tiráži v druhém období Radka Bajgara a naposledy v prvním období Petra Bílka. Nejvíce jejích textů bylo otisknuto za Petra Bílka (12), za Zdeňka Čecha o jeden méně a nejméně za Radka Bajgara (2).

Tomáš Feřtek figuroval v tiráži v druhém období Petra Hájka, obou obdobích Radka Bajgara, druhém období Zdeňka Čecha a prvním období Petra Bílka. Nejvíce

textů mu v Reflexu vyšlo za Petra Bílka (29) a sestupně za Radka Bajgara (23), Pavla Šafra (10), Zdeňka Čecha (7) a Petra Hájka (5).

Petra Holce jsem v tiráži zaznamenal prvně v druhém období Petra Bílka a zůstává v ní do současnosti. Největší množství jeho textů vyšlo v době šéfování Ivana Hamšíka (32), následně za Pavla Šafra (29) a Petra Bílka (13).

Dan Hrubý se při mé analýze poprvé objevil v druhém období Petra Hájka a naposledy v prvním období Pavla Šafra. Nejvíce textů mu vyšlo pod Radkem Bajgarem (51) a Zdeňkem Čechem (49), podstatně méně pod Petrem Bílkem (26) a Petrem Hájem (23) a nejméně pod Pavlem Šafrem (6) a Ivanem Hamšíkem (3).

Jana Kasalová byla už v tiráži vůbec prvního čísla Reflexu, poté jsem její jméno spatřil v tiráži v obou obdobích Zdeňka Čecha a prvním období Petra Bílka. Nejvíce jejich textů bylo otisknuto za Petra Hájka, dále sestupně za Petra Bílka (9), Zdeňka Čecha (5) a Radka Bajgara (1).

Jméno Pavla Kováře se v tiráži objevilo poprvé stejně jako v případě Kasalové v prvním vydání Reflexu a zůstalo tam do prvního období Pavla Šafra. Nejvíce textů napsal Kovář pod vedením Petra Bílka (42), druhý nejvyšší za Petra Hájka (35), třetí za Radka Bajgara (33), čtvrtý za Zdeňka Čecha (27), pátý za Pavla Šafra (16) a nejmenší za Ivana Hamšíka (5).

Jana Lacinu jsem v tiráži spatřil poprvé v druhém období Petra Hájka, zůstal v ní do prvního období Zdeňka Čecha. Nejvíce textů vyšlo Lacinovi pod vedením Radka Bajgara (25), méně za Zdeňka Čecha (22) a nejméně za Petra Hájka (15).

Jméno Stanislava Motla se objevilo už v tiráži prvního čísla z dubna 1990, ale jeho článek se objevil až ve druhém období Petra Hájka. V tiráži zůstal do prvního období Petra Bílka. Největší množství Motlových textů bylo v Reflexu vedeném Zdeňkem Čechem (32), sestupně pod Petrem Bílkem (22), Radkem Bajgarem (18), Petrem Hájkem (13), Ivanem Hamšíkem (3), nejméně pod Pavlem Šafrem (2).

Bohumil Pečinka chyběl v tiráži jen ve dvou obdobích, a to v druhém období Zdeňka Čecha a prvním období Petra Bílka. Nejvíce Pečinkových textů bylo otisknuto během éry Radka Bajgara (42), druhé nejmenší množství za Pavla Šafra (33), třetí za Ivana Hamšíka (31), čtvrté za Petra Hájka (18), páté za Zdeňka Čecha (14) a nejméně v součtu prvního a druhého období Petra Bílka (13).

Jméno Františka Růžičky jsem v tiráži poprvé spatřil v druhém období Petra Hájka, zmizel z ní po prvním období Petra Bílka. Nejvíce jeho textů se vyskytovalo v době šéfredaktora Zdeňka Čecha (23), méně za Radka Bajgara (19) a Petra Hájka (14) a nejméně za Petra Bílka (6).

Radovan Slánský se při mé analýze poprvé objevil v tiráži v druhém období Radka Bajgara a naposledy v prvním období Petra Bílka. Mnoho textů mu však celkově nevyšlo: za Radka Bajgara deset, za Zdeňka Čecha sedm, za Petra Bílka čtyři a za Petra Hájka jeden.

Pavel Taněv se ze dvanácti tiráží vyskytoval v sedmi, a to buď coby vedoucí produkce, člen produkce, nebo vedoucí vydání. Do Reflexu ovšem také přispíval. Jednoznačně nejvíce textů mu bylo otisknuto za Petra Bílka a Pavla Šafra, konkrétně jedenáct, respektive deset. Za Petra Hájka dva, za Radka Bajgara jeden.

Milan Tesař chyběl v tiráži pouze v druhém období Radka Bajgara, ze všech redaktorů Reflexu je tak služebně nejstarší. Nejvíce textů mu vyšlo za Pavla Šafra (31), velmi podobné množství za Petra Hájka (23), Petra Bílka (22) a Ivana Hamšíka (20), méně už za Radka Bajgara (16) a nejméně za Zdeňka Čecha (11).

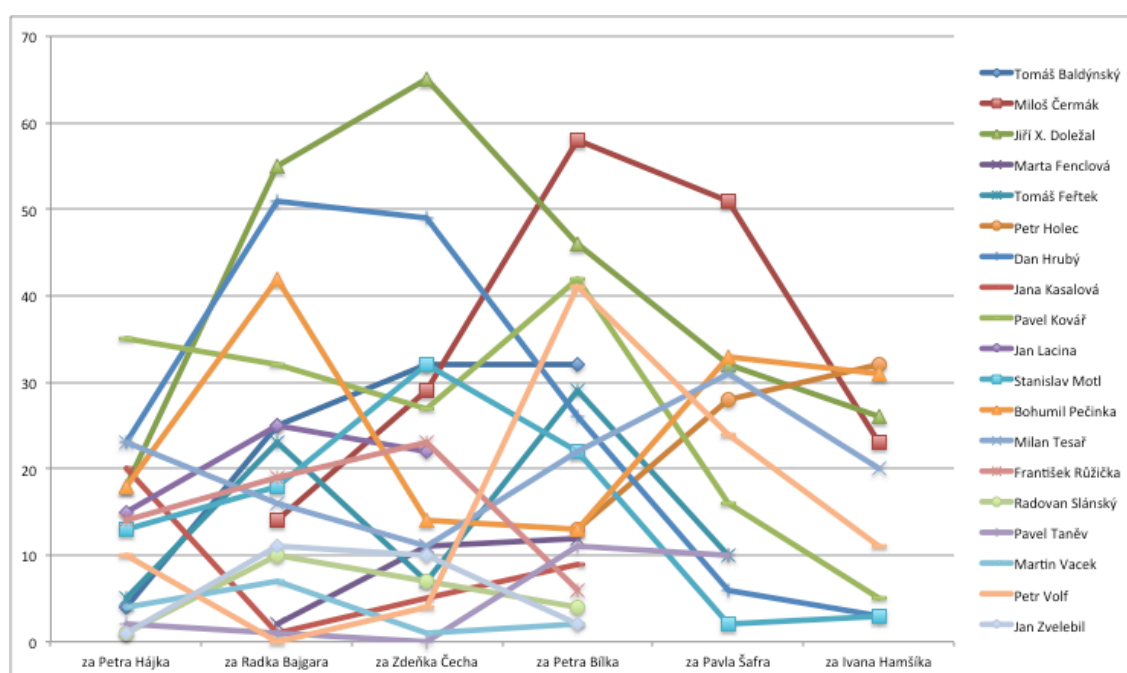
Martin Vacek byl od prvního období Radka Bajgara do druhého období Zdeňka Čecha zástupcem šéfredaktora, po nástupu Petra Bílka byl uveden jako vedoucí Oddělení drobných materiálů, poté už v tiráži nebyl. Mnoho textů však nenapsal: nejvíce sedm pod Radkem Bajgarem, pod Petrem Hájkem čtyři, pod Petrem Bílkem dva a pod Zdeňkem Čechem jeden.

Jméno Petra Volfa jsem zaznamenal v tirážích v prvním období Petra Hájka, druhém období Petra Bílka, prvním období Pavla Šafra a v druhém období Ivana

Hamšíka. Nejvíce Volfových textů vyšlo jednoznačně za Petra Bílka (41), dále sestupně za Pavla Šafra (24), Ivana Hamšíka (11), Petra Hájka (10), nejméně za Zdeňka Čecha (4).

Jan Zvelebil se objevil v tiráži ve druhém období Petra Hájka a zůstal v ní do prvního období Petra Bílka. Největší množství jeho vlastních textů vycházelo za Radka Bajgara (11) a Zdeňka Čecha (10), za Petra Bílka dva a za Petra Hájka jeden.

Graf č. 26: Vývoj množství textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.

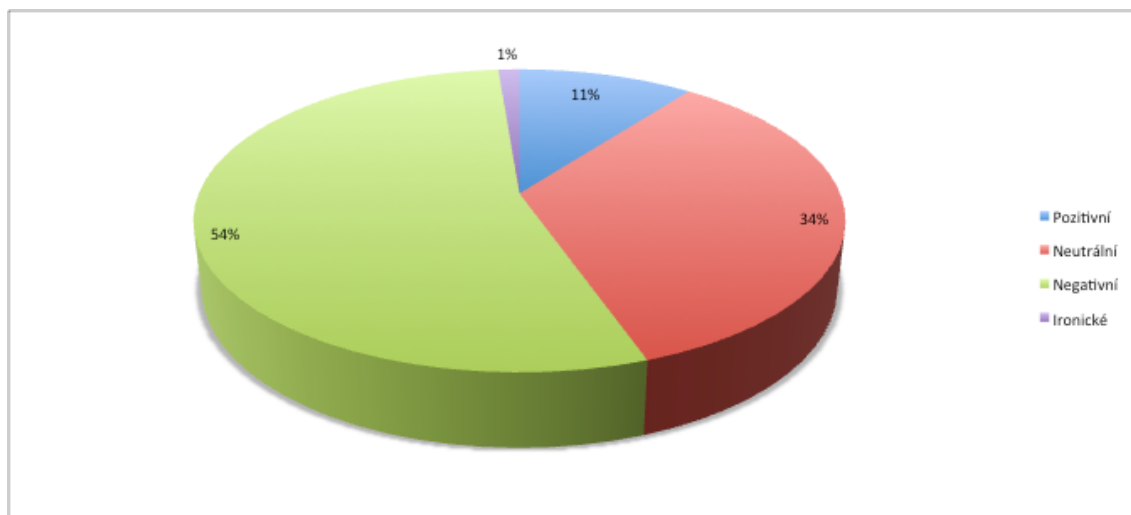
4.6.2 Pozitivita, neutralita, negativita a ironičnost textů

Z výše uvedených dlouhodobých redaktorů jich je šest, kterým v Reflexu vyšly texty pod všemi šesti šéfredaktory, a to Jiří X. Doležal, Dan Hrubý, Pavel Kovář, Stanislav Motl, Bohumil Pečinka a Milan Tesař.

Jiří X. Doležal napsal ve dvanácti analyzovaných obdobích celkem 242 textů, z toho nadpoloviční většina 131 textů byla negativních, 83 neutrálních, 25 pozitivních a 3 ironické. Index neutrality se u Doležala nejvíce blížil střední hodnotě 2 pod vedením Radka Bajgara, kdy měl tento index hodnotu 2,37. Naopak nejvíce negativně podle

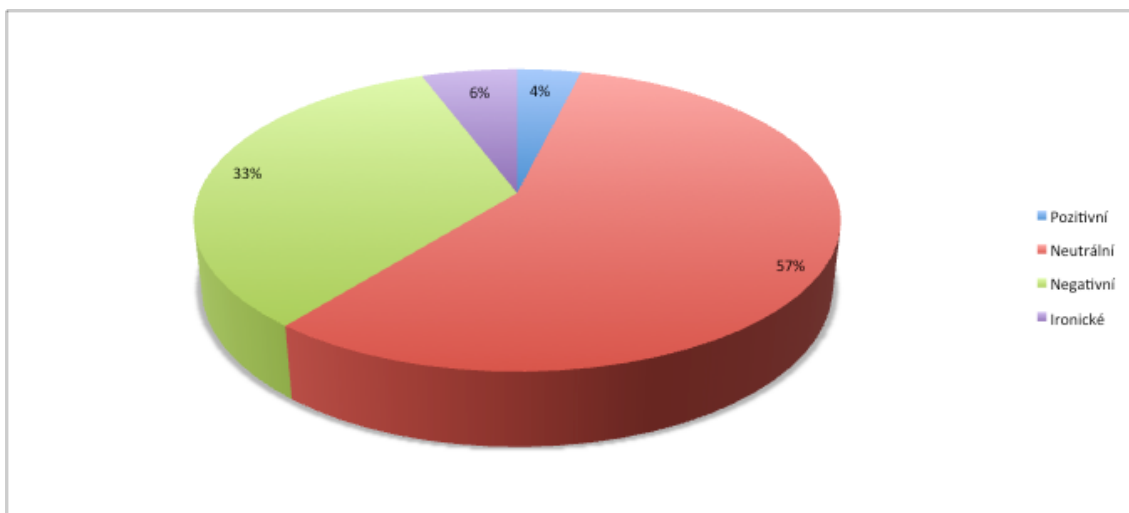
tohoto indexu psal Doležal za Petra Bílka (hodnota 2,61). Podle procentuálních poměrů psal nejméně neutrálně a nejvíce negativně za Petra Bílka (17,4 % neutrálních a 71,7 % negativních textů), nejvíce neutrálně a nejméně negativně za Radka Bajgara (45,5 % neutrálních a 41,2 % negativních textů).

Graf č. 27: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Jiřího X. Doležala.

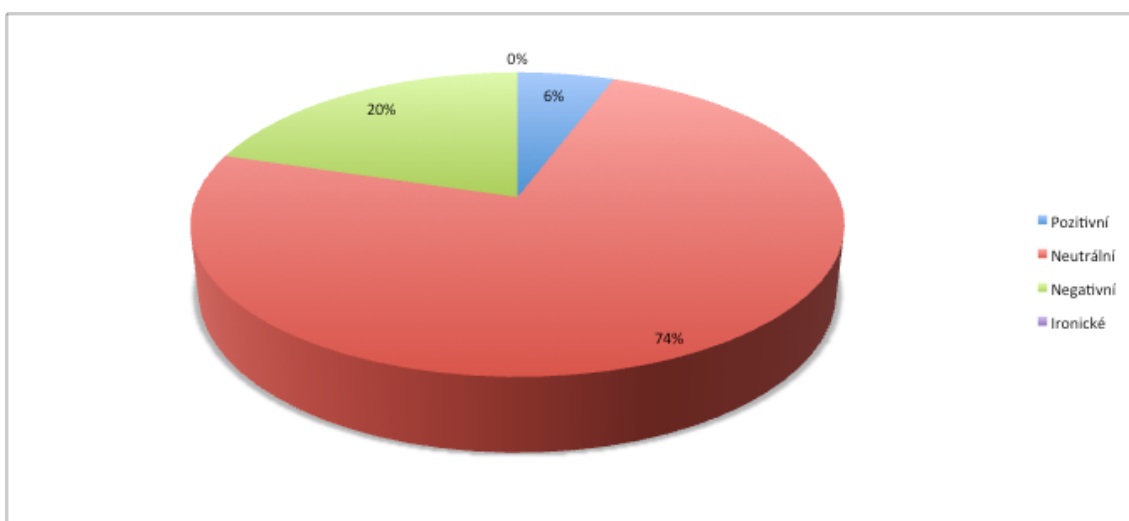
Dan Hrubý napsal celkem 158 textů, z toho většinu 90 neutrálních, 53 negativních, 9 ironických a 6 pozitivních. Pod Pavlem Šafrem napsal už jen 6 a pod Ivanem Hamšíkem 3 texty, proto následující závěry vycházejí z doby prvních čtyř šéfredaktorů. Ke střední hodnotě indexu neutrality se Hrubý nejvíce přiblížil pod vedením Petra Bílka (2,01) a nejméně za Petra Hájka (2,39). Podle procentuálních poměrů psal nejméně neutrálně a nejvíce negativně za Petra Hájka (43,5 % neutrálních a 47,8 % negativních textů), nejvíce neutrálně a nejméně negativně pak za Petra Bílka (73,1 % neutrálních a 7,7 % negativních textů).

Graf č. 28: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Dana Hrubého.

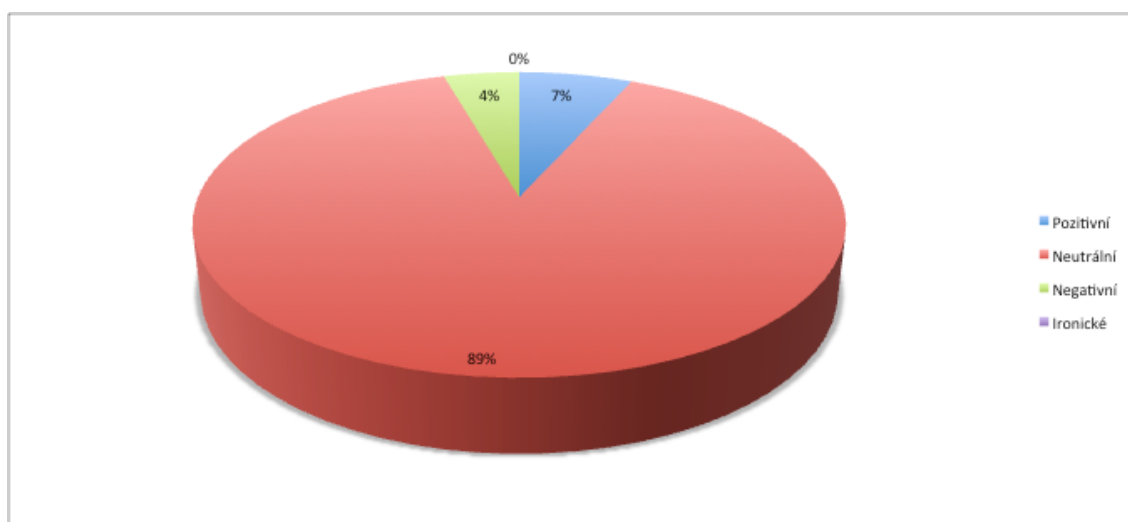
Pavel Kovář napsal celkem 158 textů, z toho většinu 117 neutrálních, 32 negativních a 9 pozitivních. Pod Ivanem Hamšíkem napsal jen 5 textů, proto následující závěry vycházejí z doby prvních pěti šéfredaktorů. Index neutrality měl Kovář nejnižší za Pavla Šafra (na střední hodnotě 2) a nejvyšší za Petra Hájka (2,2). Podle procentuálních poměrů psal nejméně neutrálně a nejvíce negativně za Petra Hájka (62,9 % neutrálních a 28,6 % negativních textů), nejvíce neutrálně za Radka Bajgara (81,8 % neutrálních textů) a nejméně negativně za Pavla Šafra (12,5 % negativních textů).

Graf č. 29: Poměr pozitivních, neutrálních a negativních textů Pavla Kováře.

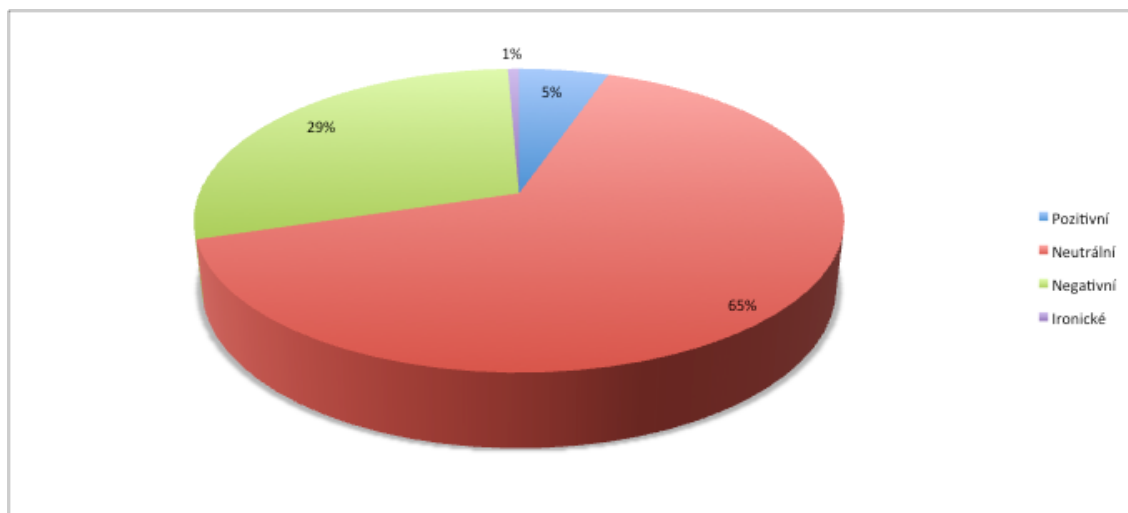
Stanislav Motl napsal celkem 90 textů, z toho naprostou většinu 80 neutrálních, 6 pozitivních a 4 negativní. Pod Pavlem Šafrem napsal jen 2 a pod Ivanem Hamšíkem 3 texty, proto následující závěry vycházejí z doby prvních čtyř šéfredaktorů. Index neutrality měl Motl na střední hodnotě 2 za Radka Bajgara, nejvíce se jí vzdálil za Petra Bílka (1,91, což znamená převahu pozitivně laděných textů nad negativními). Podle procentuálních poměrů psal nejméně neutrálně a nejvíce negativně za Petra Hájka (76,9 % neutrálních a 7,7 % negativních textů), naopak nejvíce neutrálně a nejméně negativně psal za Radka Bajgara (100 % neutrálních textů a žádný negativní).

Graf č. 30: Poměr pozitivních, neutrálních a negativních textů Stanislava Motla.

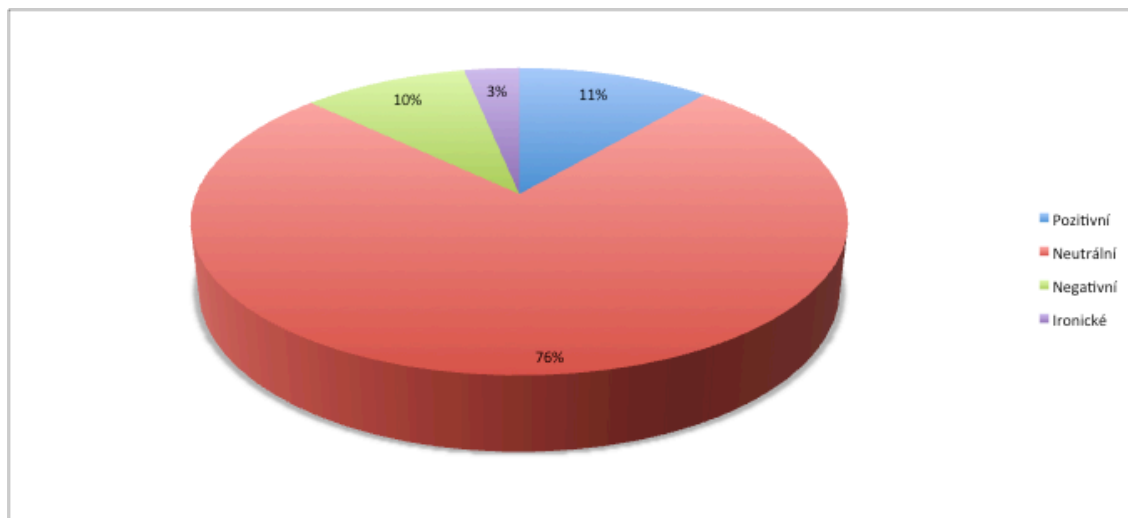
Bohumil Pečinka napsal celkem 151 textů, z toho nadpoloviční většinu 98 neutrálních, 44 negativních, 8 pozitivních a 1 ironický. Ke střední hodnotě indexu negativity se nejvíce přiblížil pod vedením Petra Hájka a Radka Bajgara (v obou případech 2,14), nejvíce se od ní vzdálil za Petra Bílka (2,54). Podle procentuálních poměrů psal nejméně neutrálně a nejvíce negativně za Petra Bílka (46,2 % neutrálních a 53,8 % negativních textů), nejvíce neutrálně za Zdeňka Čecha (78,6 % neutrálních textů) a nejméně negativně za Radka Bajgara (19 % negativních textů).

Graf č. 31: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Bohumila Pečinky.

Milan Tesař napsal celkem 123 textů, z toho nadpoloviční většinu 94 neutrálních, 14 pozitivních, 12 negativních a 4 ironické. Ke střední hodnotě indexu neutrality se nejvíce přiblížil za Petra Hájka (2,02), naopak nejvíce se jí vzdálil za Zdeňka Čecha (2,27). Podle procentuálních poměrů psal nejméně neutrálně a nejvíce negativně pod vedením Petra Hájka (52,2 % neutrálních a 21,7 % negativních textů), nejvíce neutrálně psal za Ivana Hamšíka (95 % neutrálních textů) a nejméně negativně za Radka Bajgara a Ivana Hamšíka (v obou případech žádný negativní text).

Graf č. 32: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Milana Tesaře.

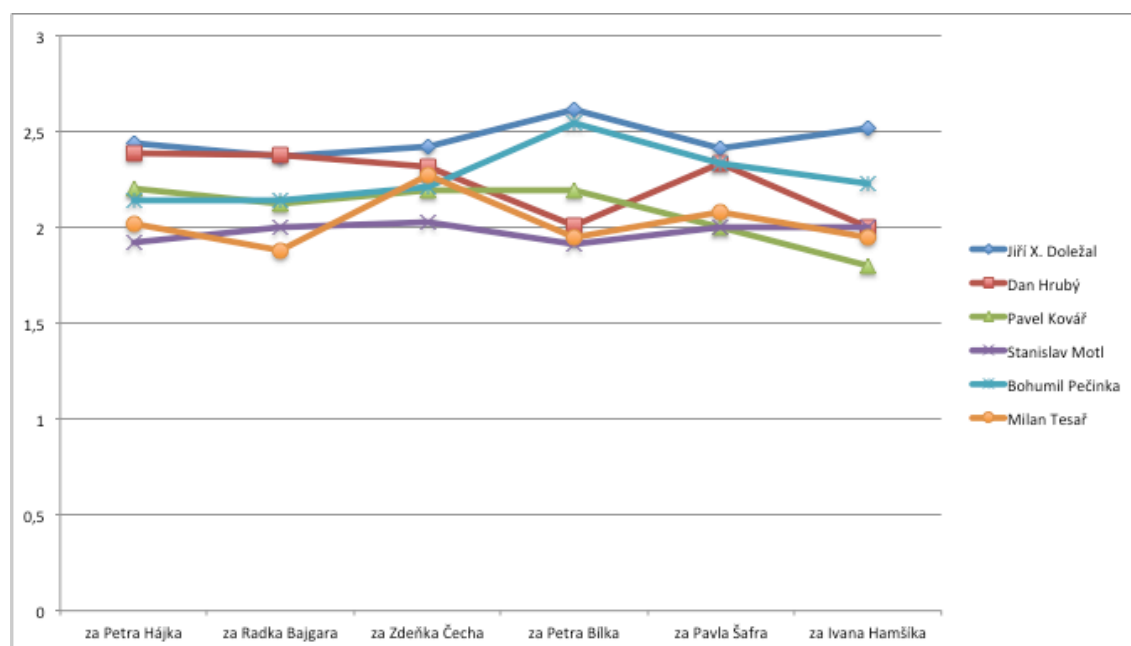

Z výše uvedených dat a grafů vyplývá, že z dlouhodobých stálých redaktorů Reflexu psal nejvíce negativně a nejméně neutrálně Jiří X. Doležal, jenž měl jako jediný z celé šestice nadpoloviční poměr negativních textů (54 %) a jen přibližně třetinu neutrálních textů (34 %). Naopak nejméně negativně a nejvíce neutrálně psal Stanislav Motl, u něhož jsem zaznamenal čtyři procenta negativních a 89 procent neutrálních textů.

Tabulka č. 2: Indexy neutrality textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.

	za Petra Hájka	za Radka Bajgara	za Zdeňka Čecha	za Petra Bílka	za Pavla Šafra	za Ivana Hamšíka
Jiří X. Doležal	2,44	2,37	2,42	2,61	2,41	2,52
Dan Hrubý	2,39	2,38	2,32	2,01	2,33	2
Pavel Kovář	2,2	2,12	2,19	2,19	2	1,8
Stanislav Motl	1,92	2	2,03	1,91	2	2
Bohumil Pečinka	2,14	2,14	2,21	2,54	2,33	2,23
Milan Tesař	2,02	1,88	2,27	1,95	2,08	1,95

Graf č. 33: Vývoj indexu neutrality textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.¹⁰⁷

Z výše uvedené tabulky a grafu vyplývá, že nejvyrovnanější index neutrality měl Stanislav Motl, jehož texty se vzdálily střední hodnotě maximálně o devět setin. Naopak nejvíce kritický a negativní byl evidentně Jiří X. Doležal, jehož minimální odchylka od neutrální hodnoty bylo 37 setin za Radka Bajgara. Pouze v tomto období byl v

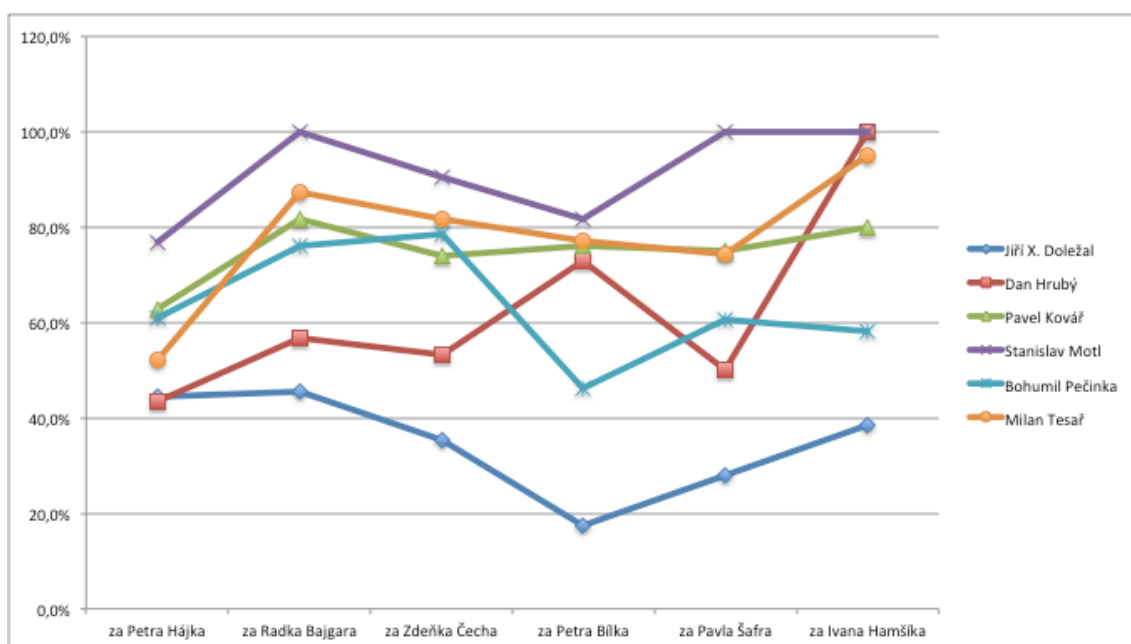
¹⁰⁷ Neutrální hodnota = 2.

negativitě předčten, a to o jednu setinu Danem Hrubým. K Doležalově nejvyšší odchylce za Petra Bílka se velmi přiblížil Bohumil Pečinka, rozdíl mezi jejich hodnotami byl sedm setin. Zřejmý je rovněž výkyv Milana Tesaře k více negativním textům pod Zdeňkem Čechem.

Tabulka č. 3: Podíly neutrálních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.

	za Petra Hájka	za Radka Bajgara	za Zdeňka Čecha	za Petra Bílka	za Pavla Šafra	za Ivana Hamšíka
Jiří X. Doležal	44,4%	45,5%	35,4%	17,4%	28,1%	38,5%
Dan Hrubý	43,5%	56,9%	53,1%	73,1%	50,0%	100,0%
Pavel Kovář	62,9%	81,8%	74,1%	76,2%	75,0%	80,0%
Stanislav Motl	76,9%	100,0%	90,6%	81,8%	100,0%	100,0%
Bohumil Pečinka	61,1%	76,2%	78,6%	46,2%	60,6%	58,1%
Milan Tesař	52,2%	87,5%	81,8%	77,3%	74,2%	95,0%

Graf č. 34: Vývoj podílů neutrálních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.

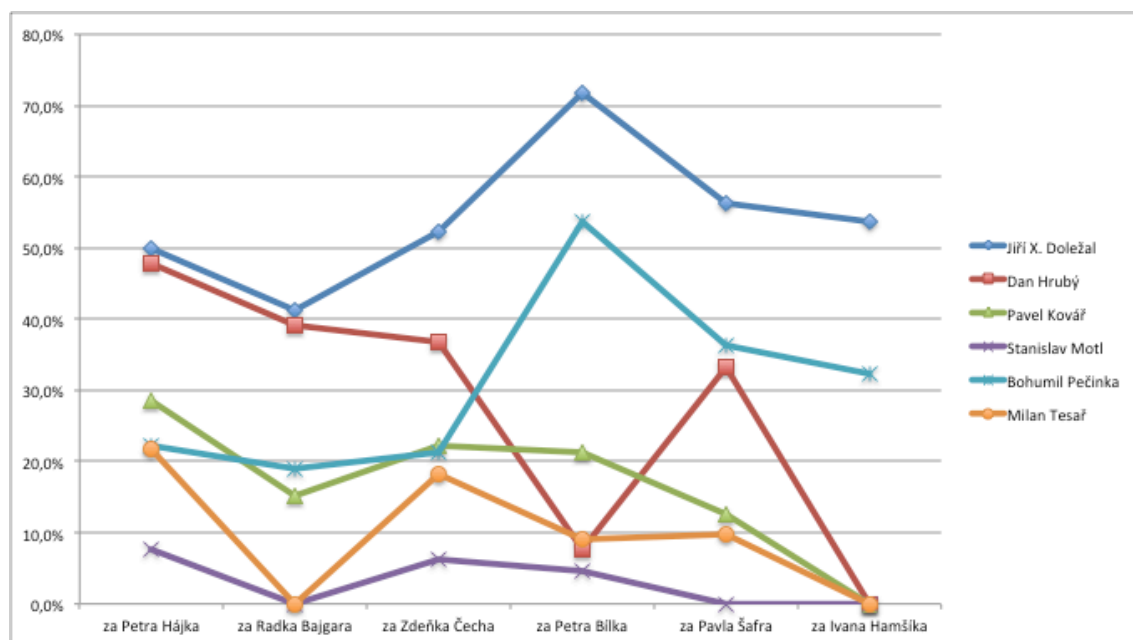
Z výše uvedené tabulky a grafu vyplývá, že nejméně neutrálních textů psal takřka vždy jednoznačně Jiří X. Doležal. Výjimkou je období Petra Hájka, v němž měl podobný podíl neutrálních textů Dan Hrubý. Naopak nejvíce neutrálně psal vždy Stanislav Motl (stejná hodnota Dana Hrubého v posledním období není brána v potaz, protože Hrubý pod Ivanem Hamšíkem napsal jen tři texty). Až na dobu pod vedením Petra Hájka měl vždy velký podíl neutrálních textů také Milan Tesař. U Bohumila

Pečinky je zřejmý velký výkyv mezi obdobími Zdeňka Čecha a Petra Bílka, kdy se Pečinkův podíl neutrálních textů propadl o 32,4 procenta.

Tabulka č. 4: Podíly negativních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.

	za Petra Hájka	za Radka Bajgara	za Zdeňka Čecha	za Petra Bílka	za Pavla Šafra	za Ivana Hamšíka
Jiří X. Doležal	50,0%	41,2%	52,3%	71,7%	56,3%	53,8%
Dan Hrubý	47,8%	39,2%	36,7%	7,7%	33,3%	0,0%
Pavel Kovář	28,6%	15,2%	22,2%	21,4%	12,5%	0,0%
Stanislav Motl	7,7%	0,0%	6,3%	4,5%	0,0%	0,0%
Bohumil Pečinka	22,2%	19,0%	21,4%	53,8%	36,4%	32,3%
Milan Tesař	21,7%	0,0%	18,2%	9,1%	9,7%	0,0%

Graf č. 35: Vývoj podílů negativních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory.

Z této tabulky a grafu lze vyvodit, že nejvíce kriticky a negativně ze všech dlouhodobých redaktorů psal Jiří X. Doležal, jehož podíl negativních textů nepřekonal žádný kolega v žádném z šesti období. Doležalovým hodnotám se nejvíce přiblížil Dan Hrubý pod vedením Petra Hájka a Radka Bajgara, v období Petra Bílka však Hrubého podíl negativních textů rapidně klesl. Zato Doležalovi a Bohumilu Pečinkovi tento podíl ve stejném období výrazně stoupl. Nejméně negativně psal Stanislav Motl, jehož podíl negativních textů vyrovnal pouze Milan Tesař, oba totiž za Radka Bajgara a Ivana Hamšíka nenapsali žádný negativní text.

Závěr

Diplomová práce Proměny obsahu týdeníku Reflex pod vedením jednotlivých šéfredaktorů doložila, že během třiačtyřiceti let existence Reflexu prošel tento časopis pozoruhodnými změnami. Ty historické, týkající se například událostí, jež vedly ke změnám šéfredaktorů, vydavatelů a redaktorů, nebo vývoje prodejnosti, byly popsány v teoretické části. Nové poznatky však přináší zejména kvantitativní obsahová analýza, jejíž výsledky jsou vyhodnoceny v poslední kapitole. Tato data mohou být nyní porovnána s hypotézami, které jsem nastolil v kapitole 3.5.

Na základě dlouholeté čtenářské zkušenosti jsem předpokládal, že byl obsah Reflexu nejvíce vzdálený střední hodnotě indexu neutrality za Pavla Šafra a Ivana Hamšíka. Ukázalo se, že tento index byl vychýlený do negativních hodnot u všech šesti šéfredaktorů a nejvyšší byl v případě Zdeňka Čecha, nejnižší pak u Petra Hájka. Hypotéza, že časopis obsahoval největší podíl negativních textů během šéfredaktorování Šafra a Hamšíka, byla rovněž vyvrácena. Za Šafra bylo negativních textů naopak nejméně, největší podíl vykazalo Hájkovo období. Největší podíl neutrálních textů obsahoval Reflex nejen za Bílka, jak jsem předpokládal, identická hodnota vzešla i z analýzy Šafrova období. Nejmenší podíl neutrálních textů byl za Hájka. V další hypotéze jsem tvrdil, že největší podíl zpravodajských textů obsahoval týdeník vedený Čechem a Radkem Bajgarem, přičemž podle počtu zpravodajských textů i plochy, kterou zaplnily, tomu tak bylo za Čecha a Bílka. Rovněž bylo vyvráceno, že nejvíce hlavních rozhovorů spadajících do politické rubriky vycházelo za Hájka, bylo tomu tak u Hamšíka. Jako správné se ukázaly být hypotézy, že největší podíl pozitivních textů byl v časopisu pod vedením Hájka (nejmenší za Čecha), že největší podíl ironických textů byl za Hamšíka (nejmenší opět za Čecha), že největší množství textu vzhledem k počtu stran obsahoval Reflex pod vedením Hájka (nejmenší za Bajgara), že hlavní rozhovory spadaly pod všemi šéfredaktory většinou do politické a kulturní rubriky (pouze u Bílka převážily rozhovory se sportovní tematikou nad politickými), že nejvíce hlavních rozhovorů zaměřených na kulturu vycházelo za Bílka a že z dlouhodobých redaktorů psal nejvíce neutrálně Stanislav Motl, naopak nejvíce negativně Jiří X. Doležal. K tomu je vhodné poznamenat, že míra negativity textů dlouhodobých redaktorů byla v menší či větší míře ovlivněna tím, do jaké rubriky nebo jaké typy textů psali. Například Doležal se zaměřuje na angažované reportáže a články, v nichž se dává

na jednu stranu a tu druhou kritizuje, zatímco Motl se většinou snaží být objektivní a příliš nedávat najevo svůj názor. Výkyvy u Milana Tesaře jsou pravděpodobně dány tím, že velká část jeho textů spadala do kulturní rubriky, v níž se nesouvisle střídají pozitivně a negativně laděné texty.

Analýza rovněž ukázala rozdíly mezi trendem vizualizace tisku a vizuální stránkou Reflexu. Velmi zajímavý je razantní pokles množství textu mezi prvními a posledními třemi měsíci prvního šéfredaktora Petra Hájka, tento pokles pokračoval i po nástupu Radka Bajgara a byl podle všeho způsoben přibýváním inzerce. Mezi lety 1993 a 1995 se poměr textu vůči stranám ustálil na určité střední hodnotě (0,61 až 0,63 strany textu na dvě strany časopisu). Do konce Petra Bílka na pozici šéfredaktora v roce 2008 množství textu stoupl na druhou nejvyšší hodnotu, ale poté pod vedením Pavla Šafra a Ivana Hamšíka opět kleslo, a to až na 0,59 strany textu na dvě strany. V prvních pěti letech se tento vývoj od trendu liší, ovšem pokles mezi lety 2008 a 2013 naznačuje, že během ekonomické krize sice pravděpodobně ubyla inzerce, kterou však nenahradil text, nýbrž větší množství fotografií, fotomontáží a obrázků.

Bajgar v příloženém rozhovoru tvrdí, že s Šafrem se do Reflexu vrátila hájkovská ukřičenost. S tímto názorem lze polemizovat. Grafickou podobu Reflexu z let 1990 a 2013 pochopitelně nelze srovnávat, textový obsah však ano. Na počátku časopis doslova sálal porevoluční uvolněností, redaktoři byli nadšení z nových poměrů a mnohdy byly zřetelné jejich sympatie k Občanskému fóru či později k Občanské demokratické straně Václava Klause, naopak tepali do všech, již měli co do činění s komunistickou stranou. Velký prostor byl na začátku devadesátých let věnován reportážím. Po třinácti letech pod vedením Petra Bílka prošel Reflex velkou změnou, kromě nové grafiky obsahoval týdeník poměrně značné množství textů a hodně prostoru bylo věnováno kultuře. S příchodem Šafra nastala redukce kulturní rubriky, zrušení některých jiných rubrik a větší zaměření na politiku. Šafr je spojován s postupnou bulvarizací Reflexu¹⁰⁸, jež se projevuje nejen volbou a zpracováním témat, ale také výraznými a provokativními fotomontážemi na obálce i uvnitř časopisu. Během šéfredaktorování Ivana Hamšíka tento trend zřejmě v menší míře pokračoval (také v

¹⁰⁸ PECHÁČKOVÁ, Alena. *Vadí mi bulvarizace, v Reflexu končím, napsal Šibík na Twitter*. Lidovky.cz [online]. 27. 11. 2013 [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/forograf-jan-sibik-konci-v-reflexu-drx-/media.aspx?c=A131127_085741_ln-media_ape>.

jeho éře bylo znatelně zredukováno množství textů) a po Šafrově návratu eskaluje. V negativitě textů se však bulvarizace nutně odrážet nemusí, a proto mohou být výsledky obsahové analýzy v této práci pro někoho překvapivé. K tomu je potřeba podotknout, že v Reflexu mají už více let stálé místo rubriky jako Listy Cyrila Höschla nebo Vandr, které jsou takřka vždy neutrálně laděné, a bulvárně působící fotomontáže samozřejmě nemají na analýzu textu žádný vliv.

Příloha práce obsahuje ukázkou kódovací knihy (její kompletní podoba je k nalezení na přiloženém kompaktním disku) a polostrukturované hloubkové rozhovory. Osloveni byli všichni bývalí šéfredaktoři Reflexu i ten současný, odpověděli Radek Bajgar a Petr Bílek.

Summary

The diploma thesis Content changes of Reflex weekly according to the influence of its editors in chief showed that Reflex magazine has undergone some remarkable changes over the twenty three years of its existence. The outcomes of the quantitative content analysis suggest that the neutrality index was most distant from the neutral value under Zdeněk Čech's leadership and nearest to there under Petr Hájek's leadership. The magazine contained the highest share of texts with negative tone in Hájek's period and the lowest in Pavel Šafr's. It had contained the highest share of neutral texts under Petr Bílek's direction as well as Šafr's and the lowest under Hájek. It contained highest share of texts with positive tone in Hájek's period and the lowest in Čech's. It had contained highest share of texts with ironic tone under Ivan Hamšík's direction and the lowest under Čech. Reflex had contained highest share of news in both Čech's and Bílek's periods. Under the majority of editors in chief the main interviews were focused particularly on politics and culture. The highest share of main interviews focused on politics occurred there in Hamšík's period and highest share of those focused on culture were there in Bílek's period. Hájek's period showed the highest ratio of pure text to number of pages and Radek Bajgar's showed the lowest. From the long-term editors, it was Stanislav Motl whose texts were most neutral and Jiří X. Doležal who's been most negative. The analysis also showed the significance of commercialization pressure on visualization of media; an interesting reduction of text quantity occurred from Hájek's first three months until his last three months. That reduction continued furthermore after

Bajgar's takeover. Reflex then contained the second highest ratio of pure text to number of pages it Bilek's second analysed period in 2008 and since then the ratio have been decreasing.

The addendum to the thesis includes a part of the codebook (the whole codebook was copied onto the enclosed CD) and interviews which also served as a source of information. All the former and current magazine's editors in chief have been addressed but only Radek Bajgar and Petr Bilek have answered given questions.

Seznam grafů a tabulek

Tabulka č. 1: Průměrný prodaný náklad týdeníku Reflex z let 1994 až 2013	32
Graf č. 1: Vývoj prodaného nákladu týdeníku Reflex	32
Graf č. 2: Indexy neutrality obsahu týdeníku Reflex v daných dvanácti obdobích	54
Graf č. 3: Indexy neutrality obsahu týdeníku Reflex pod jednotlivými šéfredaktory	55
Graf č. 4: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Petrem Hájkem	56
Graf č. 5: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Radkem Bajgarem	56
Graf č. 6: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Zdeňkem Čechem	57
Graf č. 7: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Petrem Bílkem	57
Graf č. 8: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Pavlem Šafrem	58
Graf č. 9: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů v Reflexu vedeném Ivanem Hamšíkem	58
Graf č. 10: Vývoj podílu pozitivně laděných textů pod jednotlivými šéfredaktory	59
Graf č. 11: Vývoj podílu neutrálních textů pod jednotlivými šéfredaktory	60
Graf č. 12: Vývoj podílu negativních textů pod jednotlivými šéfredaktory	61
Graf č. 13: Vývoj podílu ironických textů pod jednotlivými šéfredaktory	62
Graf č. 14: Vývoj podílu zpravodajských textů	63
Graf č. 15: Vývoj podílu zpravodajských textů pod jednotlivými šéfredaktory	64
Graf č. 16: Vývoj podílu kvadrantů, které byly obsazeny zpravodajskými texty	65
Graf č. 17: Vývoj podílu kvadrantů, které byly obsazeny zpravodajskými texty, pod jednotlivými šéfredaktory	66
Graf č. 18: Vývoj poměru kvadrantů textu a stran	67
Graf č. 19: Vývoj poměru kvadrantů textu a stran pod jednotlivými šéfredaktory	68
Graf č. 20: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Petra Hájka	69
Graf č. 21: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Radka Bajgara	69
Graf č. 22: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Zdeňka Čecha	70
Graf č. 23: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Petra Bílka	70

Graf č. 24: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Pavla Šafra	71
Graf č. 25: Tematika hlavních rozhovorů v Reflexu šéfredaktora Ivana Hamšíka	71
Graf č. 26: Vývoj množství textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	75
Graf č. 27: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Jiřího X. Doležala	76
Graf č. 28: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Dana Hrubého	77
Graf č. 29: Poměr pozitivních, neutrálních a negativních textů Pavla Kováře	77
Graf č. 30: Poměr pozitivních, neutrálních a negativních textů Stanislava Motla	78
Graf č. 31: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Bohumila Pečinky	79
Graf č. 32: Poměr pozitivních, neutrálních, negativních a ironických textů Milana Tesaře	79
Tabulka č. 2: Indexy neutrality textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	80
Graf č. 33: Vývoj indexu neutrality textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	80
Tabulka č. 3: Podíly neutrálních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	81
Graf č. 34: Vývoj podílů neutrálních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	81
Tabulka č. 4: Podíly negativních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	82
Graf č. 35: Vývoj podílů negativních textů dlouhodobých redaktorů pod jednotlivými šéfredaktory	82

Použitá literatura a prameny

Odborné publikace

ALBERTAZZI, Daniele a Paul COBLEY. *The Media: An Introduction*. Routledge, 2013. 592 s. ISBN 1317865227.

BENDA, Josef. *Vlastnictví periodického tisku v České republice v letech 1989–2006*. Praha: Karolinum, 2007. 273 s. ISBN 978–802–4613–871.

BENDA, Josef. *Zahraniční kapitál v českých vydavatelstvích časopisů*. Praha: Fakulta sociálních věd UK, 2006. 48 s. ISSN 1801–5999.

DISMAN, Miroslav. *Jak se vyrábí sociologická znalost: Příručka pro uživatele*. Praha: Karolinum, 2000. 374 s. ISBN 80–246–0139–7.

FRANKLIN, Bob. *The Future of Journalism*. New York: Routledge, 2013. 360 s. ISBN 1317985702.

GLOWACKI, Michal a Lizzie JACKSONOVÁ. *Public Media Management for the Twenty-First Century: Creativity, Innovation, and Interaction*. Routledge, 2013. 336 s. ISBN 1135138397.

HANITZSCH, Thomas a Karin WAHL–JORGENSENOVÁ. *The handbook of journalism studies*. New York: Routledge, 2009. 472 s. ISBN 02–038–7768–3.

HENDL, Jan. *Kvalitativní výzkum: základní teorie, metody a aplikace*. Praha : Portál, 2008. 408 s. ISBN 978–80–7367–485–4.

JIRÁK, Jan a Barbara KÖPPLOVÁ. *Masová média*. Praha: Portál, 2009. 416 s. ISBN 978–80–7367–466–3.

KIPPHAN, Helmut. *Handbook of print media: technologies and production methods*. New York: Springer, 2001. 1207 s. ISBN 35–406–7326–1.

KÖPPLOVÁ, Barbara a Juraj VOJTEK. *Stručný přehled vývoje britského tisku od druhé poloviny 19. století do 70. let 20. století*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, 1976. 114 s.

MCNAIR, Brian. *Sociologie žurnalistiky*. Praha: Portál, 2004. 184 s. ISBN 80–7178–840–6.

MCPHERSON, James Brian. *Journalism at the end of the American century, 1965-present*. Westport: Praeger Publishers, 2006, 241 s. ISBN 03-133-1780-1.

MCQUAIL, Denis. *Úvod do teorie masové komunikace*. Praha: Portál, 2009. 640 s. ISBN 978-80-7367-574-5.

REIFOVÁ, Irena a kolektiv. *Slovník mediální komunikace*. Praha: Portál, 2004, 328 s. ISBN 80-7178-926-7.

SCHULZ, Winfried a kolektiv. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2004, 149 s. ISBN 80-246-0827-8.

SMITH, Ron. *Ethics in Journalism*. Hoboken: John Wiley & Sons, 2011. 384 s. ISBN 14-443-5892-8.

ŠMÍD, Milan. *Vliv vlastnictví médií na jejich nezávislost a pluralitu*. Praha: Open Society Fund Praha, 2004. 25 s. ISBN 80-239-4374-X. Dostupné z: <<http://www.louc.cz/pril01/smidvlastnictvi.pdf>>.

TERZIS, Georgios. *European media governance: national and regional dimensions*. Chicago: Intellect, 2007, 462 s. ISBN 1841501921.

TRAMPOTA, Tomáš a Martina VOJTĚCHOVSKÁ. *Metody výzkumu médií*. Praha: Portál, 2010, 293 s. ISBN 978-807-3676-834.

TRAMPOTA, Tomáš. *Zpravodajství*. Praha: Portál, 2006. 192 s. ISBN 80-7367-096-8.

TUCHMANOVÁ, Gaye. *Making news: a study in the construction of reality*. New York: Free Press, 1978, 244 s. ISBN 00-293-2930-2.

VERNER, Pavel. *Zpravodajství a publicistika*. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha, 2010. 128 s. ISBN 978-80-86723-88-4.

VREESE, Claes Holger de. *Framing Europe: television news and European integration*. Amsterdam: Spinhuis, 2005. ISBN 90-558-9234-3.

Bakalářské práce

KONEČNÁ, Tereza. *Internetová podoba časopisu Reflex: Posun v pojetí žurnalistické práce?* Praha, 2013. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

KYJONKOVÁ, Petra. *Proměna vizuální podoby týdeníku Reflex v letech 1991–2006.* Praha, 2008. Bakalářská práce. Univerzita Karlova v Praze.

Tisk

Vybraná čísla týdeníku Reflex z let 1990 až 2013 (3. 4. 1990 až 26. 6. 1990, 13. 7. 1992 až 11. 1. 1993, 3. 5. 1993 až 26. 7. 1993, 23. 8. 1993 až 15. 11. 1993, 11. 11. 1994 až 5. 5. 1995, 3. 4. 2008 až 25. 9. 2008, 7. 4. 2011 až 29. 9. 2011 a 7. 2. 2013 až 2. 5. 2013.

GRUNDOVÁ, Nora. *Šafrovy novinářské reflexy.* Strategie. 22. 3. 2010, s. 20.

HALADA, Andrej. *Mladý starý Reflex proti proudu.* Nedělní Noviny. 16. 4. 2000, č. 15, s. 23.

PEČINKA, Bohumil. *Causa: Petr Hájek.* Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2011, č. 34, s. 70–73.

PEČINKA, Bohumil. *Causa: Reflex.* Reflex: společenský týdeník. Praha: Ringier Axel Springer. Roč. 2005, č. 14, s. 58–63.

PECHÁČKOVÁ, Marcela. *Muž v pozadí.* Instinkt. 18. 8. 2005, s. 12–13.

Elektronické články

AICHLER, Pavel a ČTK. *Reflex změní obsah, od července ho povede Pavel Šafr.* Idnes.cz [online]. 2008. Dostupné z: <http://zpravy.idnes.cz/reflex-zmeni-obsah-od-cervence-ho-povede-pavel-safr-fw8-/domaci.aspx?c=A080623_140146_media_pei>.

AUST, Ondřej. *Změna v Reflexu po třinácti letech.* Lidovky.cz [online]. 2008. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/zmena-v-reflexu-po-trinacti-letech-d51-/media.aspx?c=A080627_102105_ln_domov_fho>.

BOHDAL, Jan. *Nedělní videorozhovor: Ivan Hamšík: Pokud by zanikala tištěná média, Reflex bude posledním, které zůstane naživu. Je unikátní.* České média [online]. 2011.

Tuto stránku již na serveru Česká média nelze zobrazit, text je však dostupný z databáze společnosti Newton IT. Dostupný z WWW:

<<http://mediasearch.newtonmedia.cz.ezproxy.is.cuni.cz/news.php?uqid=B138B3AA-645D-491A-80F3-96517DBB2FFB&q=&qt=Reflex&qsmpl=&qsr=&qsc=&qa=>>.

KADLECOVÁ, Kateřina. *Tomáš Feřtek: Psané reportáže zahynou*. Reflex.cz [online]. 2010. Dostupné z: <<http://www.reflex.cz/clanek/zivot-a-styl/36650/tomas-fertek-psane-reportaze-zahynou.html>>.

PECHÁČKOVÁ, Alena. *Vadí mi bulvarizace, v Reflexu končím, napsal Šibík na Twitter*. Lidovky.cz [online]. 27.11.2013 [cit. 2013-12-16]. Dostupné z: <http://www.lidovky.cz/forograf-jan-sibik-konci-v-reflexu-drx-/media.aspx?c=A131127_085741_ln-media_ape>.

POTŮČEK, Jan. *Reflex totálně změnil grafiku*. Svět namodro [online]. 2000. Provoz serveru byl ukončen 31. ledna 2003. Archiv článků je dostupný pouze z databáze společnosti Newton IT. Dostupný z WWW: <<http://mediasearch.newtonit.cz/news.php?uqid=46ABB67C-527C-407B-95F2-39AD8B383475>>.

Hnutí Občanské fórum. Totalita.cz [online]. Dostupné z: <<http://www.totalita.cz/vysvetlivky/of.php>>.

Petr Bílek - šéfredaktor Literárních novin. Český rozhlas [online]. 2011. Dostupné z: <http://www.rozhlas.cz/strednicechy/tandem/_zprava/petr-bilek-sefredaktor-literarnich-novin--915278>.

Internetové stránky

ABC ČR (Audit Bureau of Circulations – Kancelář ověřování nákladu tisku) [online]. Dostupné z: <<http://www.abccr.cz>>.

Median [online]. Dostupné z: <<http://www.median.cz/?lang=cs&page=0>>.

Newton Media: Mediasearch [online]. Dostupné z: <<http://mediasearch.newtonmedia.cz.ezproxy.is.cuni.cz/index.php>>.

Reflex [online]. Dostupné z: <<http://www.reflex.cz>>.

Ringier Axel Springer [online]. Dostupné z: <<http://www.ringieraxelspringer.cz>>.

Seznam příloh

Příloha č. 1: Ukázka kódovací knihy - první a poslední tři měsíce Petra Hájka na pozici šéfredaktora Reflexu (tabulka)

Příloha č. 2: Autoři textů a jejich proměnné z uvedené části kódovací knihy (tabulka)

Příloha č. 3: Rozhovor s Radkem Bajgarem (text)

Příloha č. 4: Rozhovor s Petrem Bílkem (text)

Příloha č. 5: Rozhovor s Jiřím X. Doležalem (text)

Přílohy

Příloha č. 1: Ukázka kódovací knihy - první a poslední tři měsíce Petra Hájka na pozici šéfredaktora Reflexu (tabulka)¹⁰⁹

Vydání 1990/1	Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma	Rozhovor
3. duben 1990 63 stran 8 Kčs		Baret story Svět nás vidí Ach, ti kolegové Kozpáky O demokracii světlá Zamrazilo mne... Mimo zákon? Jsem nervózní! Nežítěně? Nespravedlivě nabytý Libání Prapodivné osudy bezdomovce Jana Němce: Kdo se bojí Franze Kafky Horské gorily: Všední tragédie Královské návraty aneb opět monarchie na Balkáně? Co bude, až nebude SSSR Nikdy nemohou pochopit aneb vzpouzející se Třetí říši Taxikáři nejsou veksláci Jak se stát britským disidentem? Sam Haskins: Ten, kdo vrátil ženě přirozenost Živení světlá nebo pornografie? O ěm - a proti ěmu Za lepší satelit! Jakešové se báli? Výkřik ze sípě uličky Causa: Sčznář pokušení: Saša Vondra Otázka nevinny Mysteria: Blá magie Ber kde ber Reflextra Podivná odpovědná akademika Boleslava Polívky	1 B 2 C 3 C 4 B 1 C 5 C 6 B 7 B 8 C 9 B 10 B 11 B 11 B 12 B 13 C 14 A 15 A 16 C 3 D 17 D 18 C 4 A 15 B 20 C 15 A	Baret story P2 Sam Haskins: Ten, kdo vrátil ženě přirozenost 3 Poměr Zpravodajství Publicistika 0/0% 30/ 100% 0/0% 66/ 100%
Vydání 1990/2	Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma	Rozhovor
10. duben 1990 63 stran 8 Kčs		Ten den Cesta k pontifikátu Samostatnost! Čechem na Slovensku Nějde jim o čárku Tak či onak Oscar a Miss Anekdoty, kdy se vrátíte? Starosti Už jsou tady! Pleny za velkou zdí K světým zřikům Nežádoucí Bez státu nebo se státem? Prapodivné osudy bezdomovce Jana Němce: Take the A train Žóna Konec snu? Cosí Proč bychom se netěšili? Aneb šepoty a výkřiky ve Zlaté kapli Mysteria: Uctívání satana Žít v depresi Republika ve hvězdách Republika ve hvězdách: rok 1990 Jak Pragokonzert pískal Nesmrtelnost Milana Kundery Money Bůh na vernisáži Punk...? Opera strhující drzostí Dny ve filmu ve znamení pomítky Causa: Josef Smrkovský: rozhovor před smrtí Otázka nevinny World Press Photo 1990 ND je také v Torontu Reflextra Akt ve fotografii: Erotika na stříbrné destičce	20 C 21 A 15 C 1 B 22 B 20 C 6 C 12 B 23 C 15 A 24 B 25 A 26 B 27 B 9 B 28, 29 B 21 C 4 C 6 C 19 B 30 A 20 B 31 B 17 C 8 B 32 C 6 D 2 B 6 A 22 B 15 B 15 B 33 B 8 A 30 B 34 B	Cesta k pontifikátu P1 World Press Photo 1990 3 Poměr Zpravodajství Publicistika 0/0% 36/ 100% 0/0% 63/ 100%
Vydání 1990/3	Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma	Rozhovor
17. duben 1990 63 stran 8 Kčs	Kritiky plní lednice	Kdo vlastně "Triumfans"? Low na mrtvého Posuny Zepředu i zezadu Lékařky za tvrdé Prapodivné osudy bezdomovce Jana Němce: Cannes 1968: Jak to bylo doopravdy Záhlopy Antarktida 2000: Světový park nebo bitevní pole Kam odešel Jan Třiska? Letimel 125. den: Start syndikátu novinářů Litice stary Kdo přemostí hlubinu úzkosti Ony Havel, bez Havla, s Havlem... Se slovanskou sentimentálností Žít v obci Košické memento Králové Jidli Zloměk komunistické epopeje A co teď, folklid? Causa: Josef Smrkovský: rozhovor před smrtí Otázka nevinny Sbohem, město P. Dům plný houslíček Reflextra: Věčtník s Werlichem Akademická nahota ve fotografii	35 C 1 B 15 C 36 C 4 C 4 B 37 C 8 A 15 A 21 B 38 B 39 B 20 A 8 B 40 C 32 B 41 C 41 B 17 C 42 A 15 B 15 B 43 B 44 A 45 B 34 B	Ony P1 Dům plný houslíček 4 Poměr Zpravodajství Publicistika 1/ 3,7% 27/ 96,3% 0,5/ 0,9% 58/ 99,1%

¹⁰⁹ Komplettní kódovací kniha je na příloženém kompaktním disku.

Vydání 1990/4		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor	
24. duben 1990 63 stran 8 Kčs	SOK je sok!	38	A	Neprůstřední Bublina? Volal pan KČDF Evropa o kousek blíž Socialisté Tak trochu se mě stýděl Kubánská castrolja: Ostrov svobody před bouří? Začátek konce Cui bono? "Černé fondy koně" Švédské chodníčky Prapodivné osud bezdomovce Jana Němce: Pomoc, vražda Buďte chytrí - radi podnikatel Draší kulečník o přežití Republika ve hvězdách Strana proti misonosům Radost z erotiky Konejšivé dotyky estébáckých pařátů Bývalí v Musalonu Báboření u vody Manhattan v Lucerně Causa: Josef Smrkovský: rozhovor před smrtí Otázka nevinny Dětská hra na lidské sny V zákoutích myšlení Brigitte Bardotová: Boj mě udržuje ve formě Reflextra: Halelujá Akt ve fotografii: Poznání a erotika	20 C 46 B 15 C 21 B 6 A 47 B 21 B 21 C 12 B 15 C 9 B 8 A 2 A 31 B 41 C 40 C 16 B 40 A 6 C 48 A 15 B 15 B 8 A 8 A B 6 C 34 B	Bublina? P2 Buďte chytrí			2	
						Poměr	Zpravodajství	Publicistika		
						Textů (počet/procenta)	1/ 3,6%	28/ 96,4%		
						Kvadrantů (počet/procenta)	0,5/ 0,9%	56/ 99,1%		
Vydání 1990/5		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor	
2. květen 1990 63 stran 8 Kčs				Planeta opic Romové: nová politická strana HiššB: Zpověď příslušníka Státní bezpečnosti Agrárníci Prapodivné osudy bezdomovce Jana Němce: Největší láska mého života O zámku bez trní Mystéria: Kultury násilí Rosette Ante Marković: gordický jugoslávský uzel? Šance pro medvěda, nebo jeho knuztu? Tomáš Sokol versus... Kdo? Oheň a voda Načasovost: Milovická mírová pouť Tenhle vlak nestaví MissSSSR KUKU-LATY STŮL Kráľ Vávra v Hradci Králové Doznaní, svědectví a hra Opemí trnami v Paříži Uragán jménem Hrabal Kulturní ideolog promlouvá Causa: Generál Píka: Cest na šibenici Otázka nevinny Galerie Stigma Reflextra: Muž s mšicem V Paříži, ale to je jedno kde Akt ve fotografii: Erotika jako estetická kategorie	15 B 49 B 1 B 50 B 9 B 18 B 19 B 51 B 21 C 36 C 15 A 41 C 1 B 52 B 53 B C 8 A 40 C 1 B 15 B A 4 B 38 B 4 B 34 B	Romové: nová politická strana P2			1	
						Poměr	Zpravodajství	Publicistika		
						Textů (počet/procenta)	0/ 0%	27/ 100%		
						Kvadrantů (počet/procenta)	0/ 0%	63/ 100%		
Vydání 1990/6		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor	
8. květen 1990 63 stran 8 Kčs	Jak to bude s letenkami (a s ČSA)	56	B	Bojíme se... Apokalypsa Hosté Koktejl po americku Komunisté Prapodivné osudy Jana Němce: Vyšetření bez snídání První a poslední Od klientů jsem nechtěl slyšet pravdu Kráska bez závoje Tolerance Smutné anekdoty z Arte Centimetry Nebezpečný sex Poslední dny ráje Národní pohádka Allen Ginsberg v Praze! Společnost: Židovské kultury O knihách, čtenářích a... Evdžen přes propast Rádi ústřice? Mojžíš favorit 1990 Česká alternativa? Všechno bude fajn? Causa: Generál Píka: Cest na šibenici Otázka nevinny Jsem modrá punčocha Mlý těto, Proměna Znárodnění žen aneb volná láska v Saratově Reflextra Akt ve fotografii: Glamour je...	20 C 15 C 4 B 54 A 20 C 9 B 55 B 21 C 57 A 17 C 56 B 4 B 19 B 58 A 59 A B 60 A A B 61 B 62 B 1 B 15 C 63 B C 15 B 64 B 65 B 34 B	Apokalypsa P3 Od klientů jsem nechtěl slyšet pravdu			1	
						Poměr	Zpravodajství	Publicistika		
						Textů (počet/procenta)	1/ 3,2%	31/ 96,8%		
						Kvadrantů (počet/procenta)	1/ 2,2%	46/ 97,8%		
Vydání 1990/7		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor	
15. květen 1990 63 stran 8 Kčs	S klavírem na Jakaše?		B	Povstaňme, Čechové! Dost! Zajice to přišlo bavit A přece existují! Podivné křesťanství Ad Baret story Sociální demokraté Prapodivné osudy bezdomovce Jana Němce: Marseilleais Ujavit! Život s dikátorem Vysoká návštěva v naší redakci Co se dělo na ministerstvu vnitra? Jsem vědný osudu, že jsem homosexuál O oblečení Vykřikly ze tmy Kulturní parlament Lev a krocán Návod přišel Za nápod (a za pakatel) Sloužili jsme za Landovského Pozor při koupi fotoaparátu! Jednotlivosti O.K. A celek? Houby před deštěm Causa: Rudolf Barák: Ty jednou budeš v parlamentu! Otázka nevinny Až nás Marfané vybombardují Výbuch na ostrově Den V Podraz Reflextra Akt ve fotografii: Pokusy avantgardistů	15 C 12, 20 C 36 C 66 B B 20 B 38 A 9 B 45 A 67 B 15 A 2 B 55 A 30 B 21 B 41 C A B B 58 B B 8 B 68 B 29, 28 A 15 B 33 A 69 B 69 B 6 B 4 B 34 B	Dost! P3 Jsem vědný osudu, že jsem homosexuál			6	
						Poměr	Zpravodajství	Publicistika		
						Textů (počet/procenta)	1/ 3,2%	31/ 96,8%		
						Kvadrantů (počet/procenta)	0,25/ 0,5%	51,5/ 99,5%		

Vydání 1990/13

Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma		Rozhovor		
13.07.90 63 stran 8 Kčs	Reflextra: Odpolední party primátora	A	Trýzeň lehkosti Tvář je zrcadlem duše... Lustrace Ů boží soud? Trubce na popláchl! Bole, chraň křesťany! Prapodivné esusy bezdomovce Jana Němce: Beach Boys a PJ Proby Hraběnka Cuba Libre Antisemitismus: návraty a podoby Rumunsko: ještě dlouhá cesta Co potom? Víme. Ale co teď? Kurdové: zkouška naší přítomnosti Pravdu... Nebo milosrdnou lež? Gilotina pana X Pokání Nenápadný zločin: architektura Malé nesrovnalosti kolem velkých dovedností Český máj to na pohled Konečně: konečně! Stones v Mnichově Kniha kupci na rozcestí Rektor bez diplomu Atletas de Cristo Mysteria: Spiritismus Akt ve fotografii: Krása v ošklivosti	20 B 34 B 15 C 8 B 9 B 58 B 97 B 10 C 21 C 4 C 1 B 98 B 99 B 8 A 46 C 16 B 81 A A 100 B 101 B 41 A 102 B 19 B 34 B	Antisemitismus: návraty a podoby P3	Pokání	3	
				Poměr	Zpravodajství	Publicistika		
				Textů (počet/procenta)	1/ 4%	25/ 96%		
				Kvadrantů (počet/procenta)	0,5/ 1,1%	47,5/ 98,9%		

Index neutrality	2,037
Neutr. hlavních témat	2,154
Kvadrant/text	1,932
Kvadranty/strany	0,885
Pozitivních textů	18,6%
Neutrálních textů	58,4%
Negativních textů	21,9%
Ironických textů	1,1%
Rozhovory:	
Kultura	4
Politika	3
Příběh	3
Medicína	1
Ekonomika	1
Cestování	1

Celkový poměr		Zpravodajství	Publicistika
Textů		8/2,2%	367/97,8%
Kvadrantů		3,5/0,5%	721/99,5%

Vydání 1992/29

Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma		Rozhovor	
13.07.92 94 stran 10 Kčs	"Jsem ženatý s dálkou!" bez titulku Vyberte si!	113 B 56 B	Nůdla Čardáš Sto dní Poslední slovo Palica! /Po/ doteky Strašidlo chaosu Osmý den Bohumila Pečinky Jak v českém státě Třináctá komnata Kompromis Rádio pod Ještědem Proč bychom se netěšili? Právou rukou za levým uchem Růžový stánek Stoptime Zpět do samizdatu? Zlatá na prahu rozhodnutí Dostane se na každého Odvážná večerní společnost Favia, Körner atd. Sportovní střelba "Malá domů", čau... "Lučistníci" od půllitru Nadace a kalamář Slovo: "Smrt moldavským fašistům" Noha č. 13 Výlet božou Bio ve skle Drahá otcuda Tělomluva Zpověď devianta Jak uspět? Všechno je jinak Causa: Petr Pavlášek Po explozi Sebeobrana v právním řádu Můžeme si vybrat? V kole Pod čepicí Jak chutná Čína	15 B 103 B 15 C 66 C 104 B C 29 C 29 A 105 B 100 C 106 B 107 C 66 C 79 C 108 B 28, 29 D 109 B 3 C 110 C 111 A 109 A 112 B B B A 12 C 114 B 6 B 115 C 116 A 117 C 69 B 118 B 119 B 120 C 12 B 118 B 121 B 46 C 122 C 123 C 124 B	Čardáš P2 Noha č. 13		3
				Poměr	Zpravodajství	Publicistika	
				Textů (počet/procenta)	3/ 7,1%	42/ 92,9%	
				Kvadrantů (počet/procenta)	2,5/ 4,5%	55,5/ 95,5%	

Vydání 1992/30

Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma		Rozhovor	
20.07.92 94 stran 10 Kčs	Od Coubertina k Samaranchovi Reklamní centimetry Krátké zprávy ze sportu	12 B 12 B 12 B	Vážení páni premiéři Avanti Zpátečka? ... Omyl Socialismo o muerto! /Po/doteky Konflikt na obzoru Osmý den Petra Hájka Obrana Šabatova Třináctá komnata 36 vlaštovek Novinářská škola Vladimíra Mečiara Postaru Znovu: les! Ožima feministky Stoptime Fialový anděl Nemluvmě o českém bigbitu V opraných rukavičkách Čtrnáct Herda do zad Vanessa: Flashback!! Šance Slovo Boďák v mase Potěš nás... Výlet božou Příběh času S policajty v Sowetu Šavle, meče, pověry Jak uspět? Causa: Jaroslav Foglar Nejstarší profese Vize Rozpad bankovek Štvanci Hyeny Jak chutná Čína	20 D 36 B 15 B 66 C 29 B 15 C 125 A 100 B 2 C 126 C 127 C 128 C 2 C 126 C 129 B 6 B 16 B 126 A 130 B 131 B 12 B 12 B 130 C 132 B 115 C 133 B 134 A 135 B 119 B 136 B 137 B 138 B 68 B 118 B 118 B 124 B	Causa: Jaroslav Foglar P2 Fialový anděl		3
				Poměr	Zpravodajství	Publicistika	
				Textů (počet/procenta)	3/ 8,1%	37/ 91,9%	
				Kvadrantů (počet/procenta)	1/ 2%	49/ 98%	

Vydání 1992/31

27.07.92 94 stran 10 Kčs	Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma	Rozhovor
		Úsměv 15 B	AIDS: Omyl století? P2	Seriózní sláva 1
		Budou nám vládnout vyděrači? 123 B		
		Konec utopie 15 C	Poměr	Zpravodajství Publicistika
		Nap propasti 66 B	Textů (počet/procenta) 0/0%	43/100%
		/Po/ doteky 29 C	Kvadrantů (počet/procenta) 0/0%	55,5/100%
		Víněčko bude...! 29 C		
		Osmý den Tomáše Klvani 100 C		
		Sen o hradě 126 C		
		Sen o hradě 2 B		
		Třináctá komnata 100 B		
		Proč se nenávidíte? 123 B		
		Předstanešník 36 B		
		Vozík? Ne! 79 C		
		Stoptime 126 C		
		Zákon pro kočku 139 C		
		Naši trafikanti 16 C		
		Rozpačitá ještěrcí slavnost 100 C		
		Za Smíchova do Kambodže 109 A		
		O pořeb se zasadiť Sadil 6 C		
		Bez zábradlí 111 B		
		Radostné zboží 16 B		
		Kdo bude králem? 140 B		
		Bering a - hop! B		
		Lze pochopit Kordů? 12 B		
		Miliónová příznaní B		
		Slovo: 12 A		
		Tonar góly, Havlík ryby? B		
		"Zachraň nás ÚVI" 100 B		
		Seriózní sláva 16 B		
		Putování Dona Quijota 141 B		
		AIDS: Omyl století? 142 B		
		Laserová hlava 143 A		
		Vepřové hlavy 2 B		
		Druhá kůže 56 B		
		Nebezpečná žena B		
		Jak uspět? 119 B		
		Causa: Iuro Jánošík 144 B		
		Professor židovské agentury 118 B		
		Sebeobrana zbavená iluzí 145 B		
		Nesmi vám chybět štěstí 103 B		
		Thajské přísliby ohrožený? B		
		Drakopták Sežerutě 146 A		
		Jak chutná Čína 124 B		

Vydání 1992/32

03.08.92 94 stran 10 Kčs	Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma	Rozhovor
		Mazanost 20 C	Cesra do nebička P3	Dožvykat! 1
		Koňská řez 147 A		
		Únik z pastí? 148 B	Poměr	Zpravodajství Publicistika
		Štěpánův přípitek 15 C	Textů (počet/procenta) 0/0%	41/100%
		/Po/ doteky 29 C	Kvadrantů (počet/procenta) 0/0%	58,5/100%
		Rekviem na divoké řece 126 B		
		Osmý den Dana Hrubého 126 B		
		Česko?... Koruna česká! 149 C		
		Ad. Prokletí! 100 B		
		Třináctá komnata 111, 100 B		
		Samosprávný Kryžer 150 C		
		Minutu poté 123 B		
		Slobodníkův Fez 151 C		
		Stoptime 148 B		
		Cesta do nebička 1 C		
		Kinoschiza 16 C		
		ČST na misce vah 66 B		
		Nic nového? 18 C		
		Deathmetalová babička 152 B		
		Maratónská tečka 140 B		
		Červený výbuch C		
		Draft na vlastní oči B		
		Slovo: 108 C		
		Líšák Hans měl těch 153 B		
		Dožvykat! 18 B		
		Taky idi 79 A		
		Zrození kapky 154 A		
		Prokletí 155 B		
		Balzám na iluze 130 A		
		Pěst na oko 151 B		
		Testujeme automobil pro elitu 156 A		
		Gottes story 56 B		
		Jak se prosadit 119 B		
		Causa: Stanislav Stránský 157 B		
		Inzerát na právo 126 B		
		Hrrr na ně! 59, 123 C		
		Nejsem žádný tulák 152 B		
		Pivo (bohužel) vede 46, 158 B		
		Reklamy nás nespasí C		
		Poslední CS ryžování? 159 A		
		Jak chutná Čína 160 B		

Vydání 1992/33

10.08.92 94 stran 10 Kčs	Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma	Rozhovor
		Hra 161 D	Symbolika smrti P2	Žlutý pes z východního bloku 3
		Kaňon samé zlato 68 B		
		Premiér: muž číslo jeden 162 B	Poměr	Zpravodajství Publicistika
		Schizma 126 B	Textů (počet/procenta) 0/0%	48/100%
		/Po/ doteky D	Kvadrantů (počet/procenta) 0/0%	54,5/100%
		Bouřka na obzoru 163 B		
		Raz darmo 162 D		
		Osmý den Bohumila Pečinky 29 B		
		Jak chutná šfovik? 36 C		
		Z doktorského zápisníku B		
		Étika proti kšeftu 36 B		
		Měřítky jsou bohatstvím 100 B		
		Třináctá komnata 100 B		
		KSI zasahuje 162 C		
		Cikánský suvenýr C		
		Pomluva... Ale pravdivá 123 C		
		Stoptime 12 B		
		Symbolika smrti 123 B		
		Vláda návštěvníků 111, 164 B		
		Vyhřezlá analýza 165 B		
		Galerie podle Forta 151 C		
		Kanadská zed 16 B		
		Keine kameraden! 166 C		
		Mezi fraškou a tragikomedii 167 B		
		Šťastnější cesta 111 A		
		Vězeň číslo 922 335 168 B		
		To všechno vodněs Botič 108 C		
		Nejsou peníze, nejsou hvězdy B		
		Slovo: B		
		Některé vlastnosti mostů 169 B		
		Žlutý pes z východního bloku 6 A		
		Devatero způsobů, jak povzbuzovat dětské myšlení B		
		Pod lipou 15 A		
		Na konci světa 114 B		
		Líp a lip B		
		Španělská krev 41 B		
		Sádlo v úzkých 170 B		
		Kleptovy rodinné špagety 111 A		
		Koza nostra 129 A		
		Jak se prosadit 171 C		
		Causa: Monachem Begin 172 B		
		Smůla za 100 000,- 68 B		
		Boj nožem 145 B		
		Miliardy v luftě 46 B		
		Pouta 173 B		
		Neprůstřelní 46 C		
		Vazba 123 C		
		Hotýlek 174 B		

Vydání 1992/34

17.08.92 94 stran 10 Kčs	Zpravodajské texty	Publicistické texty	20 C 175 C 29, 176 B 144 B /Po/ doteky D 126 C 66 B 29 B C 100 B 118 C 158 B 12 C 12 C 144 B 106 B 16 C 6 B 111 B 151 B 109 A 167 B 118 A 108 B B 108 C 177, 126 B 18 B 178 C B 2 B 18 B 119 B 103 B 123 B 46 B 144 A 142 B 139 B	Hlavní téma Slovenská veľmoc P3 Co je komu do toho	Rozhovor 3
				Poměr Textů (počet/procenta) 0/0% Kvadrantů (počet/procenta) 0/0%	Zpravodajství Publicistika 39/100% 51/100%

Vydání 1992/35

24.08.92 94 stran 10 Kčs	Zpravodajské texty Kam z Hradu Lendl Američanem	Publicistické texty	15 B 126 C 15 C 66 B /Po/ doteky D 179 C 126 C 15 C 66 C 162 C 100 B 68 B 79 C 6 B 16 A 166 B 167 B 180 B 181 B 168 B C B Kadlecova pauza (?) Slovo: C 12 C 182 B 79 B 123 C 18 B 183 B 36 B 156 A 184 A 185 A 186 B 119 B 187 B 144 B 151 A 170 B 139 B 103 B B 158 C 174 B	Hlavní téma Vfění P2 Spokojený spalovač	Rozhovor 3
				Poměr Textů (počet/procenta) 2/4,5% Kvadrantů (počet/procenta) 0,25/0,5%	Zpravodajství Publicistika 44/95,5% 46/99,5%

Vydání 1992/36

31.08.92 94 stran 10 Kčs	Zpravodajské texty	Publicistické texty	15 B A 29 C 176 C 188 B D 126 B 100 C 144 C 166 B 100 B 189 C 29 B 162 C 162 C 1 C 36 B 111 B 181 A 16 C 131 B 167 B 166 C 118 A B B 190 B 100 B 106 A 123 A 191 B 16 A 192 B 36 B 56 A 193 A 109 B 6 B 36 B 158 B 68 B 118 B 12 B	Hlavní téma Dolníci P2 Kubík na Hrad!	Rozhovor 1
				Poměr Textů (počet/procenta) 0/0% Kvadrantů (počet/procenta) 0/0%	Zpravodajství Publicistika 44/100% 50/100%

Vydání 1992/37		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor		
07.09.92	94 stran	"Proč jen Irák?"	172	B	Nadhled	161	B	Osel vstal z mrtvých	P2	Mluvící hlava	3
10 Kčs	Ošel vstal z mrtvých				100	B					
					Konec tajných trumfů	29	B	Poměr	Zpravodajství	Publicistika	
					Kudy, kudy cestička	66	B	Textů (počet/procenta)	1/ 2,6%	38/ 97,4%	
					/Po/ doteky			D	Kvadrantů (počet/procenta)	0,25/ 0,5%	51/ 99,5%
					Zmýlená neplatí?	176	B				
					Osmý den Dana Hrubého	126	B				
					Podle práva...	188	C				
					Zřídla nenávisti	166	B				
					Třináctá komnata	100	B				
					Hotel	161	B				
					Preslovka	144	B				
					Stoptime	194	C				
					Sama proti noci	144	B				
					Boj na vinách	184	C				
					Gilotina	111	C				
					Biografie černokošiláče	166	A				
					Hloupá židle	195	C				
					Bezmlostně sám	126	B				
					Podvodný hurikán	196	C				
					Martina a Monika	12	B				
					Výmluvy versus přiznání	108	B				
					Slovo	12	B				
					Mluvící hlava	129	B				
					Posedlí sluncem	118	B				
					Modří psi a létající ryby	134	B				
					Hospody!	123	C				
					Od E. T. K drogám	174	B				
					Kámen mezi holuby	192	B				
					Kinematomóda	197	B				
					Jak se prosadit	119	B				
					Causa: Mariánský sloup	158	B				
					V dávku	111	B				
					D. E. A. znamená konec	123	C				
					Plastic people of the U.S.A.	178	C				
					Evropa - USA: rozdílná filosofie?	100	B				
					Domů	2	C				
					Barevné náboženství	198	B				

Vydání 1992/38		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor		
14.09.92	94 stran				Jenže	20	B	Po sezóně	P2	Hoře, odvaha a jáma	3
10 Kčs	Ad: hotel				161	B					
					Rubikon demokracie	126	C	Poměr	Zpravodajství	Publicistika	
					Slovenská karta	15	C	Textů (počet/procenta)	0/ 0%	42/ 100%	
					/Po/ doteky			D	Kvadrantů (počet/procenta)	0/ 0%	52/ 100%
					Územní autonomie? Nemysl!	29	B				
					Osmý den Bohumila Pečinky	29	C				
					Stavba na starých základech?	2	B				
					Boj o televizi	162	B				
					Zločin a trest slovenského předsedy	66	C				
					Kontrola šlapa	188	B				
					Láskavá image	176	B				
					Jedenáct!	16	B				
					Stoptime?	170	C				
					Červení a černí	100	B				
					Po sezóně	106	B				
					Boj o ucho	66	C				
					Na betonové cestě	111	B				
					Rozevte Svěrák sevření?	16	B				
					Ukoptěný opisek	36	C				
					Nejšťastnější den Fera Feniče	126	A				
					Rock and... Crazy	12	B				
					Jak se přestupuje	12	B				
					Slovo		A				
					Francouzský ortel	100	B				
					Hoře, odvaha a jáma	111, 199	B				
					Kryštof Skrblik	16	C				
					Hroty	200	B				
					Riaps	79	B				
					Pískem mezi očmi	129	B				
					Nevinní a týraní	123	B				
					Jako ze žurnálu?	178	C				
					Modrý comeback	56	B				
					Jak se prosadit		B				
					Causa: Lech Walesa	190	B				
					Celibát	106	B				
					Heroin podle Markse	59	B				
					Moučná válka?	118	B				
					Podmínky podmínek	158	B				
					Nekorektní Ford Charouz		C				
					Bílé maso po Česku	123	C				
					Okruh pre superženu	144	B				

Vydání 1992/39		Zpravodajské texty		Publicistické texty		Hlavní téma			Rozhovor		
21.09.92	94 stran	Magická dvanáctka	29	B	Velký macek	201	C	Jaggerův jogging z manželství	P2	Facku si nechám vrazit dvakrát	3
10 Kčs	Na soukromé cestě				202	B	Jaggerův jogging z manželství	100	B		
					Kontinuita..?	162	C	Poměr	Zpravodajství	Publicistika	
					Krok k realitě?	126	C	Textů (počet/procenta)	2/ 4,9%	41/ 95,1%	
					/Po/ doteky			D	Kvadrantů (počet/procenta)	0,85/ 1,7%	50/ 98,3%
					Sřevnice?	103	B				
					Osmý den Davida Smoljaka	66	C				
					tróniou zrozený "Košícký štát"	144	B				
					Kopanec	68	B				
					Prachy v prachu	12	B				
					Stoptime	16	C				
					Nepřítel číslo jedna	172	B				
					Rok nula	12, 203	B				
					Umírají mladí bozi?	59	A				
					Fedor Gál: Nadoraz	66	A				
					A ono to půjde	111	B				
					Posezení s Janem	66	A				
					Zůstali jsme bez Mammy	131	B				
					Chybí jim rudý kšichty?	195	C				
					Šance-nešance	12	B				
					Ledové šachy		B				
					Dotazník nepříteli kádrový		B				
					Slovo	12	A				
					Anabáze	189	B				
					Facku si nechám vrazit dvakrát	6	B				
					Ztroskotání	204	B				
					Kyvadlo času	139	B				
					Útok, štíra, návrat Býka	169	B				
					Život v haraburdě	6	B				
					Liduprázdno	123	B				
					Konečně čtyřicet		B				
					Proč feminismus?		B				
					Jak se prosadit	119	B				
					Causa: Otakar Štorch-Marien	68	B				
					Videopiráti	131	B				
					Dřev znamená život	123	B				
					Nejlepší slovíčka	138	B				
					Kdo první zbankrotuje	68	D				
					Tentokrát válčí obchodníci	205	B				
					Dva muži za mřížemi	118	B				
					Kratochvíle	108	A				

Vydání 1992/40

28.09.92 94 stran 10 Kčs		Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma		Rozhovor				
	Slovensko leží na lavom boku	176	B	Burčák	161	B	Na čáře	P2	Následník trůnu	1
				Bordei v Kolíně	6	B				
				Causa "Macek"	126	C				
				Krach	68	B				
				Ať žije justice!	123	C				
				/Po/ doteky		D				
				Obyčejné násilí	66	C				
				Osmý den Dana Hrubého	126	B				
				Německá karta	29	B				
				Horký brambor	201	B				
				Somálsko - země hladovějících		B				
				Kohlova židle stále pevná	206	B				
				Ach ta skleróza!	166	C				
				Sportovní dělení	12	B				
				Stoptíme	16	C				
				Hraběnka	12	A				
				Jeničku... Hansi!	36	B				
				Shalom a Queen	59	B				
				Gilotina	207	C				
				Nesnesitelná tíha současnosti	16	B				
				Uleželi Simpsonovi		B				
				Světová jména na českém trhu	151	B				
				Vykolejení	195	A				
				Sami proti sobě	181	B				
				Zůstali jsme bez Mammy II	131	B				
				Pozor, oslepněš!	12	C				
				Davové šílenství pro olympiádu	108	B				
				Slovo	12	C				
				Následník trůnu		B				
				Věční spiklenci?	208	B				
				Na čáře	1	B				
				Tygr v jámě hvoje		B				
				Dogma nebo zákon	111, 209	B				
				Dinosaurius?	111	B				
				Causa: Božena Němcová	126	B				
				Poslední Mayové	100	B				
				Svět podle aromaterapie	210	A				
				Boj holí	145	B				
				Živnost	118	B				
				Kde zůstala Brišit?	103	B				

Vydání 1992/41

05.10.92 94 stran 10 Kčs		Zpravodajské texty	Publicistické texty	Hlavní téma		Rozhovor				
	Pláč v talárech	188	B	Detail	20	B	Jeho veličenstvo srdce	P2	Mozek mi nevypíná	3
	Jsmo neúplatní?		B	Psichy	135	B				
				Nesnesitelná svůdnost moci	66	C				
				Mnoho povyku	15	B				
				/Po/ doteky		D				
				Mečiar ako bolševik	176	B				
				Osmý den Petra Hájka	15	C				
				Jak chutná moc	29	B				
				Třináctá komnata	100	B				
				Brzdíme	100	B				
				Škodovka pod stromečkem	68	C				
				Hra o clo	211	B				
				Klot se vrací	212, 46	C				
				Tajemství rozluštění	46	B				
				Stoptíme	126	C				
				Jeho veličenstvo srdce	36	B				
				Medvědí služba?	181	B				
				Gilotina	16	C				
				Kulturní inflace: 70%	195	B				
				Světový milostný trojúhelník	213	A				
				Kniha osobní zkušenosti	165	A				
				Mrozek z Ostravy	66	B				
				Draft zblízka	108	B				
				Vysvětlení zrušení	12	B				
				Slovo	12	C				
				Brácha	205, 214	B				
				Mozek mi snadno nevypíná		B				
				Šok?	144	C				
				Podpálím barák!	139	B				
				Gojkovo proč?	215	B				
				Odsouzen do říše zla	172	B				
				Kocovina po extázi		B				
				For women	14	B				
				Causa: Štefan Homola	216	C				
				Kámen do Evropy	217	B				
				Pohled do Strasburku	59	B				
				Aktiva a pasíva	218	B				
				Předzvěst	46	C				
				Zbohatnout z řeky	219	B				
				Génius na Borech?	68	A				
				Bílá vrána	135	B				

Index neutrality	2,169
Neutr. hlavních témat	2,154
Kvadrant/text	1,214
Kvadranty/strany	0,551
Pozitivních textů	9,6%
Neutrálních textů	62,8%
Negativních textů	25,3%
Ironických textů	2,3%
Rozhovory:	Kultura 9
	Politika 4

Celkový poměr	Zpravodajství	Publicistika
Textů	14/2,6%	540/97,4%
Kvadrantů	6,25/0,9%	666,5/99,1%

Příloha č. 2: Autoři textů a jejich kódy z uvedené části kódovací knihy (tabulka)

Josef Klíma	1	Martina Švecová	74	Jiří Kostecký	147
Michaela Kuchařová	2	Milan Podobský	75	Josef Mlejnek	148
Mirka Spáčilová	3	Dagmar Šafrová	76	Josef Forbelský	149
Jana Kasalová	4	Pavel Taněv	77	Josef Špidla	150
Richard Škvařil	5	Richard Erml	78	Petr Tschakert	151
Milan Tesař	6	Petr Žantovský	79	Marcela Titzlová	152
Petr Šabata	7	Jarmila Ortová	80	Luboš Šebestík	153
Jaroslava Kopecká	8	Josef Häring	81	Peter von Arctur	154
Jan Němec	9	Jolana Matějková	82	Dana Kovalová	155
Jana Šmídová	10	Jan Zlatoustý	83	Petr Ehrlich	156
Jan Petránek	11	Dana Mazalová	84	Petr Radosta	157
Pavel Kovář	12	Zdeněk Roman	85	Milan Soška	158
Hana Kodíčková	13	Hana Třísková	86	Viliam Brtáň	159
Liba Taylorová	14	Jana Bryndová	87	Jan Zvelebil	160
Petr Hájek	15	Petr Kotek	88	Radek Bajgar	161
Pavel Melounek	16	Václav Bauman	89	Andrej Hrušovský	162
Jan Rejžek	17	Hana Zmítková	90	Karel Richter	163
Tomáš Motl	18	Ivan Rössler	91	Jiří Slaviček	164
Jana Hollanová	19	Stanislav Vojtíšek	92	Igor Fric	165
Jiří Fleyberk	20	Jan Hnilica	93	Jaroslav Šajtar	166
Vladimír Bystrov	21	Alexandra Berková	94	Jakub Modřanský	167
Magdalena Bičíková	22	Radek John	95	Daniel Helcl	168
Klára Škorpilová	23	Vladimír Poštulka	96	Radan Haluzík	169
Jiří Říha	24	Nick Caistor	97	Marta Fenclová	170
Jan P. Kučera	25	Svatopluk Štefl	98	Eva Hauserová	171
Eva Procházková	26	Miroslav Joudal	99	Vratislav Janda	172
Josef Plocek	27	Tomáš Klvaňa	100	Filip Dvořák	173
Radko Kubičko	28	Petr Koháček	101	Árt Urhejlyi	174
Bohumil Pečinka	29	Josef Volařík	102	Radovan Slánský	175
Marcela Pecháčková	30	Zdeněk Čech	103	Belo Hefler	176
Pavel Turnovský	31	Martina Navarová	104	Jan Kokeš	177
Jiří Rulf	32	Rudolf Kučera	105	Diana Reynoldsová	178
Vladimír Pech	33	Tomáš Feřtek	106	Milan Strečanský	179
Vladimír Remeš	34	Ivo Kaplan	107	Josef Vomáčka	180
Ondřej Neff	35	Jiří Macků	108	Martin Vacek	181
František Růžička	36	Ivan Brezina	109	Nada Rovderová	182
Stanislav Bártil	37	Robert Závarský	110	Gregory Baranszky	183
Lenka Tomsová	38	Jan Lacina	111	Pavel Sýkora	184
Michal Horáček	39	Karel Felt	112	Eduard Svítivý	185
Martin Nezval	40	Ahmed Chaibi	113	Petr Starý	186
Petr Volf	41	Jan Rybář	114	Yveta Mazánková	187
Vladimír Kučera	42	Daniel Martinovský	115	David Prudký	188
Antonín Trš	43	Aleš Kysela	116	Karel Barták	189
Ivan Ruml	44	Karel Valeš	117	Jiří Volný	190
Michaela Remešová	45	Stanislav Motl	118	Šimon Pánek	191
Jan Reinisch	46	Helena Mačasová	119	Petr Dorůžka	192
Karel Wichs	47	Saša Lienau	120	David Berdych	193
Marek Hlavica	48	Otakar Skoupý	121	Karel Spilka	194
Judita Bednářová	49	Ivana Tvrdíková	122	Tomáš Baldýnský	195
Ludmila Hyblerová	50	Jiří X. Doležal	123	Jan Haubert	196
Michal Kraus	51	Libuše Polívková	124	Markéta Vystrčilová	197
Petr Ulrych	52	Petr Pospíchal	125	Gianfranco Gorgoni	198
Lucie Lomová	53	Dan Hrubý	126	Petr Našic	199
Petra Flanderková	54	Tomáš Houška	127	Miloň Jasanský	200
Martin Šmíd	55	Pavla Hobstová	128	Jan Holeyšovský	201
Dana Braunová	56	Pavel Vojíš	129	Lada Hesová	202
Lucie Weisssová	57	Janis Sidovský	130	Radovan Holub	203
Michal Bartůšek	58	Pepina Rejholcová	131	Rudolf Šmíd	204
Josef Rauvolf	59	Vojtěch Lavička	132	Marek Brodský	205
Jaromír Slomek	60	Jiří Grygar	133	Jaroslav Zbožínek	206
Jiří Říha	61	Vladimír Birgus	134	Adam Drda	207
Vladimír Kroc	62	Markéta Šádková	135	Dimitrij Běloševský	208
Babeta Hromská	63	Petr Tůma	136	Luděk Vondra	209
Magda Hájková	64	Ivo Procházka	137	Jan Pícek	210
Andrej Štátný	65	Milan Žoha	138	Jan Michal	211
David Smoljak	66	Lenka Králová	139	Kristýna Augustová	212
Jiří Navrátil	67	Čeněk Kohlmann	140	Martin Hrabák	213
Zdeněk Pokorný	68	Ladislav Plch	141	Robert Kopecký	214
Michael Janata	69	Miloš J. Blažej	142	Marie Braňová	215
Jan Mazáč	70	Cindy Pearlmanová	143	Pavel Žáček	216
Vladimír Novotný	71	Bea Jirešová	144	Marian Palla	217
Dušan Neumahr	72	Jindřich Novák	145	Vladimír Zelenka	218
Dominika Rybová	73	Luboš Vedra	146	Luboš Brčák	219

Příloha č. 3: Rozhovor s Radkem Bajgarem (text)

V roce 1992 byl Reflex prodán zahraničním majitelům. O jakou společnost šlo a změnil ještě Reflex majitele, než ho koupil Ringier?

Komu a za jakých okolností byl tenkrát prodán Reflex, to ví jen tehdejší první majitelé Petr Hájek, Rudolf Stáhlich a Jiří Fleyberk. Objevil se podnikatel Komanický a těsně poté Ringier. Oba tvrdili, že Reflex patří jim. Komanický byl prapodivný podnikatel a zřejmě i podvodník, ale to neznamená, že mu Reflex nepatřil. Nevím. Oslovil polovinu redakce, snažil se leckoho stáhnout na svou stranu, byly to napínavé chvíle. Nakonec došlo k jakési dohodě a konečným vlastníkem byl Ringier. Jak to celé bylo doopravdy, to dodnes nevím.

Jak došlo k tomu, že jste vystřídal Petra Hájka na postu šéfredaktora?

Myslím, že k tomu vedly zhruba tři důvody. Za prvé výše zmíněný spor, kdy Reflex málem přestal existovat, rozkolísal stabilitu redakce a zdálo se zřejmé, že výměna konfliktního Petra Hájka bude přínosná. Já byl přijatelný pro redakci, pro staré i nové majitele. Osloven jsem byl tehdy úřadujícím Petrem Hájkem. Za druhé tu byl ještě jeden starší spor mezi majiteli a skupinou zakládajících redaktorů, z nichž nejdůležitější byl Josef Klíma, kterým bylo slíbeno, že se stanou spolumajiteli, respektive že jimi neformálně jsou, ale pak byl časopis zprivatizován a oni nedostali nic. Čili zase nepřátelství, tenze. Klíma nakonec odešel. A za třetí si myslím, že už tehdy chtěl Petr Hájek rozjet další vydavatelské projekty a současně možná koketoval i se vstupem do politiky. Měl pocit, že když takto fenomenálně úspěšně rozjel Reflex, podaří se mu to i nadále. Několikrát to zkusil, ale nikdy se to nepovedlo.

Jakým způsobem jste chtěl Reflex změnit a co jste chtěl naopak zachovat?

Bylo potřeba převést týdeník z porevolučního radikálního naladění na jakýsi dlouhodobě udržitelný rozvoj. Témata byla složitější, doba méně přehledná. V prvním roce po založení vylétl náklad přes dvě stě tisíc, zatímco tehdejší konkurent - Květy, odkud Hájek a další přišli - spadl téměř na dno. Jenže po dalším roce se to otáčelo. Lidé opět chtěli nablblé čtení s recepty, Květy rostly a Reflex klesal. Bylo potřeba najít novou definici. Nicméně znamenalo to spíš drobnější změny, se strukturou rubrik nebylo potřeba moc hýbat.

Jak výrazně jste chtěl změnit složení redakce a proč?

Nebyl důvod. Zřídil jsem silnější fotografické oddělení. Tlačil jsem na větší využití externích autorů, což hlavně znamenalo lépe je zaplatit. Kupodivu bylo složité vysvětlit vydavateli, že věta napsaná zaměstnancem nás přijde výrazně draž než ta, kterou napíše externista. Navíc ji zaplatíme, i když bude blbá. Chtěl jsem, aby se prestižní externisté mohli takovou spoluprací uživit. Po deseti letech jsem se vrátil do Reflexu jako reportér a s hrůzou jsem zjistil, že se v tom nic nezměnilo. Jako externista se uživit nedalo, a musel jsem proto nastoupit interně. Atmosféra tam ale byla tak podivná, že když mi po roce vypršel kontrakt, odešel jsem.

Jaký význam měla redakční rada, v níž byli například Boleslav Polívka nebo Jaroslav Hutka, a proč jste ji zrušil?

Nevím, jaký význam měla. Asi proto jsem ji zrušil.

Co pro vás bylo na Reflexu nejzásadnější, když jste byl jeho šéfredaktorem?

Aby zůstal nezávislý, aby zaměstnával velmi kvalitní autory a aby nepsali kraviny. Nemám rád politickou hysterii, povrchnosti, public relations, zbytečné vycházení vstříc marketingu, prázdnou eleganci lesklých časopisů.

Dával jste záměrně více prostoru článkům z určité rubriky?

Tak to si nevzpomínám. Rubriky vznikaly a zanikaly, ty nejlepší vydržely dodnes. Hledali jsme kompromis mezi pravidelností rubrik, což mají čtenáři rádi, ale na druhé straně to vede k neinvenčnímu vyplňování chlívěčku v lay outu časopisu. Zastával jsem asi názor, že některé rubriky holt pravidelné být musí, jiné by si měly své místo v konkrétním vydání zasloužit kvalitou.

Přesvědčovali vás nadřízení, abyste kvůli vyšší prodejnosti měnil obsah či vzhled časopisu?

Myslím, že to bylo nemyslitelné, z dob totality jsme na to byli velmi citliví. Tenkrát jsme ještě i inzerci trochu viděli jako nevídaného hosta na stránkách. To až později jsme si zvykali, že na časopise je inzerce to nejpodstatnější. „Píárové“ články tenkrát teprve vynalézali, takže zpočátku s tím problém nebyl.

Z jakého důvodu jste ve funkci šéfredaktora Reflexu skončil?

Jako šéfredaktor jsem byl rozkročen mezi redakci a vydavatele, což tenkrát byli lidé kolem generálního ředitele Michala Voráčka, a to mi velmi nevyhovovalo. Dokud jsem byl reportér, práci v Reflexu jsem miloval. Jako šéfredaktora mě to moc nebavilo. A nechal jsem se zlákat televizí, do ještě neexistující Novy jsem šel postavit redakci publicistiky.

Jak se podle Vás postupně měnil Reflex za celých 23 let své existence?

Reflex byl na začátku provokující, překvapivý, originální, s výbornou grafikou. Zásahu na tom měl jistě hlavně Petr Hájek. Později se tytéž Hájkovy vlastnosti jevíly problematičtější: hysteričnost, pravicové křiklounství a kult Václava Klause - Hájek jím byl od samého počátku posedlý. Moje období bylo jakousi přechodnou dobou, převedl jsem časopis obdobím změn majitelů. Kvalitu obsahu nechci hodnotit. Pak přišlo předlouhé období Petra Bílka. Reflex zůstal zakonzervován, lidé se moc neměnili, obsah taky ne, grafika se prudce zhoršila, převažující pocit byla nuda.

A následovala doba Pavla Šafra, který tam je s jistou přestávkou dodnes. Vrátila se hájkovská hysteričnost, na druhou stranu skončila nuda. Materiály jsou provokativně formulované, kvalita velmi proměnlivá. Každý si asi může psát, co chce, což je na jednu stranu svobodné, ale spolehnout se na to moc nedá. Politická linie je stále jaksí tuhá a tendenční, definovaná úzkým okruhem autorů a editorů. Většinou s nimi nesouhlasím, ale to nevadí. Myslím, že ve všech obdobích byla nadprůměrně dobře dělaná kultura.

Příloha č. 4: Rozhovor s Petrem Bílkem (text)

Jak došlo k tomu, že jste vystřídal Zdeňka Čecha na postu šéfredaktora?

Došlo k tomu tak, že vedení Ringieru se Zdeňkem asi nebylo spokojené. Byl jsem po ruce.

Když byl Čech šéfredaktorem, byl jste po jistou dobu vedle Martina Vacka jeho zástupcem. Proč jste odešel?

Z místa zástupce jsem neodešel, byl jsem povýšen na ředitele divize časopisů.

Jakým způsobem jste chtěl Reflex změnit a co jste chtěl naopak zachovat?

Chtěl jsem, aby byl Reflex časopis ke čtení pro lidi s normálním mozkiem. Planá gesta a schválnosti jsem se snažil vytěsnit. Bohužel po mém odchodu se tam ale všechno stejně stonásobně vrátilo.

Co pro vás bylo na Reflexu nejzásadnější, když jste byl jeho šéfredaktorem?

Když jsem byl šéfredaktorem, bylo nejzásadnější nebránit lidem v práci.

Upřednostňoval jste články z kulturní rubriky?

Kultura je mi nejbližší, ale vím, že to není pupek světa, upřednostňoval jsem zajímavé materiály všeho druhu.

Měnil se postupem času přístup Ringieru k Reflexu?

Od bezradnosti, co s Reflexem dělat, se vztah vyvinul v nadšení. Desetimilionové roční zisky vedly dokonce k tomu, že podobný koncept byl vytvořen ve Švýcarsku. Existovala už dokonce redakce, na poslední chvíli to ale někdo stopnul.

Přesvědčovali vás nadřízení, abyste kvůli vyšší prodejnosti měnil obsah či vzhled časopisu?

Každý nový manažer se o to snažil, ale většinou bezúspěšně.

Jiří X. Doležal či Petr Hájek tvrdili, že Reflex v novém tisíciletí před příchodem Pavla Šafra stagnoval, ztrácel tempo. Jaký je váš názor?

Co to znamená ztrácet tempo? Málo doležalovin a hájkovin?

Určitou dobu jste ještě působil v Reflexu jako tzv. senior editor. Byla vaše spolupráce s Pavlem Šafrem bezproblémová? Mohl jste ještě mluvit do chodu redakce nebo zásadních rozhodnutí?

Se Šafrem jsem nespolupracoval, v tiráži jsem byl pouze formálně, aby si paní Šmuclerová uklidnila svědomí.

Příloha č 5: Rozhovor s Jiřím X. Doležalem (text)

Který ze šéfredaktorů Reflexu podle vás udělal po svém nástupu do vedení časopisu největší změny, a jaké? Vyjma druhého nástupu Pavla Šafra, tomuto období už se v práci nevěnuji.

Pavel Šafra při svém prvním nástupu kompletně vyčistil redakci od lidí, kteří se „vezli“ a nedávali časopisu dost práce a péče.

Který ze šestice šéfredaktorů dával redaktorům největší volnost při volbě témat a psaní textů a který naopak nejmenší?

Největší volnost je za Pavla Šafra. Pokud nesouhlasí s tématem a já mu text jako nevyžádaný přesto dodám, opakovaně se mi stalo, že změnil názor a text publikoval. Nejmenší volnost byla za Ivana Hamšíka.

Jak to myslíte?

To už je firemní informace.

Kladl některý z nich důraz na to, aby byly články negativně kritické?

Nikdy nikdo, důraz všichni kladli na to, aby články byly pravdivé a zajímavé.

Jaká upřednostňovali jednotliví šéfredaktoři témata, rubriky?

To nedokážu takto zpětně zrekonstruovat

Jak se podle Vás změnil Reflex za dvacet tři let své existence? Pokud k horšímu, nebo lepšímu, pak proč?

Reflex vystartoval v devadesátých letech jako raketa, pak začal zpomalovat, a v letech 2000 až 2006 už ztrácel tempo. Příchod Pavla Šafra znamenal návrat k původnímu nebojácnému duchu Reflexu. Takže: Reflex se nejdříve měnil k horšímu, pak za Pavla Šafra k lepšímu a dnes je, myslím, v historicky nejlepší kondici vůbec.